

**AFYONKARAHİSAR İLİ ŞUHUT İLÇESİ
TEKKE KÖYÜ HALK KÜLTÜRÜNDE
MÜZİK PRATİKLERİ**

Hanife GÜLNAZ

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Doç. Servet YAŞAR

Haziran, 2019

Afyonkarahisar

T.C.
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANASANAT DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

AFYONKARAHİSAR İLİ ŞUHUT İLÇESİ
TEKKE KÖYÜ HALK KÜLTÜRÜNDE
MÜZİK PRATİKLERİ

Hazırlayan
Hanife GÜLNAZ

Danışman
Doç. Servet YAŞAR

AFYONKARAHİSAR 2019

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Afyonkarahisar İli Şuhut İlçesi Tekke Köyü Halk Kültüründe Müzik Pratikleri” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlâk ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilen eserlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

14/06/2019

Hanife GÜLNAZ

TEZ JÜRİSİ KARARI VE ENSTİTÜ ONAYI

JÜRİ ÜYELERİ

Tez Danışmanı : Doç. Servet YAŞAR
Jüri Üyeleri : Doç. Dr. İlhan ERSOY
: Dr. Öğr. Üyesi Yavuz TUTUŞ

İmza

Müzik Anasanat Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Hanife GÜLNAZ' ın “Afyonkarahisar İli Şuhut İlçesi Tekke Köyü Halk Kültüründe Müzik Pratikleri” başlıklı tezi, 14/06/2019 günü saat 10:00’ da Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Sınav Yönetmeliği’ nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıda isim ve imzaları bulunan jüri üyeleri tarafından değerlendirilerek kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Elbeyi PELİT
MÜDÜR

ÖZET

AFYONKARAHİSAR İLİ ŞUHUT İLÇESİ TEKKE KÖYÜ HALK KÜLTÜRÜNDE MÜZİK PRATİKLERİ

Hanife GÜLNAZ

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜZİK ANASANAT DALI

Haziran 2019

Danışman: Doç. Servet YAŞAR

“Afyonkarahisar İli Şuhut İlçesi Tekke Köyü Halk Kültüründe Müzik Pratikleri” adlı bu tez çalışması, genel olarak yöre kültüründe varlığını sürdüren yerel ve inanç bağlamında müzik unsurlarını ve olgularını içermektedir. Tekke köyünde müzik pratiklerinin çeşitliliği ve geçmişte konuyla ilgili gerçekleştirilmiş kapsamlı bir çalışmanın olmayışı bu araştırmanın yapılmasına zemin hazırlamıştır. Yörede tespit edilen müzik pratikleri, alan araştırmasında kullanılan yöntem ve tekniklerine uygun olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda yapılan literatür taramasında yörenin sosyo-kültürel yapısına ilişkin bilgilerin sınırlı olduğu gözlenmiş ve bu doğrultuda sözlü kaynaklara başvurularak bilgiler genişletilmeye çalışılmıştır. Araştırmanın devamında ise alanda yapılan görsel-işitsel materyaller toplanarak sözel ezgilerin edebi ve müzikal açıdan değerlendirilmesine ilişkin bilgilere yer verilmiştir. Bu kapsamda, alanda gerçekleştirilen çalışmalar sonucunda tespit edilen halk müziği örneklerinin nota ve yazılı metinleri belgelendirilmiştir. Bununla birlikte eserlerin sözel ve müzikal analizleri yapılmış, sonuçlara ilişkin bilgiler grafik ve tablolar eşliğinde verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Afyonkarahisar, Şuhut, Tekke Köyü, Halk Kültürü, Türk Halk Müziği.

ABSTRACT

MUSIC PRACTICES IN FOLK CULTURE OF AFYONKARAHISAR CITY, ŞUHUT DISTRICT, TEKKE VILLAGE

Hanife GÜLNAZ

**AFYON KOCATEPE UNIVERSITY
INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES
MUSIC ART MAJOR**

June 2019

Advisor: Associate Prof. Servet YAŞAR

This study named “Music Practices in Folk Culture of Afyonkarahisar City, Şuhut District, Tekke Village” analyzes the factors and phenomena of music that are generally present in the district in terms of local culture and belief. Lack of a broad study on the variety of musical practices and on this subject in the village of Tekke provided the basis for the start of this study. The music practices identified in the district were determined according to the method and technics used in the field study. In this context, as a result of the field study conducted, it was seen that there was limited information on the socio-cultural structure of the district and in parallel with that, the data was tried to be widened with the oral sources. Then, by using visual-audio materials gathered, the study continued with the information about the evaluation of oral melodies in terms of literature and music. Within this scope, notes, and scripts of the samples of the determined folk music gathered by the conducted studies were documented. In addition to this, oral and musical analyses of works were conducted and the information about the result is given with graphics and tables.

Keywords: Afyonkarahisar, Şuhut, Tekke Village, Folk Culture, Turkish Folk Music.

ÖNSÖZ

Bu yüksek lisans çalışmasında, araştırmanın başlangıcından itibaren danışmanlığımı yapan hocam Doç. Servet YAŞAR'a, tez jürisi hocalarım Doç. Dr. İlhan ERSOY ve Dr. Öğr. Üye. Yavuz TUTUŞ'a, alan araştırması sırasında rehberliğimi yapan ve çalışmalarım sırasında bilgisine başvurduğum Fatma YÜKSEL, Matem YÜKSEL, Deniz GÜLMEZ ve Selma TOP'a, kaynak kişilerden Mustafa ÇİÇEK, Fadime ÇİÇEK, Nazmi GÜLMEZ, Zeynep YILMAZ, Turna ÇİÇEK, Tayyibe AKKAŞ, Kamil AKDEMİR, Yasin AKDEMİR, Üryan EROĞLU, Elif TOP, Sevim DÖNMEZ ve Sultan TOP'a, çalışmamın analizleri aşamasında desteklerini esirgemeyen Sy. Öğr. Grv. Cenk ÇÖL, Öğr. Grv. Tuba BARUTÇU, Öğr. Elm. Veli YÖNTEM, Öğr. Elm. Ömer ŞAHİN ve Öğr. Elm. Süleyman ARIKAN'a ve özellikle Tekke köyündeki araştırmam esnasında beni evlerinde misafir eden Tekke köyü halkına ve son olarak da maddi-manevi desteklerini benden hiçbir zaman esirgemeyen aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Hanife GÜLNAZ

İÇİNDEKİLER

Sayfa

YEMİN METNİ	i
TEZ JÜRİSİ KARARI VE ENSTİTÜ ONAYI.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ.....	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar LİSTESİ.....	viii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	ix
NOTALAR LİSTESİ	x
KISALTMALAR DİZİNİ	xi

GİRİŞ	1
-------------	---

BİRİNCİ BÖLÜM SOSYO-KÜLTÜREL YAPI

1. AFYONKARAHİSAR.....	4
1.1. KONUMU VE COĞRAFİ YAPISI	4
1.2. TARİHİ	5
2. ŞUHUT İLÇESİ	7
2.1. KONUMU VE COĞRAFİ YAPISI	7
2.2. TARİHİ	8
3. TEKKE KÖYÜ	12
3.1. KONUMU VE COĞRAFİ YAPISI	12
3.2. TARİHİ	13
3.3. SOSYO-EKONOMİK YAPISI.....	18

İKİNCİ BÖLÜM TEKKE KÖYÜ HALK KÜLTÜRÜ UNSURLARI

1. GEÇİŞ DÖNEMLERİ	20
1.1. DOĞUM EVRESİ.....	20
1.2. DÜĞÜN EVRESİ	22
1.3. ÖLÜM EVRESİ.....	23
2. İNANÇ PRATİKLERİ (BATIL İNANÇLAR).....	24
3. TEKKE KÖYÜNDE SÖZLÜ GELENEK ÜRÜNLERİ	25
3.1. HALK HİKÂYESLERİ	25
3.2. ATASÖZLERİ, DEYİMLER	26
3.3. BİLMECELER, TEKERLEMELER	28
3.4. DUALAR, BEDDUALAR	31

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM TEKKE KÖYÜNÜN HALK KÜLTÜRÜNDE MÜZİK PRATİKLERİ

1. ARAŞTIRMANIN AMACI.....	33
2. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	33
3. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI	33
4. ARAŞTIRMANIN VARSAYIMLARI.....	34
5. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	34
5.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ.....	34

5.2. VERİLERİN TOPLANMASI.....	37
5.3. VERİLERİN İŞLENMESİ.....	39
6. ARAŞTIRMANIN BULGULARI	39
6.1. CUMHURİYET DÖNEMİNDE AFYONKARAHİSAR İLİ VE ÇEVRESİNDE GERÇEKLEŞTİRİLEN İLK DERLEME ÇALIŞMALARI	39
6.1.1. TRT Türk Halk Müziği Repertuvarında Yer Alan Halk Müziği Örnekleri.....	41
6.1.2. Diğer Notalı Yayınlarda Bulunan Halk Müziği Örnekleri	41
6.2. TEKKE KÖYÜNDE TESPİT EDİLEN MÜZİK TERİMLERİ	41
6.2.1. Davaz	41
6.2.2. Düz Oyun	41
6.3. YÖREDE TESPİT EDİLEN HALK MÜZİĞİ ÜRÜNLERİ	42
6.3.1. Anonim Halk Müziği Örnekleri.....	44
6.3.1.1. Ninniler	44
6.3.1.2. Kına Türküleri.....	48
6.3.1.3. Düğün Türküleri.....	51
6.3.2. Âşık Yaratmaları.....	58
6.3.2.1. Nefesler	58
6.3.3. Tekke Köyünde Tespit Edilen Eserlerin Sözel Açıdan Biçim Değerlendirilmesi	93
6.3.4. Tekke Köyünde Tespit Edilen Eserlerin Form Tablosu.....	100
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	108
KAYNAKÇA	112
EKLER.....	117

TABLÖLAR LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1. Tekke Köyünün Yıllara Göre Değişen Nüfus Bilgileri.....	18
Tablo 2. Tekke Köyünde Tespit Edilen Anonim Halk Müziği Örneklerinin Sözel Açıdan Sınıflandırılması	94
Tablo 3. Tekke Köyünde Anonim Halk Müziği Örneklerinin Hece Ölçüsü Oranları Bakımından Değerlendirilmesi	94
Tablo 4. Tekke Köyünde Anonim Halk Müziği Örneklerinin Nazım Birimlerinin Oranları Bakımından Değerlendirilmesi	95
Tablo 5. Tekke Köyünde Tespit Edilen Âşık Yaratmalarının Sınıflandırılması	97
Tablo 6. Tekke Köyünde Âşık Yaratmalarının Hece Ölçüsü Oranları Bakımından Değerlendirilmesi	98
Tablo 7. Tekke Köyünde Âşık Yaratmalarının Nazım Birimlerinin Oranları Bakımından Değerlendirilmesi	99
Tablo 8. Tekke Köyünde Tespit Edilen Eserlerin Kırık Hava ve Uzun Hava Bakımından Değerlendirilmesi	100
Tablo 9. Tekke Köyünde Tespit Edilen Eserlerin Kırık Hava ve Uzun Hava Bakımından Oranlarının Değerlendirilmesi	101
Tablo 10. Tekke Köyünde Tespit Edilen Eserlerin Ses Genişlikleri Bakımından Değerlendirilmesi	102
Tablo 11. Tekke Köyünde Tespit Edilen Eserlerin Ses Genişlikleri Bakımından Oranlarının Değerlendirilmesi	103
Tablo 12. Tekke Köyünde Tespit Edilen Eserlerin Ölçü Birimleri Bakımından Değerlendirilmesi	104
Tablo 13. Tekke Köyünde Tespit Edilen Eserlerin Ölçü Birimleri Bakımından Oranlarının Değerlendirilmesi	105
Tablo 14. Tekke Köyünde Tespit Edilen Eserlerin Biçim Analizleri	106
Tablo 15. Tekke Köyünde Tespit Edilen Eserlerin Biçim Analizleri Bakımından Oranlarının Değerlendirilmesi	107

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa

Şekil 1.	Afyonkarahisar İli Haritası	4
Şekil 2.	Şuhut İlçesi Haritası.....	8
Şekil 3.	Tekke Köyünün Uydudan Görüntüsü	13
Şekil 4.	Tekke Köyü Muhtarlığının Köyün Tarihçesine İlişkin Başbakanlık Arşiv Genel Müdürlüğüne Gönderdiği Dilekçe.....	14
Şekil 5.	Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğünden Tekke Köyü Muhtarlığına Gelen Cevap Yazısı.....	15
Şekil 6.	Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğündeki Tekke Köyünün Tarihçesi Hakkında Arşiv Kayıtları 1	16
Şekil 7.	Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğündeki Tekke Köyünün Tarihçesi Hakkında Arşiv Kayıtları 2	17
Şekil 8.	Tekke Köyünden Bir Görünüm	19
Şekil 9.	Tekke Köyünde Anonim Halk Müziği Örneklerinin Hece Ölçüsünün Yüzdelik Bakımından Değerlendirilmesi.....	95
Şekil 10.	Tekke Köyünde Anonim Halk Müziği Örneklerinin Nazım Birimlerinin Yüzdeleri Bakımından Değerlendirilmesi	96
Şekil 11.	Tekke Köyünde Âşık Yaratmalarının Hece Ölçüsünün Yüzdelik Bakımından Değerlendirilmesi	98
Şekil 12.	Tekke Köyünde Âşık Yaratmalarının Nazım Birimlerinin Yüzdelik Bakımından Değerlendirilmesi	99
Şekil 13.	Tekke Köyünde Tespit Edilen Eserlerin Kırık Hava ve Uzun Hava Bakımından Yüzdelik Değerlendirilmesi.....	101
Şekil 14.	Tekke Köyünde Tespit Edilen Eserlerin Ses Genişlikleri Bakımından Yüzdelik Değerlendirilmesi	103
Şekil 15.	Tekke Köyünde Tespit Edilen Eserlerin Ölçü Birimleri Bakımından Yüzdelik Değerlendirilmesi	105
Şekil 16.	Tekke Köyünde Tespit Edilen Eserlerin Biçim Analizleri Bakımından Yüzdelik Değerlendirilmesi	107

NOTALAR LİSTESİ

Sayfa

Nota 1. Çamlıbel'den Çıktım Yayan	46
Nota 2. Çattılar Kazan Daşını	49
Nota 3. Köroğlu'ndan Eyvaz Yola Durmuşlar	52
Nota 4. Yüce Dağ Başında Bindim Gır Ata	54
Nota 5. Evlerinin Önü Bulgur Dibeği.....	56
Nota 6. Ali'yi Seven Gönülde Güman Olur mu	60
Nota 7. Allah Nurundan Yarattı Seni	62
Nota 8. Gönül Ne Gezersin Seyran Yerinde.....	65
Nota 9. Her Derede Bir Kınalı Taşım Var	68
Nota 10. Var mı Canım Şah Demenin Hatası.....	71
Nota 11. Ben Buradan Gider Oldum	73
Nota 12. Peygamberden Gelir Senin Soyun	77
Nota 13. Deli Gönül Çok Açılıp Şad Olma	81
Nota 14. Masum Canları Yaktınız Döndüler Küle	84
Nota 15. Yol Uğradı Kerbela'nın Çölüne.....	87
Nota 16. Gül Ağacı	90

KISALTMALAR DİZİNİ

Akt.	: Aktaran
Hız.	: Hazreti
M.Ö.	: Milattan Önce
M.S.	: Milattan Sonra
No.	: Numara
Rep.	: Repertuvar
S.a.v.	: Sallallâhu Aleyhi ve Sellem
TDK	: Türk Dil Kurumu
THM	: Türk Halk Müziği
TRT	: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
Vb.	: Ve benzeri

GİRİŞ

Kültür, bir toplumun geçmişten günümüze kadar gelen yaşanmışlıklarının sonraki kuşaklara aktarıldığı rehber niteliğindeki öğelerin bir bütünüdür. Bu doğrultuda bir insanın hayatı boyunca farkında olmadan kendini içinde bulduğu gelenek, görenek, örf, adet, töre gibi sosyal normlar aslında kültürün temel taşlarını oluşturmaktadır. Bu konuya ilişkin Gerek, kültürün bir toplumun milli kimliğini oluşturan maddi manevi değerlerin geçmişten günümüze aktarılan bir miras olduğunu ve buna bağlı olarak belirli unsurların ortaya çıktığını ifade etmektedir. Bu unsurlar doğrultusunda doğum, evlenme ve ölümden oluşan geçiş dönemleri, bayramlar, törenler, halk inanışları, halk mutfağı, oyunlar ve anonim halk edebiyatı ürünlerinin öne çıktığını belirtmektedir (2012: 1).

Kültür olgusu bulunduğu coğrafyada kimlik bulur ve yaşatıldığı toplum içinde belirli kurallarla zaman içinde geniş halk tabakasına yayılır. Bu süreçte bir kalıba bürünmüş olgular halk kültürü çerçevesinde belirli inanç ve değerler doğrultusunda nesilden nesile taşınarak varlığını sürdürür. “Halk kültürü, kültür varlığının önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Halk kültürü yüzyılların deneyimlerinden süzülerek biçimlenmiş, kuşaktan kuşağa aktarılacak günümüze gelmiş bir değerler bütünüdür. Sözlü gelenekte yaşatılan ürünlerle beslenen halk kültürünün özünde, bağlı bulunduğu kültüre ait örnek değerler ve ahlak anlayışı vardır” (Artun, 2004: 3). Bu sözlü gelenek ürünlerinden bir tanesi de müziktir.

Müzik, bir insana duygu ve düşüncelerini ezgilerle ifade edebilme özgürlüğü veren işitsel-duyusal bir kavram olarak tanımlanabilir. Uçan, müziği “Duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri, belli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre birleştirilmiş seslerle işleyip anlatan estetik bir bütündür” (1997: 10) şeklinde açıklamaktadır. Angı ise bu kavrama toplumsal açıdan yaklaşım içinde yaşanan coğrafyanın sosyo-ekonomik, siyasal ve kültürel yapısının, bireyin müzik algısı ve beğenisi üzerinde nasıl şekillendiğini şu açıdan değerlendirmiştir:

Müzik bir toplumun sosyal yaşantısından siyasi yapısına, dini inançlarından o toplumun genel veya yöresel geleneklerine göre şekil almaktadır. Belirli bir bölgeye veya yöreye ait sözlü veya sözsüz parçalar; o bölgenin veya yörenin ve hatta daha geniş açıdan bakıldığında o toplumun özelliklerini, düşünce tarzlarını, geleneklerini ve değerlerini ayna gibi yansıtmaktadır. Müzik yoluyla, toplumdaki insanlar en basit duygularından en derin ve yoğun duygularına kadar kendini müzik ile ifade

edebilmekte; eski zamanlardan günümüze kulaktan kulağa, günümüz teknolojisi yardımıyla kayıtlar sayesinde bir nesilden diğerine aktarılabilir (2013: 61-62).

Anadolu müzik kültürü, bulunduğu coğrafyada geçmişten günümüze pek çok uygarlığın ve bunun devamında oluşan birçok beylik ve devletlerin izlerini taşımaktadır. Bunlardan en önemlisi ise son olarak bu coğrafyada özellikle Orta Asya üzerinden gelen göçlerle ortaya çıkan Türk müzik kültürü olduğu söylenebilir. Orta Asya'dan Anadolu coğrafyasına getirilinceye kadar birçok değişime uğrayan bu kültür, içinde taşıdığı farklı unsurlar doğrultusunda Türk müziği adıyla varlığı sürdürülmektedir.

Bilindiği üzere Türk müziği bugüne kadar içinde taşıdığı unsurlar ve özellikleri bakımından çeşitli tasniflere tabi tutulmuştur. Bunlar genel olarak değerlendirildiğinde ana başlıklar altında Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği olarak ikiye ayrılmış ve çeşitli kaynaklarda alt türler şeklinde sınıflandırılmıştır. Konuya ilişkin Akdoğu çalışmasında *Geleneksel Türk Müziği ve Geleneksel Çağdaş Türk Müziği* olarak iki ana başlık altında bu sınıflandırmayı gerçekleştirmiştir. Bu başlıkları kendi içinde dünyasal ve inançsal olarak ayırmış ve bu kapsamda tasnifleri yapmıştır. Buna göre, alt başlıklarda dünyasal kolu: Geleneksel Halk Müziği ve Geleneksel Sanat Müziği; inançsal kolu ise Cami Müziği ve Tasavvuf Müziği (Tasavvufi Halk Müziği ve Tasavvufi Sanat Müziği) şeklinde oluşturmuştur (1996: 145). Bu doğrultuda yer verilen Türk Halk Müziği, bu çalışmanın ana çatısını oluşturmaktadır.

Halk Müziği, bir milletin gelenek ve görenekleri doğrultusunda ortaya çıkan, bulunduğu toplumun ortak duygu ve düşüncelerini ezgiler ile ifade etme biçimi şeklinde değerlendirilebilir.

Halk müziği, genel olarak bir toplumun sosyal, ekonomik ve siyasal durumunu içinde barındıran ve halkı derinden etkileyen olayların söze ve müziğe yansımalarıyla oluşan halk kültürünün bir ürünüdür. Her toplumun kendine özgü tür, çalgı ve seslendirilme özellikleri bakımından farklılıklar gösteren halk müziği örnekleri vardır. Bu bakımdan birçok etnik köken ve farklı inanç gruplarının bir arada yaşadığı Anadolu, zengin bir halk müziği çeşitliliğine sahiptir. Bu çeşitliliğin çoğunlukla bölgeler arası olmasının yanı sıra aynı bölge içindeki iller arasında da olduğu söylenebilir (Yaşar, 2019: 11).

Bu illerden bir tanesi de Afyonkarahisar'dır. Anadolu coğrafyası içinde Ege Bölgesi'nin iç kesiminde kalan şehir İç Anadolu ve Akdeniz bölgelerine de sınır durumundadır. Konumu itibarıyla yakın iller ile kültürel etkileşim içinde olması

yörede örf, adet ve gelenekler çerçevesinde ortaya çıkan unsurların çeşitlilik göstermesine zemin hazırlamıştır. Çalışma kapsamında incelenen Tekke köyü müzik kültürü ile ilgili olarak bugüne kadar herhangi bir araştırmanın yapılmamış olması bu yöreyi önemli kılmaktadır.

Tekke köyünün halk kültürü incelendiğinde, kültürü oluşturan unsurlardan bazılarının, biraz daha ön plana çıktığını görmek mümkündür. Bunlar halk müziği yaratılış bağlamında değerlendirildiğinde, anonim halk müziği ürünleri ve âşık yaratmaları şeklinde tanımlanabilir. Özellikle Alevi inanç kültürüne sahip olan köyde, âşık yaratmaları kapsamında değerlendirilen nefeslerin diğer ürünlere nazaran yörede daha yaygın kullanıldığı gözlenmektedir. Bunların yanı sıra ninni, düğün türküleri ve kına türküleri anonim halk müziği ürünlerinin ayrılmaz bir parçası olarak devamlılığını sürdürmektedir. İlaveten yörede sözlü gelenek ürünlerinden olan masal, tekerleme, bilmece, atasözü, deyim, dua, beddua ve halk hikâyelerinin yöresel özellikleriyle canlılığını devam ettirildiği söylenebilir.

BİRİNCİ BÖLÜM

SOSYO-KÜLTÜREL YAPI

1. AFYONKARAHİSAR

1.1. KONUMU VE COĞRAFİ YAPISI

Afyonkarahisar bulunduğu konum itibarıyla Ege Bölgesi'nin Akdeniz ve İç Anadolu bölgeleriyle sınır komşu olduğu bir ildir. Bu özelliği sayesinde bölgeleri birbirine bağlayan önemli bir kavşak noktasındadır.

İlin doğusunda kalan topraklar İç Anadolu Bölgesinin özelliklerini gösterir. Güneybatıda kalan çok küçük bir parçada Akdeniz karakteristiğini görmek mümkündür. Afyonkarahisar ili, kuzeyden güneye doğru uzanarak, Batı Anadolu ile İç Anadolu Bölgelerini birleştiren yüksek alanın güney parçasını oluşturmaktadır. Bu doğal konumu ile Kuzeybatı Anadolu'ya bağlayan önemli bir merkezdir. Merkez ilçe Afyonkarahisar'la birlikte, 16 ilçe, 19 Merkeze bağlı belde, 78 ilçelere bağlı olmak üzere beldeleriyle 490 köylük bir il merkezidir. Afyonkarahisar, Çobanlar ve İşçehisar bucaklarıyla 62 köyün bağlı olduğu merkez ilçeyi oluşturur (<https://www.afyon.bel.tr/icerikdetay/4/4/konumu.aspx>).

Şekil 1. Afyonkarahisar İli Haritası

<http://www.afyonkulturturizm.gov.tr/Resim/87515,afyonkarahisar-il-haritasi-yeni.png?0>

Şekil 1. Genel olarak değerlendirildiğinde ilin, doğusunda Konya, batısında Uşak, kuzeybatısında Kütahya, güneybatısında Denizli, güneyinde Burdur, güneydoğusunda Isparta ve kuzeyinde ise Eskişehir illeri ile sınır komşuluğu bulunmaktadır.

1.2. TARİHİ

Birçok medeniyetin ayak izine rastlanılan Afyonkarahisar ilinde, geçmişe dair birtakım araştırmaların olduğu gözlenmektedir. 1973 Afyon İl Yıllığı'nda M.Ö. 4000 yıllarından itibaren bu topraklarda yaşam belirtisinin bulunduğu şehirdeki ilk yerleşimin Taş ve Maden Devri'nde olduğu belirtilmiştir: “1935-1937 yıllarında Sandık ilçesi Kusura Köyünde bir höyükte Cambridge Üniversitesi adına Arkeolog Miss Winifret Lamb tarafından yapılan kazılardan, Bölgedeki ilk yerleşmelerin KALKOLİTİK - Chalcolithic (Taş ve Maden Devri) çağda olduğu tesbit edilmiştir (M.Ö. 4000)” (1973: 1). Daha sonraki süreçte hangi medeniyetlerin bu topraklarda yaşam sürdüğü hakkındaki bilgiler ise Tiryakioğlu'nun araştırmasında şöyle anlatılmıştır:

M.Ö. 1800-1200 yıllarında Hitit yönetiminde olan şehir, M.Ö. 1200-660 yılları arasında Frig, M.Ö. 660-546 yıllarında Lidya, M.Ö. 546-333 yıllarında Pers, M.Ö. 333-281 yılları arasında Hellenistik dönem, M.Ö. 281-261 yıllarında Selokid, M.Ö. 261-133 yıllarında Bergama Krallığı, M.Ö. 133-M.S. 395 yılları arasında Roma İmparatorluğu'nun egemenliğinde bulunmuş, Anadolu'nun Türkleşmesine kadar Bizans hâkimiyetinde kalmıştır (1996: V).

Malazgirt Zaferiyle birlikte Anadolu beyliklerinin idaresine giren Afyonkarahisar, bu dönemde *Kara-Hisar-ı Sahib* ve *Karahisar Devleti* gibi isimler almıştır. Osmanlı döneminde ise Bursa'ya bağlı olan ilin, I. Dünya Savaşı sonlarında bağımsız olarak varlığını sürdürdüğü hakkında bilgilere yine Afyon il yıllığından ulaşılmaktadır:

Selçuk Türklerinin Anadolu Fethine başladıkları tarihte Anadolu Bizans idaresinde yirmibir eyalete ayrılmış bulunuyordu. Afyon İli, bu eyaletlerden merkezi Konya (Conia) olan ANATOLİK eyaletine bağlı bulunuyordu. Malazgirt Zaferinden sonra yapılan andlaşmayı Bizanslıların tanımaması üzerine Büyük Türk Komutanı Alparslan, Kutalmışoğlu Süleyman Şah'dan Ege ve Marmara'ya kadar Anadolu'nun fethini istemişti. Süleyman Şah Başkomutan olarak Türk Ordusu başında Anadolu içlerine girmiş, Artuk, Tutuk, Saltuk, Mengücek, Ebulkasım ve Atsız Beyler gibi büyük komutanların idaresindeki akıncı müfrezeleriyle birkaç yıl içinde Anadolu'nun fethini tamamlamıştır. Anadolu'nun fethinde başarı göstermiş komutanlar bazı bölgelerde beylikler kurmuşlar, önce EMİR (Prens) ve EMİR-İ KEBİR(Büyük Prens) diye anılırken sonradan MELİK-Kral unvanı ile de anılmışlardır. Onbirinci

asır sonlarında kurulan beylikler zamanında Afyon ili Süleyman Şah idaresindeki beylik'e bağlanmıştı.

1571-1243 yılları Anadolu Selçuklu Türklerinin siyasî birlik olarak güçlü oldukları devirdir 1157 de Sultan, Sancar'ın ölümü ile Büyük Selçuklular sona ermiş Büyük Hakanlık Tacı batıya Anadolu Selçuklularına geçmiştir. 1243 de Köseadağda Moğollarla yapılan savaşta uğranılan bozgunundan sonra dünyanın en güçlü devleti olma imtiyazını kaybetmiş Moğol tahakkümü altına düşmüş, İlhanlılara tabi beyliklere ayrılmıştır. Anadolu'da kurulan Selçuklulara bağlı, ilk beyliklerden biri SAHİB – ATAOGULLARI'dır. Bu beyliğin kurucusu Sâhib - Ata Fahrettin Ali hayatında Afyon'u malikâne olarak almıştır. O zamana kadar Karahisar denilen şehre onun adına izafeten "Kara-Hisar-ı Sahib dendi.

Afyon uzun süre bu beyliğin başkenti olarak kaldı. (1265-1333) Sâhib-Ata'nın yerine geçen torunu Şemsettin Ahmet Bey Germiyanoglu'nun damadı idi. Ölümünden sonra yerine geçen oğulları Nusrettin Ahmet ve Muzaffereddin Devlet Beylerden Ahmet Bey ana tarafından bağlı bulunduğu Germiyan Sarayına gitmiştir. Önce bütün Afyon çevresine hâkim iken gittikçe küçülen beylik zamanında (1260-1429) Devlet Beyin oğulları şehirde hüküm sürmüşlerdir. Afyon'a bu devlet beye izafeten Karahisar Devleti de denilmiştir.

Germiyan Beyi II. Yakup samimi bir Osmanlı dostu idi. 1390 dan 1399 a kadar Ipsala'da Osmanlı ülkesinde oturmuştur. Beyliğini vasiyet yolu ile II. Murat'a bırakmış, böylece Germiyan Beyliği içinde bulunan Afyon'da OSMANLILAR'ın idaresine girmiştir.

Beş yüzyılı aşan Osmanlı hâkimiyeti devrinde Afyon Anadolu Beylerbeyinin bir sancağı olmuştur. 1660 yılında Mühâsip Çatalbaş Mustafa Paşa'ya has olarak verilen Afyon, 1917 yılına kadar Bursa'ya bağlı kalmış. I. Dünya Savaşı sonlarına doğru bağımsız mutasarrıflık olmuştur. (1973: 3-6)

Milli mücadelede önemli bir konuma sahip olan Afyonkarahisar, Büyük Taarruza kadar pek çok sıkıntılı dönemden geçmiş ve 27 Ağustos 1922'de bağımsızlığına kavuşmuştur.

Afyonkarahisar, Kurtuluş Savaşı açısından son derece önemli bir bölgedir. Bunun sebepleri şöylece özetlenebilir: Yunanlıların son durağı olduğundan, istikbâldeki Millî Mücadele bu topraklar üzerinde başlayacaktı. Ayrıca Afyonkarahisar, Ege Bölgesi'ndeki sivil direnişin temel taşlarından biri olan Afyonkarahisar Kongresi'ni gerçekleştirmekle Doğu'da yapılan kongrelerle Batı'da yapılan kongrelerin birleşmesini sağlamış, iki bölge arasında çıkması muhtemel sürtüşmeler bu toplantıyla önlenmiştir. Bu kongreyle bütün müdafaa-i hukuk, redd-i ilhak ve kuvay-ı milliye harekâtı Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin denetimi altına alınmıştır. Ayrıca ilimiz, Afyonkarahisar-Eskişehir, Afyonkarahisar-Kütahya, Afyonkarahisar-Uşak demiryollarının odak noktası olması nedeniyle silâh, cephane, erzak naklinde son derece önemli rol oynamış, ordumuzun nakliye ihtiyacı daha çok bu demiryolları ile sağlanmış (...).Yunanlılar, İngilizler tarafından Anadolu'yu işgale teşvik edilmişler ve onlardan büyük destek görmüşlerdir. Yunanlılar Ege Bölgesi'ni, dolayısıyla onun son kalesi ve durağı konumunda olan Afyonkarahisar'ı da bu yüzden işgal etmişlerdir. Afyonkarahisar, Yunanlılar tarafından iki defa işgal edilmiştir. Birinci işgal çok uzun sürmemiş ancak ikinci işgal yaklaşık olarak 14 ay sürmüştür. Afyonkarahisar, Yunanlılar açısından son derece stratejik öneme sahip bir bölgedir. Bunun sebebi, Afyonkarahisar'ın yolların birleştiği bir bölgede bulunmasıdır. Afyonkarahisar-İzmir demiryolu hattının başlangıç noktası

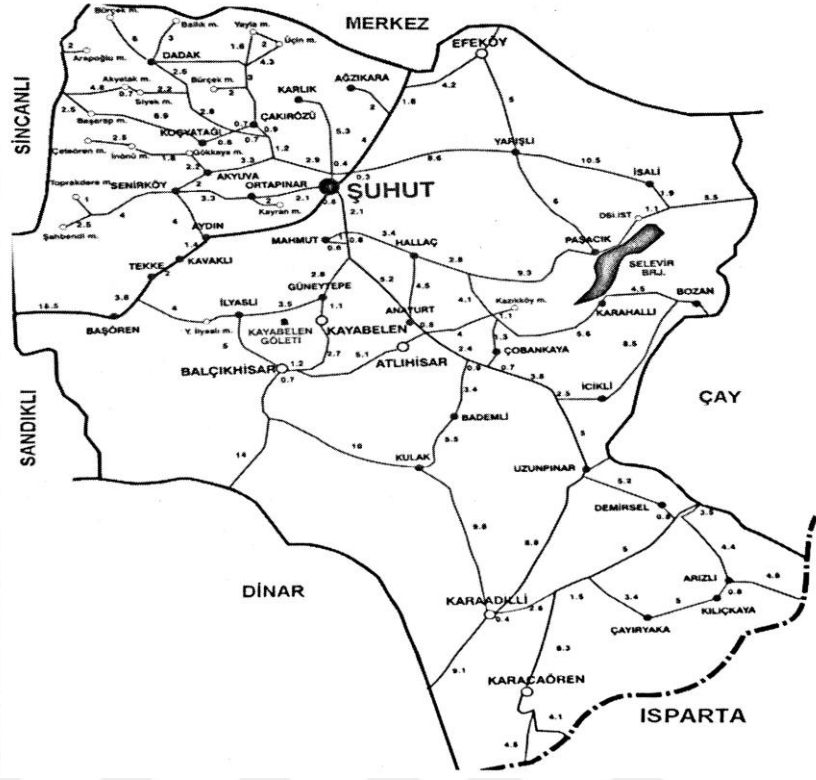
Afyonkarahisar'dır. Bu demiryolu hattına sahip bir Yunan Ordusu iaşe ve ikmalini emniyetli ve süratli bir şekilde karşılama imkânına sahiptir. Ayrıca muhtemel bir geri çekilme harekâtında bu demiryolu canlarının güvencesidir. Ayrıca Milli Mücadele'nin kalbi olan Ankara'nın hemen yakınında bulunması onunla komşu olmasıdır. Afyonkarahisar'ın bu yönü, özellikle Sakarya Muharebesi'nde ortaya çıkmış, düşman Emirdağ (Aziziye) yolu ile Polatlı önlerine kadar geldiğinde önemini göstermiştir. Ayrıca Afyonkarahisar, olası bir Anadolu harekâtının kilit noktasıdır. Yunanlılar, Türklüğü Anadolu'dan silmek sevdasına kapıldıklarından ve Anadolu içlerine yapılacak bir askerî harekâtın başlangıç noktası, Afyonkarahisar'ı gördüklerinden dolayı ordularının cephede yerleşmesi bu duruma göre düzenlenmiştir. Afyonkarahisar'dan kuzeye, Eskişehir'e doğru uzanan ve 300 kilometreyi bulan geniş cephede, daha az kuvvet bırakılmıştı. Afyonkarahisar Bölgesi, Yunanlılar tarafından hem güvenlikleri, hem de muhtemel harekâtları açısından son derece önemli bir bölge olarak değerlendirilmiş, kaderleri de bu topraklarda belirlenmiştir. Mondros Barış Antlaşması'ndan (Aralık-1918) hemen sonra İngiliz, Fransız ve İtalyan birlikleri yer yer Osmanlı topraklarına girdiler. Bu arada, 16 Nisan 1919'da Fransızlar Afyonkarahisar istasyonuna yerleşti. 21 Mayıs 1919'da iki subay ve 262 erden meydana gelen bir İtalyan birliği de Afyonkarahisar'a geldi. Bu birlikler, 17 Mart 1920'de buradan çekilerek yerlerini Yunanlılara bıraktılar. Çok kısa süren birinci işgalden sonra, 13 Temmuz 1921'de Afyonkarahisar ikinci kez işgal edildi ve tam bir yıl, bir ay, 25 gün Yunan işgali altında kaldı. İlimiz topraklarına yerleşmiş bulunan Yunan kuvvetleri, önce Sakarya'da, daha sonra da bu yenilgiden kurtulamadan ve güçlenme fırsatı bile bulamadan Kocatepe-Dumlupınar arasında 26-30 Ağustos 1922 günlerinde "Büyük Taarruz Harekâtı"mızla daha büyük bir darbe yiyerek yurdumuzdan kovulmuştur (<http://www.afyonkulturturizm.gov.tr/TR-63436/tarihce.html>).

2. ŞUHUT İLÇESİ

2.1. KONUMU VE COĞRAFİ YAPISI

İlçenin denizden yüksekliği 1151 metre, yüz ölçümü ise 1.182 km² olarak belirlenmiştir. Günümüzde Şuhut ilçesi konum olarak kuzeyi Afyonkarahisar şehir merkezi, batısı Sincanlı, Sandıklı ve Dinar ilçesinin bir kısmı, güneyi Isparta iline bağlı Senirkent ve Yalvaç ilçeleri, doğusu ise Çay ilçesi ile çevrilidir. Özaşkın ilçenin haritası ve ilçede yer alan yerleşim yerlerine ilişkin şu bilgileri vermektedir

Şekil 2. Şuhut İlçesi Haritası

Şuhut'a bağlı olan 1 belde ve 36 köy bulunmaktadır. Beldesi Karaadilli olan ilçenin köyleri; Ağzıkara, Akyuva (Burnu), Anayurt, Atlıhisar, Arızlı, Aydın, Bademli (Alaka), Balçıkhisar, Başören, Bozan, Çakıröz, Çayırıkaya (Oynayan), Çobankaya, Dadak, Demirbel (Çoru), Efe Köyü, Günaytepe (Ağın), Hallaç, İcikli, İlyaslı, İsalı, Karacaören, Karahallı, Karlık, Kavaklı (İsrail), Kayabelen (Bedeş), Kılıçkaya, Koçyatağı (Arap), Kulak, Mahmut Köyü, Ortapınar, Paşacık (Selevir), Senir, Tekke, Uzunpınar, Yarıklı (Bazlar) (Özaşkın, 2016: 12-13).

2.2. TARİHİ

Kurtuluş savaşının en kritik hamlesi olan “Büyük Taarruza” ev sahipliği yapmış olan Şuhut, Afyonkarahisar’ın ilçelerinden biridir. Milli Mücadelede stratejik öneme sahip bir yerleşim merkezi olmakla beraber geçmişiyle birçok kültürün izlerini de içinde barındırmaktadır. İlçenin ismi hakkında Gönçer: “Şuhud; şehrin bugünkü ismidir. Burada ilk kurulmuş olan şehrin asıl adı Synnada’dır. Synnada’nın kuruluşu hemen hemen M.Ö. 1180 yıllarında olmuştur (1971: 66) ifadelerine yer vermektedir. Şuhut’un yani o zamanki ismi Synnada olan ilçenin kurucusu olarak bilinen Akamas ve dönem hakkındaki bilgiler bazı kaynaklarda şu şekilde aktarılmıştır:

Ünlü ozan Homeros'un "İlyada" destanında sözünü ettiği Trova savaşlarına Anadolu'nun çeşitli devletleri katıldı. Frigler de bu savaşa katılarak Trovalıların yanında yer aldılar. Uzun süren savaşlarda Akalılar yenemeyeceğini anlayınca "tahta at" hilesine başvurarak Trovalıları yendiler. Yenilginin ardından şehri boşaltan kahramanlar (komutanlar), Anadolu topraklarına özellikle Frigya toraklarına yayıldılar (Seyirci ve Başyılmaz, 1982: 42).

Synnada'nın yani Şuhut'un kurucusu Akamas da bu komutanlardan biridir. Akamas Turoya savaşının umulmadık bir biçimde sona ermesi üzerine Torlar (Dorlar) dan, Trakyalı ve Makedonyalı ve Ahiya (Aka-İyon) lı birliklerin başında İç Anadolu'ya çekilerek Afyon ili Şuhut ilçesinin yerinde Synnada adı ile bir şehir kurdu. Şehrin milli kahramanı oldu. Uzun süreler Synnada halkının gönüllerinde yaşadı. Şehrin yarı egemen olduğu ilk Roma çağlarında basılan paralarda Akamas'ın resmini koydu. Synnada'lılar paralarında "Dorların, Makedonyalıların, İyonların Synnada'sı" diyerek üç büyük halktan meydana gelen bir şehir olduklarını açıklamışlardır (Gönçer, 1971: 66).

Şehir haline gelen Şuhut, daha sonra Etiler döneminden Bizans dönemine kadar geçen süreçte pek çok hâkimiyet altına girmiştir. Bu dönemlerle ilgili bilgiler kronolojik olarak kaynaklardan şu şekilde aktarılmıştır: "Etiler döneminde Şuhut bölgesinde Mira Kuvalya Krallığının hâkim olduğunu görüyoruz. Mira Kuvalya toprakları hemen hemen Afyon ve Kütahya illeri dâhilindedir. Mira Krallığına bağlı bir prenslik olan Kuvalya'nın başkenti Şuhut ilçesi Hisar Hüyük'tür" (Gönçer, 1971: 52). Daha sonraki yıllarda Lidya ve Pers hâkimiyetine girmiştir.

Hellenistik Çağda Şuhut, Büyük İskender'in Anadolu'yu fethetmesiyle onun hâkimiyetine girdi ve vergiye bağlandı. İskender'in Gelene (Dinar) Valisi (satrabi) olan Antigon'un Synnada (Şuhut) Valisi veya komutanı Dokimos, Synnada kalesini savaşız (Trakya Kralı) Lizimahos'a bıraktı ve bu bölgenin yine komutanı oldu. Yönetimindeki Makedonyalı askerlerin önemli bir parçası da Synnada'da yerleşmiş bulunuyordu. Romaçağında bu Makedonyalı halk, şehir yönetimine katıldılar ve başkanlığı ellerine geçirdiklerinde bastıkları paralarda "Synnadeon Makedenon" (Makedonyalıların Synnada'sı) deyimini kullandılar (Gönçer, 1971: 145). Sonraki dönemlerde ise Synnada'nın Romalılarca Bergama Krallığından alındığı ve kent M.Ö. 72'den M.S. 396'ya kadar süren Roma egemenliğinin başladığı bilinmektedir. Bu dönemde 80.000 nüfuslu olan şehir Romalı bir komiser tarafından yönetilmekte ve bağlı 22 ilçe yer almaktadır (Erdoğan, 2007: 2).

Roma İmparatorluğunun M.S. 395'de ikiye ayrılmasıyla Synada'da Bizans hâkimiyeti dönemi başlamıştır. Bizans döneminde "cfut" olan adı Türklerin hâkimiyetinde değişecektir. Bizans yönetimi devam ederken çok defalar İslam ordularının (Emeviler) seferlerine maruz kaldılar. Emevi orduları Miladi 739'da Afyon'u aldılar. Sonra Bizans ordusuyla Afyon (Akron) önlerinde savaşılmaya başladılar. Bu arada tarihimizde meşhur kahraman Battal Gazi de İslam ordularının içinde bulunuyordu. İslam orduları Synnada'ya çekilerek kaleye kapandılar daha sonra da buradan da ayrılp Yalvaç tarafında diğer İslam ordularına katılarak gittiler (Özköse, 2014: 7-8).

Bu dönemden sonra Bizansların elinden alınan Anadolu'da Türkmen iskânı başlamış ve Şuhut tamamen Türk yurdu haline gelmiştir.

Alparslan'ın 1071 yılında Bizans ordusunu yenmesiyle Anadolu'nun kapıları açıldı. Yoğun Selçuklu akınları sonunda Dolathan, Emir Sanduk ve Emir Afşin komutasındaki ordular Afyon bölgesini fethettiler. Şuhut, 1077 yılında Bizanslılardan alındı. Yerleşik Rum halkı batıya ve Konya (Karaman) taraflarına kaçarken boşalan yerlere Türkmenlerin iskânına başlandı. Bu arada küçük Bizans beyliklerinin elinde kalan yerlerde Bolvadin ve Myrikephalon (Miryokefalon) savaşları sonunda ele geçirildi. Miryokefalon Savaşı Karaadilli ile Yalvaç arasındaki bölgede meydana geldi. Bu savaş sonrası Şuhut ve yöresi tamamen Bizanslılardan temizlenip bir TÜRK yurdu oldu (Özaşkın, 2016: 19).

Fetih sonrası çevreye yerleşen Türkmen boyları ova kenarında göçebe hayat yaşarken zamanla yerleşik hayata geçmişlerdir. Bu dönemde Afyonkarahisar “samak” yani valilikti, Şuhut da buraya bağlı 10 Subaşılıktan birisi olarak idari yapıda yer alıyordu. Selçuklu egemenliğinden sonra Şuhut 1321-1346 yılları arasında Sahipataoğulları Beyliğinin egemenliği altında kalmıştır (Ayan, 2005: 32).

Kaynaklardan elde edilen bilgilere göre daha sonra Germiyanogulları'nın hâkimiyeti altına giren ilçe kısa süreliğine Hamitoğulları'nın idaresine girmiş daha sonrasında tekrar Germiyanogullarına geçmiştir. Bu süreçten sonra Osmanlı döneminde Şuhut'un Afyon iline bağlı kasaba olduğu dönem başlamaktadır. “Şuhut ve çevresi 1392 yılında Yıldırım Bayezid zamanında Osmanlı topraklarına katıldı. Osmanlı döneminde Şuhut, Karahisar (Afyon)'a bağlı bir Anadolu kasabasıdır” (Ayan, 2005: 33).

Yıldırım Bayezid Timur'la yaptığı Ankara savaşında yenilince (1402) Osmanlı İmparatorluğu topraklarına katılan Beylikler yer yer beyliklerini ilan etmeye başladılar, Şuhut topraklarının Hamitoğullarına geçtiğini görüyoruz. Fakat yönetimi elinde toplayan Çelebi Sultan Mehmet, Akşehir, Konya üzerine askerleriyle yürüdü. Bu yürüyüş esnasında Hamitoğullarına ve Karamanogullarına geçen toprakları geri aldı. Afyon ve çevresini dayısı II. Yakup Çelebi'ye bırakırken Antalya'ya giden yollar üzerindeki Emirdağ, Bolvadin, Şuhut, Çay, Çölovası bölgesini kendine alıyordu. Şuhut ve çevre yollarının korunması ile de Sarı Demirtaş Paşa oğlu Hamza Bey görevlendirildi. Büyük zelzelede yıkılan Şuhut Çarşı Camii'ni ve Hamza Paşa hamamını Hamza Bey yaptırıyor. Bu tarihten sonra bu bölgeye zaman zaman Hamitoğulları saldırırsa da başarılı olamaz. Fatih Sultan Mehmet'le beraber bölge tamamen Osmanlı İmparatorluğunun topraklarına girer (1451) (Seyirci ve Başyılmaz, 1982: 63).

Dünyaca tanınmış Türk gezgini Evliya Çelebi Şuhut'tan da geçmiş ve burayı Seyahatname 'sinde şöyle anlatıyor: “Hızırlık arkasından giden Kadın Ana Suyu'nun başına varıp üç saat gittik Şuhut, 150 akçe kazadır. Bazen Karahisar Kadısına ilave olur. 40 köyü vardır. Karahisar Paşasının hassıdır. Yüksekçe bir yerde havası güzel bir yerdir. Sulu üzüm Karahisar'a buradan gider. Halk dilinde Cifud derler ama doğrusu Şuhud'dur. Çünkü dört tarafında binlerce şehid gömülüdür. 9 mahalle, 9 mihrabdır. Çarşı içinde Germiyan Camii toprak örtülüdür. Mescidi, hanı, hamamı, mektebi, 1200 evi vardır. Buradan batıya bir sahrada gittik” (Nasrattinoğlu, 2003: 253-254).

II. Bayezid döneminde tutulmuş olan maliyeden müdevver katalogunda 230 numarada kayıtlı Mufassal Tahrir defterindeki bilgilere göre Şuhud Kazası (Karahisar-ı Sahib Sancağı içinde) mevcut kazaların en büyüğüdür. Şuhud kasaba

mahiyetinde olup 9 mahalleden oluşmaktadır. Bu kazaya bağlı 86 köy, 21 mezraa, 8 yaylak ve 4 çayır bulunmaktadır. Anadolu vilayetine bağlı bir kadı defterinden, II. Bayezid ve Yavuz Sultan Selim zamanlarında Şuhut'un kadılığının olduğu anlaşılmaktadır (Karazeybek, 2000: 105-106).

1862'de Şuhut'ta büyük bir deprem olur. Kaza ve köylerde büyük hasar meydana gelir. Depremin merkezi Şuhut Ovası'dır ve 400 kişi hayatını kaybeder. 1863'de, önceki depremden daha şiddetli bir deprem yaşanır. Önce hafif sarsıntılarla başlayan deprem, üç gün sonra çok şiddetli bir şekle dönüşür. Alüvyonlar üzerinde kurulu Şuhut, yerle bir olur. Toprakta açılan yarıklardan sular fışkırır. Depremin merkez üssü Şuhut ovası olup 800 kişi hayatını kaybetmiştir. Deprem; Dinar, Afyon ve Konya'da hissedilmiştir (Özaşkın, 2016: 21).

Deprem sonucunda pek çok tarihi yapı ve anıtın yıkılıp hasara uğradığına dair bilgilere diğer yazılı kaynaklarda da rastlanılmıştır.

Osmanlı tarihine kaynaklık eden en önemli kayıtlar yıllık anlamına gelen Salnamelerdir. Bu kaynaklarda genel ve mahalli yöneticiler hakkında bilgiler verilmektedir. Şuhut ilçesi ile ilgili bazı veriler Hızal ve Aygen tarafından şu şekilde aktarılmıştır. “Şuhut, Salnamelerde Miladi 1870'den başlayarak 1884 tarihine kadar Bolvadin Kazasına bağlı bir Nahiye'dir ve Nahiye Müdürleri tarafından idare edilmektedir. 1884 tarihli salnamede merkez livaya bağlı Şuhut Nahiyesi” (1987: 57) olarak görüyoruz. Bu tarihten sonra Şuhut, livaya bağlı kalmaya devam etmiş ve daha sonrasında 1885 ve 1888 tarihinde kayıt altına alınan salnamelerde şu bilgilere yer verilmiştir:

Karahisar'ın doğu tarafında beş saat mesafede bir nahiyesi olup Sandıklıya 8, Bolvadin'e 8, Geyikler Nahiyesine 10, Isparta'ya bağlı Bora kasabasına 10 saat mesafededir. Kadın-Erkek 10.450 nüfusu vardır. 121770 dönüm hububat alanı, 178 dönüm bağ, 419 dönüm bahçe, 20.070 dönüm mera, 38 köy ve 1700 ev, 160 dükkân, 2 han 1 hamam, 35 cami ve 43 mektebi vardır. Havası ve suyu latif ve mutavassıttır. Suları batı tarafındaki kıraç Kumalar dağından gelir. Kereste ve odun kesilen dağlar 12 saatlik mesafededir. Kasabada Ulu cami ve İlk (Eylik) cami nam ile iki önemli cami bulunur. Arap Dede, Müezzîn İbrahim, Hacı Ömer Efendi, Tuti Sancaklı Küçük Cami, Kebabcı Kara Yunus namı ile 9 adet medresesi ve 80 de tekkesi vardır. Köylerinde bazı ziyaret edilen yerler bulunur (1987: 69).

1888 tarihli salnameye göre Afyonla ilgili bilgiler verildikten sonra Liva'ya bağlı köyler yazılmış; bunların yanında, mukaddima Şuhut diye bir nahiye teşkil edildiği halde daha sonra müdürlüğü kaldırılarak doğrudan doğruya liva merkezine bağlı ve ilhak edilen bir takım köyler daha vardır ki şunlardır. Şuhut Kasabası: Dadak, Burni, Sekir, Kurtlar, Aydın, İsrail, Tekke, Başvıran, İlaslı, Balçıkhisar, Alga, Kulak, Karaadilli, Karacavıran, Oynağan, Arızlı, Çori(Uzunbikler), Aksultan, Yazlar, İsalı, İnli, Büzan, Selevir, İncikli, Çobankaya, Kazlık, Atlıhisar, Anayurt, Bedaş, Ağın, Mahmut, Hallaç, Ağzıkara (1987: 104).

Şuhut, iktisadi gerileme yaşadığı ve nüfus kaybettiği için kazalıktan nahiyyeye düşürülmüş, bir dönem Bolvadin'e, bir dönem de Aziziye'ye (Emirdağ) bağlanmıştır. 1890 yılında yapılan bir idari düzenleme ile nahiye teşkilatı da kaldırılarak

Afyonkarahisar'ın bir köyü haline getirilmiş ancak birkaç yıl sonra tekrar nahiye merkezi olmuştur (Özaşkın, 2016: 22).

Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşından yenik çıkmasından sonra Afyonkarahisar, 9 Nisan 1919 tarihinde 5 İngiliz subayın kontrolündeki Senegalli askerler, ardından 16 Nisan 1919 tarihinde Fransızlar, 21 Mayıs 1919 tarihinde İtalyanlar tarafından mütareke gereği "kontrol memuru" adı altında sessiz ve örtülü işgale uğramış, bu işgal 19 Mart 1920 tarihinde sona ermiştir. Afyonkarahisar Yunanlılar tarafından ilk kez 27 Mart 1921 tarihinde işgal edilmiş, fazla uzun sürmeyen bu işgal, I. ve II. İnönü savaşlarının kazanılmasının ardından 7 Nisan 1921 tarihinde işgal kuvvetlerinin çekilmesiyle sona ermiştir. Yunanlılar tarafından ikinci kez 13 Temmuz 1921 tarihinde işgal edilen Afyonkarahisar'da 14 ay süren esaret günleri, Büyük Taarruz'un başlamasından 1 gün sonra 27 Ağustos 1922 günü, Türk kuvvetlerinin kente girmesiyle sona ermiştir (Yüksel, 2005: 14).

Gazi Mustafa Kemal Atatürk, Nutuk adlı eserinde Büyük Taarruzu şöyle anlatmıştır: "24 Ağustos 1922'de karargâhımızı Akşehir'den, taarruz cephesi gerisindeki Şuhut Kasabasına getirttik, 25 Ağustos sabahı da Şuhut'tan savaşı idare ettiğimiz Kocatepe'nin güneybatısındaki çadırılı ordugâha naklettik 26 Ağustos sabahı Kocatepe'de hazır bulunuyorduk. Sabah saat 5.30'da topçu ateşimizle taarruz başladı" (1962: 674). Büyük Taarruz öncesi son karargâh olması açısından Milli Mücadele'deki yeri ve önemi büyük olan Şuhut, 1946 yılında çıkarılan bir yasa ile ilçe olmuştur.

3. TEKKE KÖYÜ

3.1. KONUMU VE COĞRAFİ YAPISI

Şuhut ilçesine bağlı olan Tekke köyü, bu ilçenin Güneybatısında bulunmaktadır. Sandıklı ilçesine bağlanan yol üzerinde olan köyün, ilçe merkezine olan yakınlığı 10 km'dir. Köyün kuzeydoğusunda Kavaklı köyü, güneybatısında Başören köyü bulunmaktadır. Afyonkarahisar il merkezine uzaklığı ise 39 km'dir. Köyün tam ortasından Asar deresi geçmektedir.

Şekil 3. Tekke Köyünün Uydudan Görüntüsü

<http://ilceleri.koyleri.com/koy-2473-Afyonkarahisar-%C5%9Euhut-Tekke-K%C3%B6y%C3%BC-uydu-goruntusu-haritasi>

Köyün bulunduğu bölgenin iklim yapısıyla ilgili bir değerlendirme yapıldığında, bu bölgede genel olarak karasal iklimin hâkim olduğu gözlenmektedir. Yazları sıcak ve kurak; kışları ise karlı ve soğuk geçen köy, dağlık bir yapıya sahip olması nedeniyle özellikle dağlarına düşen karın erime süresinin çok uzun olduğu bilgisine ulaşılmıştır.

3.2. TARİHİ

Tekke köyünün tarihçesi hakkında yapılan araştırmalarda yazılı herhangi bir bilgiye ulaşılamamıştır. Ancak köy halkından elde edilen bilgiler doğrultusunda buranın bulunduğu konum itibarıyla ipek yolu üzerinde olduğu bilgilerine ulaşılmıştır. Köyün 300-350 yıllık bir geçmişi olduğu ve ilk yerleşimin ise dokuz haneden oluştuğu ifade edilmektedir. 2005 yılında köyün muhtarı olan Hüseyin Akdemir, köyün tarihçesi ile ilgili bilgilere ulaşmak için *Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğüne* bir dilekçe göndermiş, bunun üzerine dilekçeye cevap olarak Tekke köyünün Osmanlı arşivinde bulunan kayıtlarının fotokopisi ve Türkçeye çevrilmiş nüshaları gönderilmiştir. Bu belgelerde Miladi Takvime göre

1844-1845 yılları arasındaki kayıtlara ulaşılmış ve köyde yaşayan haneler hakkında bilgilerin verildiği gözlenmiştir.

Şekil 4. Tekke Köyü Muhtarlığının Köyün Tarihçesine İlişkin Başbakanlık Arşiv Genel Müdürlüğüne Gönderdiği Dilekçe

BAŞBAKANLIK ARŞİV GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE
ANKARA

Ben, Afyonkarahisar İli, Şuhut ilçesi Tekke Köyünün Muhtarıyım.

Yeni yetişen çocuklarımız ve Gençlerimiz aydınlandıkça, biz köy büyüklerine soruyorlar, Biz kimiz, neyiz, nereden ve ne zaman gelmişiz, Türklüğüm hangi kolundanız diye sorduklarında cevap vermekte çok zorlanıyoruz, mahcup oluyoruz, bu nedenle, bundan böyle yeni yetişenlerimiz köyümüzün tarihi ile ilgili bir belge hazırlıyoruz, bize köyümüzün tarihi ile ilgili yardımcı olmama açısından kayıtlarınızdaki bilgilerden bize bilgilendirmek için göndermenizi arz ve talep ederiz.

Köyümüz halkı İslam, Müslüman, Alevi ve Bektaşidir.

Saygılarımızla.

02.05.2005

Hüseyin AKDEMİR
Tekke Köyü Muhtarı

ADRESİM :
TEKKE KÖYÜ
ŞUHUT/AFYONKARAHİSAR

Telefon : 0 272 733 1211 (Ev)
0 272 733 1073 (Muhtarlık)

Şekil 5. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğünden Tekke Köyü Muhtarlığına Gelen Cevap Yazısı

T.C.
BAŞBAKANLIK
DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı

09/6/2005

SAYI : B.02.0.ARV-0.10.406-01/2633
KONU :

Sayın Hüseyin AKDEMİR
Tekke Köyü Mahtarı
Şuhut/AFYONKARAHİSAR

İLGİ: 02.05.2005 tarihli dilekçeniz.

İlgide kayıtlı dilekçe istediğiniz Afyonkarahisar ili, Şuhut ilçesi, Tekke köyü hakkında Osmanlı Arşivi'nde bulunan kayıtların fotokopi ve yeni Türk harflerine çevirileri ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Doç. Dr. Mustafa BUDAK
Genel Müdür a.
Genel Müdür Yardımcısı

EK: 1- 6 adet fotokopi
2- 2 sayfa yeni Türk harflerine çevrili metin

Şekil 6. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğündeki Tekke Köyünün Tarihçesi Hakkında Arşiv Kayıtları 1

[BOA. ML.VRD.TMT. Nu :9382-A]

Şuhud Kazası'na tâbî Tekye Karyesi

Sene 1260-1261 / [Miladi: 1844-1845]

Hâne 1 Numara 1

Demirci Hasan oğlu Molla Ahmed'in emlâk ve temettu 'âtı

...

Hâne 2 Numara 1

Bodur oğlu Ali bin Musa'nın emlâk ve temettu 'âtı

...

Hâne 3 Numara 1

Abdi oğlu Halil bin İbrahim'in emlâk ve temettu 'âtı

...

Hâne 4 Numara 1

Haydar oğlu Veliyyüddin bin Ali ve oğlu Ali'nin emlâk ve temettu 'âtı

...

Hâne 5 Numara 1

Kabasakal oğlu Mehmed bin Musa'nın emlâk ve temettu 'âtı

...

Hâne 6 Numara 1

Sarı Mustafa oğlu Mehmed karındaşı Hasan'ın emlâk ve temettu 'âtı

...

Hâne ... Numara ...

Sarı Mustafa oğlu Mehmed'in hanesinde sâkine zevcesi Fatıma Hatun bint-i Halil'in emlâk ve temettu 'âtı

...

Hâne 7 Numara 1

Sarı Mustafa oğlu Ali'nin emlâk ve temettu 'âtı

...

Hâne 8 Numara 1

Kabasakal oğlu Hamza bin İsmail karındaşı İsmail'in emlâk ve temettu 'âtı

...

Hâne 9 Numara 1

Tekyeli oğlu Ke'ecik(?) Mehmed bin Mustafa'nın emlâk ve temettu 'âtı

...

Hâne 10 Numara 1

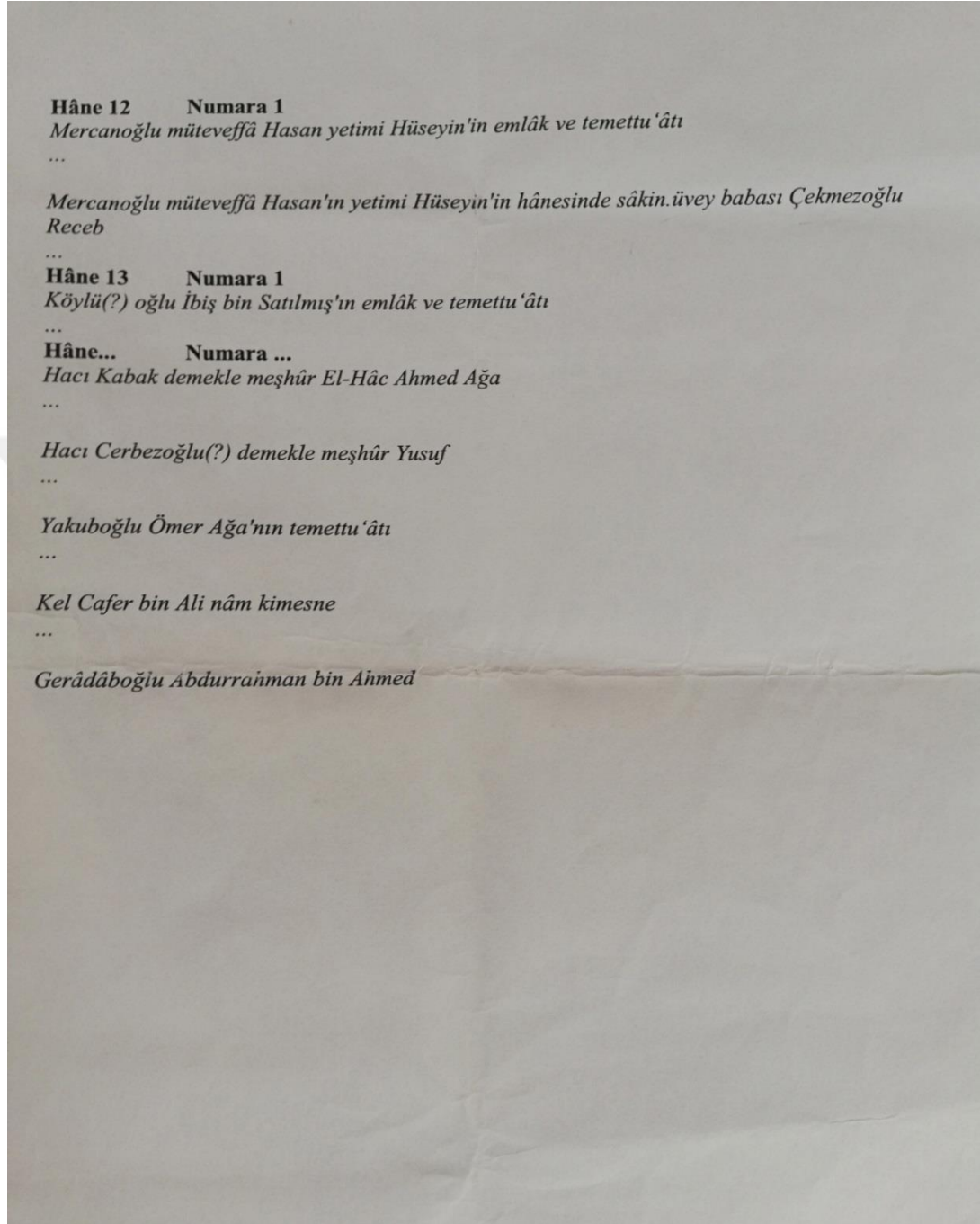
Müteveffa Manavoğlu İsmail'in oğlu Ahmed karındaşı İbrahim diğer karındaşı Ali'nin emlâk ve temettu 'âtı

...

Hâne 11 Numara 1

Manavoğlu Süleyman ve karındaşı Hüseyin'in emlâk ve temettu 'âtı

Şekil 7. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğündeki Tekke Köyünün Tarihçesi Hakkında Arşiv Kayıtları 2

Bu belgelerden yola çıkarak köyde yapılan tespitlerde eski adının “Tekye” olduğu ve en eski yerleşimin Miladi 1844-1845 yılları arasında var olduğu ve 13 haneli bir yerleşim yeri olduğu bilgilerine ulaşılmaktadır.

3.3. SOSYO-EKONOMİK YAPISI

Köyün muhtarı ve ileri gelenlerinden alınan bilgilere göre, Nisan 2019 yılı itibariyle köyde 139 kişinin yaşadığı belirtilmiştir. TÜİK kayıtlarına göre oluşturulmuş tabloda ilçenin nüfusunun erkek nüfusu 65, kadın nüfusu ise 74 olarak verilmektedir. İlçenin nüfusundaki değişimi, aşağıdaki tabloda verildiği gibidir:

Tablo 1. Tekke Köyünün Yıllara Göre Değişen Nüfus Bilgileri

YIL	KÖY ADI	TEKKE NÜFUSU	ERKEK NÜFUSU	KADIN NÜFUSU
2018	TEKKE	139	65	74
2017	TEKKE	142	67	75
2016	TEKKE	147	67	80
2015	TEKKE	162	75	87
2014	TEKKE	168	81	87
2013	TEKKE	172	85	87
2012	TEKKE	179	87	92
2011	TEKKE	195	93	102
2010	TEKKE	202	93	109
2009	TEKKE	204	93	111
2008	TEKKE	206	95	111
2007	TEKKE	211	97	114

(<http://www.nufusune.com/1465-afyonkarahisar-suhut-tekke-koy-nufusu>)

Tablodaki verilerde de görüldüğü üzere köy nüfusunda her yıl azalma söz konusudur. Bunun sebebi ise köyde yeterli istihdam sağlanamamasından dolayı yurtdışına ve farklı illere olan göçlerin olmasıdır. Bir diğer sebep ise eğitim nedeniyle gençlerin köy dışına çıkması ve geri dönmemesidir.

Eğitime önem veren bir yapıya sahip olan bu köyde okuma yazma bilen nüfus yoğunudur. Köy meydanında bir ilkokul binası bulunsa da faal olmadığı için taşınmalı eğitim yapılmaktadır. Okuyan nüfus, yatılı ve taşınmalı olmak üzere 15 kişi olarak belirlenmiştir.

Türk örf ve adetlerinin yaşatıldığı köyde bulunanların Alevi inanç kültürüne sahip oldukları ifade edilmiştir. Sandıklı ilçesindeki Erdebil Ocağına bağlı olan köyde; bir cemevi ve Sünni inancına mensup misafirlerin faydalanması için de bir caminin bulunduğu tespit edilmiştir. Ayrıca köyde Şemsettin Dede ve Arap Dede isimlerinde iki yatır bulunmaktadır. Bu yatırların dışında köyün bazı yerlerinde kime ait olduğu bilinmeyen daha birçok yatırın olduğu ifade edilmektedir.

Tekke köyünde geçim kaynağı yoğun olarak hayvancılıkla sağlanmaktadır. Çoğunlukla büyükbaş hayvancılıkla uğraşan köyde az da olsa süt sığırcılığı ve besicilik de yapılmaktadır. Bunun yanında arazi yapısından dolayı tarım az da olsa yapılmaktadır. Kendi tüketimlerine yetecek kadar üretilen ürünler ise kestane, ceviz, elma ve vişnedir.

Şekil 8. Tekke Köyünden Bir Görünüm

Köyde sosyal aktivitenin gerçekleştirilebileceği bir ortam olmamasından dolayı bu ihtiyaç, genellikle il merkezinde ya da ilçe merkezinde karşılanmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

TEKKE KÖYÜ HALK KÜLTÜRÜ UNSURLARI

1. GEÇİŞ DÖNEMLERİ

İnsan ömründe önemli 3 evre bulunmaktadır. Doğum, evlenme ve ölüm şeklinde bilinen bu evreler, insanın yaşam serüveninde önemli dönüm noktalarıdır. Doğanı karşılamak, evleneni desteklemek ve öleni geçici dünyadan gerçeğine uğurlamak gibi bazı pratikler çerçevesinde gerçekleştirilen bu evreler, yöreden yöreye farklılık göstermektedir.

Her birinin kendi bünyesi içerisinde birtakım alt bölümlere ve basamaklara ayrıldığı bu üç önemli aşamanın çevresinde birçok inanç, adet, töre, tören, ayin, dinsel ve büyüsel özlü işlemler kümelenerek söz konusu geçişleri bağlı bulundukları kültürün beklentilerine ve kalıplarına uygun bir biçimde yönetmektedirler. Bunların hepsinin amacı da kişinin bu 'geçiş' dönemindeki yeni durumunu belirlemek, kutsamak, kutlamak, aynı zamanda da kişiyi bu sırada yoğunlaştığına inanılan tehlikelerden ve zararlı etkilere karşı korumaktır. Çünkü yaygın olan inanca göre, insan bu tür dönemler sırasında güçsüz ve zararlı etkilere karşı açıktır. (Baraz, 1998: 41)

Tekke köyünde geçiş dönemleri halkın örf adetlerine ve inançlarına uygun olarak incelenmeye çalışılmış ve bu doğrultuda elde edilen bilgilere çalışma kapsamında yer verilmiştir.

1.1. DOĞUM EVRESİ

İnsanoğlunun dünya serüveninin başlangıcı olarak kabul edilen doğum, tüm toplumlarda mutlu bir olay olarak kabul edilmektedir. Bu dönem kendi içinde doğum öncesi, doğum sırası ve doğum sonrası şeklinde belirli aşamalara ayrılmaktadır. Bu kapsamda her aşama kendi içinde bir takım pratikleri barındırır. Yörede bu aşamalarla ilgili elde edilen bilgiler incelendiğinde, günümüze kadar devamlılığını sürdüren ancak süreç içinde değişikliğe uğramış uygulamalar şu şekildedir:

Yörede doğum öncesi evrede, hamile olduğunu öğrenen kadının ilk merak ettiği durum bebeğinin cinsiyetidir. Geleneksel olarak her yörede, kadının yiyip içtiklerinden ve davranışlarından, bebeğin kız ya da erkek olacağı konusunda

yorumlar yapıldığı bilinmektedir. Tekke köyünde de hamile bir kadının damak tadından yola çıkılarak çocuğun cinsiyetine yönelik tahminler yapılır. Bunlardan en çok bilineni, hamile kadının beslenmesinde istemsizce ekşili yiyecekleri fazla tüketmesi üzerine kız bebek, tatlı yiyecekleri tüketmesi üzerine ise erkek bebek olacağı tahminidir. Hatta bu durum Anadolu'nun farklı yörelerinde sıklıkla kullanılan “ye ekşiyi çıkar Ayşe’yi, ye tatlıyı çıkar Hakkı’yı” şeklindeki ifade burada da görülmektedir. Bunun yanı sıra özellikle yörede evliliğinin üzerinden uzun bir zaman geçen ve bebeği olmayan kadınların başvurduğu bir takım batıl inançların yaygın olduğu da gözlenmiştir. Bunların başında köyde bulunan yatır ve türbe ziyaretleri gelmektedir. Bu kapsamda köyde bulunan Şemseddin Dede (Tekke) yatırını en çok ziyaret edilen mekânlardandır. Uygulamaya göre; türbenin içine bir tas su konulur ve bu tasın içerisine bir bıçak bırakılıp bir gün süreyle burada bekletilir. Ertesi gün şayet su içerisine bırakılan bıçak küflenmişse, bıçağın üzerindeki küf hamile kalması istenen kadının diline değdirilir. Bu uygulamayla kadının hamile kalacağına inanılır. Şayet bu dilek gerçekleşirse bebek olduktan sonra bu yatırın yanında bir kurban kesilir ve köy halkına dağıtılır.

Hamile kadının doğum aşamasında ise şu pratiklerin gerçekleştirildiği ifade edilmiştir:

Kadının doğum sancılarının başlaması üzerine ev halkından birinin (Kayınvalide) durumu en kısa sürede köydeki ebeye iletmesi istenir.

Bebek doğduğunda, eskiden bebeğin ismini büyükler koyarken yeni nesil artık kendi belirledikleri isimleri kendileri koymaktadır. İnançsal olarak isim konulurken “ya Allah ya Muhammed ya Ali” denilerek davaz okunur ve bebeğin ismi kulağına üç kere okunur.

Halk kültüründe geleneksel tutumlardan bir tanesi de göbek kordonu ile bebeğin geleceği arasındaki bağıdır. Yörede göbek bağı düştükten sonra, iyi okullarda okusun diye kuruyan kordon okulun bahçesine gömülür ve arkasına bakmadan oradan uzaklaşıldığı hakkında bilgiler elde edilmiştir. Bu işlemten sonra bebeğin ilk banyosunda teni kokmasın diye tuzla yıkanır. Bunun yanında köyde farklı bir inanca da rastlanmıştır. Balla yıkanan bebeğin teninin beyaz olacağına inanılır.

40 günlük olmayan bebeğin ve annenin dışarıya çıkarılması uygun görülmez. Bu süreyi dolduran bebek ve anne için gerçekleştirilen bir diğer ritüel ise yıkanmadır. Geleneğe göre 40 tane taş toplanılır sonrasında bir yeşil yaprak ve bir adet altın kazandaki suyun içine bırakılır. Kaynatılarak hazırlanan bu suyla önce anne sonrasında da bebek yıkanır. Bunun sebebi ise anne ve bebeğin lohusalık dönemindeki kötü etkilerden kurtulacağı inancıdır.

Bebeğin dişinin çıktığını ilk fark eden akraba, çocuğu sevindirmek için ona hediye alır. Bebeğin ilk dişi çıktığında aile toplanır ve içinde fasulye, nohut ve buğdayın olduğu diş buğdayı yapılır ve hep birlikte yenir. Sonrasında hazırlanan diş buğdayı çocuğun başının üzerinden dökülür. Bunun sebebi ise çocuğun dişlerinin daha rahat ve düzgün çıkacağı inancıdır. Bu işlemden sonra çocuk beyaz bir örtünün üzerine oturtulur ve önüne makas, cımbız, tarak, ayna, kalem kitap gibi eşyalar konulur. Çocuk bu eşyalardan hangisini seçerse ilerde o mesleği yapacağına inanılır.

1.2. DÜĞÜN EVRESİ

Yaşamın dönüm noktalarından olan evlenme, kadın ve erkeğin hayatını birleştirmesi açısından bireysel, aile ve akraba ilişkileri açısından bakıldığında toplumsal bir olgudur. Bu evrede birkaç aşama vardır bunlardan ilki kız istemedir. Köyde kız istemeden önce akrabalarla “hayırlı bir iş için geleceğiz” diye haber gönderilir. Özellikle Perşembe gününün akşamında gidilir bunun sebebi ise hayırlı gün olduğuna inanılır ve 3 hafta üst üste isteme yapılır. Ailenin en büyüğü tarafından yapılan istemede “Allah’ın emri Peygamberin kavli ile...” diye söze başlanır ve 3 kere tekrar edildikten sonra tamamlanır. Baba kızını çağırır misafirlerin eli öpülür. Daha sonrasında kayınpeder “ağız tadı” denilen lokumu getirir ve nişan için gün konuşulur. Nişan merasimi yapılacağı zaman tüm köy halkına yemek verilir. Yemekten sonra nişan için toplanılır ve yüzükleri köyün gözcüsü takar.

Köyde düğünler genellikle harman sonunda yapılır ve genellikle Perşembe günü başlar. 4 gün süren eğlence gelinin sağdıcının evinde başlar, bütün kızlar toplanıp eğlenirler. Perşembe ve Cuma günü bütün köylü tek tek gelin kızı ve sağdıcını yemeğe alır, her gidilen evde tef alıp kaşık oyunları oynanır.

Cumartesi günü sabahı “kız hamamı” denilen adet yerine getirilir, akşamında ise köyün meydanında toplanılır, çalgılar çalınır. O akşam meydana oğlan evinin yakınlarından biri olmazsa cezalandırmak için, gençler toplanıp o kişinin evine giderler ve bir merdivene yatırıp bağlayarak meydana getirirler. Gençler o kişiden bir şey isterler, eğer istenilen verilmezse köyün meydanındaki çeşmelerin önündeki yalağa basılır.

Alevi inanç kültürü kapsamında düğünden önce bağlılık söz anlamına gelen “ikrar” verilir. Kadın erkeğe bağlı olduğu için kadından ikrar alınmaz erkeğin olur. Erkeğin ailesi hangi dedeye bağlıysa onun ailesi dedeye ikrar verir.

Bir kızın bekârlıktan evliliğe geçişini simgeleyen diğer adet ise “Zilif (Zülûf) Kesme” denilen adettir. Saçın yan kısımlarının kulak hizasında kesilmesi işlemidir. Geleneklere göre eskiden bir kadının evli olup olmadığı saçlarından anlaşılırmış.

Pazar günü öğleden sonra gelin alma gerçekleşir. Turna Çiçek’ten alınan bilgilere göre gelin almaya gidildiğinde yengeler gelin evinden bir parça ekmek, mısır (çivi), tuz ve kül olarak geri dönerler. Gelinin evinden getirilen kül küle karıştırılır, tuz tuza karıştırılır, ekmek ekmeğe karıştırılır ki gelin o evin içine karışsın o evden biri olsun. Mısır ise evin girişine çakılırmış gelin o eve çakılsın diye. Eve kaç gelin girdiyse kapıda o kadar çivi bulunur.

Gelin evden çıkarken dualar eşliğinde çıkarılır. Sonrasında yemek verilir ve düğün sona erer. Eskiden 4 gün süren düğünlerde bu ritüeller gerçekleştirilirken günümüze yaklaştıkça etkinliğini kaybetmeye başlamıştır.

1.3. ÖLÜM EVRESİ

Son evre olarak ölüm, kişinin beden olarak yok olurken ruhunun yaşayacağına inanılan bir durumdur. Ölen kişi yıkanırken akrabalarının ve yakınlarının üzerinden döktükleri son suya “hukuk suyu” adı verilmektedir. Cenaze gömüldükten sonra helva yapılır ve herkese ikram edilir. Sonrasında eve gelinerek ölen kişinin ardından nefesler okunur. O haftanın Perşembe gününde yine köy halkına yemek verilir, akşamında da dar ceminde toplanılır ve nefesler söylenir.

Ölen kişinin çocukları, 40’ından bir hafta önce küs olduğu biri varsa ondan helallik ister. 40’ında ise yine yemek verilir, ölen kişinin evinde toplanılır ve dar

kurbanı kesilir. Eğer birine borcu varsa “Allah eyvallah” diyerek çocukları üstlerine alırlar, ardından cem başlar nefes ve davazlar okunur.

2. İNANÇ PRATİKLERİ (BATIL İNANÇLAR)

Batıl inançlar tüm dünyada yaygın olarak bilinen, ancak kültürler arasında bir takım benzerlikler ve farklılıklar gösterebilen inanç pratikleri olarak bilinmektedir. Bu tip pratikler çoğunlukla dini temellere dayanmaktadır. Tatlılıoğlu, çalışmasında bu konuya ilişkin “dinin aslında bulunmayan, bir takım yollarla sonradan dine dâhil edilen ve toplumda dini inanç gibi kabul edilen söz, fiil ve davranışların tümüdür” (2000: 14) şeklinde bir ifadeye yer vermektedir. Bunun dışında bu pratiklerin konuları arasında, gelecekle ilgili öngörülerin sunulması da gelmektedir. “Batıl inançlar, bireyin yakın ya da uzak geleceği bilme güdüsünü tatmin etmeye ve bilmediği güçlere karşı kendisini koruması olarak ifade edilmektedir” (Akova, 2011: 131).

Tekke köyünde yöreye özgü farklı herhangi bir inanç pratiğine rastlanılmamıştır. Ancak Anadolu’da yaygın olarak görülen bazı inanç pratiklerinin Tekke köyünde de kullanıldığı tespit edilmiştir. Bunlar aşağıda verildiği gibidir:

- *Gece tırnak kesilmez, bunun nedeni bu eylemin evin içine uğursuzluk getireceğine inanılır.*
- *Çocuklara nazar değmesin diye nazar boncuğu takılır.*
- *İğde ağacının dalının nazarı engellediğine inanılır.*
- *Nazarı engelleyeceği inancı ile hayvan damlarının kapısına at nalı takılır.*
- *Bir yerde kara kedi ya da kara köpek görüldüğünde, gören kişinin başına bir uğursuz geleceğine inanılır.*
- *Şahit olunan kötü bir durumun kendi başına gelmemesi için Allah korusun diyerek duvara veya tahtaya vurulur.*
- *Yerde yatan çocuğun üstünden atlanırsa boyunun kısa kalacağına inanılır.*
- *Baykuş hangi evin üstüne konup öterse o evden cenaze çıkacağına inanılır.*
- *Cama gelip tıklayan kuşun ardından haber geleceğine inanılır.*
- *Yıldız kaydığında dilek tutulur, gerçekleşeceğine inanılır.*

- *Sağ avucun kaşındığında para çıkacağına, sol kaşındığında ise para geleceğine inanılır.*
- *Muharrem ayında Hz. Hüseyin'e saygıdan dolayı aynaya bakılmaz, tıraş olunmaz, et yenilmez ve soğan gibi sebze ve meyvelerin başı kesilmez.*

3. TEKKE KÖYÜNDE SÖZLÜ GELENEK ÜRÜNLERİ

3.1. HALK HİKÂYELERİ

Halk hikâyeleri, pek çok konu üzerine yazılabilen genellikle yaşanmış ya da yaşandığı düşünülen olayların kısa ve masalsı anlatımından ortaya çıkan sözlü gelenek ürünleridir. Evren, bu türü, “Halk hikâyeleri anlatmaya dayalı, nazım-nesir karışık bir yapıya sahip, gerçek veya hayalî, aşk, kahramanlık gibi konuların ya da her iki konunun da bir arada bulunduğu eserlerdir” (2014: 16) şeklinde tanımlamaktadır. “Halk hikâyelerinde işlenen konuların üç büyük kaynağı vardır; gerçekten yaşanmış olaylar, yaşamış ya da yaşadığı rivayet edilen âşıkların tercüme-i halleri, Köroğlu menkıbeleri ve bu tipteki diğer menkıbeler, klasik manzum hikâyeler” (Boratav, 1946: 33).

Yörede tespit edilen hikâyelerin konuları çoğunlukla köyde bulunan türbe ve yatırlarda olduğuna inanılan şahsiyetlerin mucizeleri ile ilgilidir. Bunlardan bazıları aşağıda verildiği gibidir.

Bektaş Elması Hikâyesi

Kaynak Kişi: Hüseyin Akdemir

Derlendiği Yer: Tekke Köyü

Tekke köyünde *Tekke Bahçesi* denen yerde lezzetli elma ağaçları bulunmaktaymış. Bu köyün yakınlarında bulunan Kavaklı köyü sakinlerinden birileri zamanında buraya gelir ve bu ağaçlardan alarak kendi köylerine aşılama için götürürler. Ancak diktikleri bu ağaçlar ektikleri toprakta bir türlü tutmaz. Bundan dolayı sadece Tekke köyünde yetişen elmanın, köye ilk yerleşen Şemseddin Dede'nin mucizesi olduğuna inanılır ve bu ağaçlarda yetişen elmalara köy halkı “Bektaş Elması” ismini vermiştir.

Tekke Türbesi Hikâyesi

Kaynak Kişi: Hüseyin Akdemir

Derlendiği Yer: Tekke Köyü

Almanya’da yaşayan Emirdağlı bir çift, türbe ziyareti için köy meydanındaki caminin önüne gelirler. Kendi aralarında konuşurken kadın, kocasına “dere yatağına yakın bir yerde” der. Köyün yabancıları olan misafirleri fark eden muhtar, türbe hakkında konuşulduğunu anlayınca sorar:

- Birini mi aradınız?

Kadın “Burada tekke türbe varmış ona ziyarete geldik” der. Muhtar tekkenin yerini gösterir ve ziyaretlerinin sebebini sorar, adamda şöyle cevap verir:

- Benim hanımı doktor doktor gezdirdim, filmler çektirdim başının ağrısı bir türlü kesilmedi. Daha önce buralara hiç gelmedik ama bizim hanıma rüyasında *Afyon’un Şuhut Tekke köyüne gideceksin*, demişler. Biz de bundan dolayı sora sora buraya geldik.

Muhtarla beraber türbe ziyaretini yapan aile Almanya’ya geri dönerler. 1 yıl sonra aynı aile bu sefer bir adakla beraber tekrar bu köye ziyarete gelirler. Tesadüfen aynı muhtarla karşılaşırlar. Bunun üzerine muhtar sorar:

- Hayırdır, nasıl oldunuz?

Adam şöyle cevap verir:

- Allah’a şükür ağrı sancı hiçbir şey kalmadı, biz de bu nedenle adağımızı getirdik.

Daha sonra getirilen adak türbenin yakınlarında kesilir, pişirilir ve köy halkına dağıtılır.

3.2. ATASÖZLERİ, DEYİMLER

Atasözleri bir toplumun tarihi sürecinden süzülerek gelen ve bu süreçte yaşanan deneyimler sonucunda ortaya çıkan kalıplaşmış kısa ve özlü sözler olarak ifade edilebilir. Çobanoğlu atasözlerini şöyle tanımlamaktadır:

Törelere, inançların, gelenek ve göreneklerin ya da en kısa ifadesiyle davranış biçim ve kurallarının az sözle net ifadesi anlamına gelen atasözleri, ataların deneyimlerini, görgülerini, bilgilerini, öğütlerini yansıtır. Atasözleri, yazıya geçirilmemiş törelere ya da örfi hukukun sözcüklerde ifadesini bulmasıdır. Atasözleri, herhangi bir düşünceyi veya yargıyı onaylamak ya da eleştirmek için; sorgulanmadan olurluğu, toplumun değerlerine uygunluğu sosyal ve kültürel değerlerce onaylanmış, en uygun araçtır (2003: 155).

Elçin ise atasözlerinin edebi yapısı hakkında “Nazım, nesir, her iki şekli ile eski tecrübeleri ‘tam bir fikir’ kompozisyonu içinde teşbih, mecaz, kinaye, tezat gibi edebi sanatların kudretinden faydalanarak süslü, kapalı olarak veya bazen açık, mecazsız hususıyla yetiyecek gençlere aktaran sözlerdir” (1986: 626) şeklinde tanımlama yapmaktadır. Anadolu’nun her yöresinde atasözlerinin ortak kullanılanları olduğu gibi yöreye özgü olanları da mevcuttur. Görüşmeler esnasında yöreye özgü atasözleri ve deyimler bulunduğu tespit edilmiştir:

Yöreye özgü kullanılan atasözleri:

- *Öfke gelir akıl gider*
- *Gocunan gider değirmene*
- *Ucuz etin suyu kara, içinde doğram ara*
- *Davulculuğu öğren karnında kalsın*
- *Galak kulağı gor geçer (Boynuz kulağı geçer)*

Anadolu’da yaygın olarak bilinen ancak yörede de varlığı tespit edilen atasözleri:

- *Kabı ayrı olanın tadı ayrı olur*
- *Yamamadan giyilmez, yalamadan doyulmaz*
- *Sana taşla vurana sen aşla vur*
- *Sağır duymazsa yakıştırır*
- *Kızını dövmeyen dizini döver*
- *Koyunlar ölünce köpeklere çan takılır*
- *Pabucu dama atılmak*
- *Gülme komşuna gelir başına*
- *Isırarak kopek dişini göstermez*
- *Mal canın yongasıdır*
- *Parayı veren düdüğü çalar*

- *Uzaktan davulun sesi hoş gelir*
- *İt ürür kervan yürür*
- *Her insanın güzelliği ahlakının güzelliği kadardır*
- *Tarlada izi olmayanın yemede yüzü olmaz*
- *Şeytanın dostluğu darağacına kadardır*
- *Bekârın parasını it yarasını bit yer*

Atasözleri ile içerik olarak karıştırılan deyimler ise genellikle en az iki kelimeden oluşan ve mecazi anlam içeren kalıplaşmış söz öbekleridir. *Açıklamalı-Örnekli Deyimler Sözlüğü*'nde bu kavram hakkında verilen tanım, “birden çok sözcüğün, çoğu kez kendi anlamlarından ayrı bir anlam belirtmek üzere bir araya gelip kalıplaşan biçimidir” (Özdemir, 2000: 5) şeklindedir. Tekke köyünde yöreye özgü herhangi bir deyme rastlanılmamıştır. Ancak Anadolu’da yaygın olarak görülen deyimlerin Tekke köyünde de kullanıldığı tespit edilmiştir. Bunlar aşağıda verildiği gibidir:

- *Tencere yuvarlanmış kapağını bulmuş*
- *Açıkgözlü olmak*
- *Kötü gün dostu*
- *Suya götürüp susuz getirmek*
- *Düş uykudan sonra*
- *Eğri otur doğru söyle*
- *El elden üstündür*
- *Ekmeğini tasta çıkarmak*
- *Eli açık olmak*
- *Darısı başına*

3.3. BİLMECELER, TEKERLEMELER

En eski halk edebiyatı ürünlerinden olan bilmece, çoğunlukla eğlenmek amacıyla söylenen, zekâ oyunu niteliğindeki kalıplaşmış sözlerden oluşmaktadır. Artun’a göre “...bilmece, bütün uluslarda görülen en eski halk edebiyatı ürünlerinden olduğunu, hoşça vakit geçirmek amacıyla söylendiklerini, zekâ ve söz oyunlarına dayalı kalıplaşmış sözler olduklarını söyleyebiliriz” (2004: 191). “Bize

bugün, bir oyun, bir eğlence aracı gibi gelen bilmecelerin eski çağlarda çok daha ciddi görevleri ve toplumun yaşamında özel bir önemi vardı. Bu niteliklerin izlerini onlar bugünkü aşamalarında da metinlerde olsun söyleşme geleneğinde olsun, saklamışlardır” (Boratav, 2015: 128-129). Geçmişten bu yana varlığını sürdüren bilmeceler, pek çok konuyu içeriğinde barındıran geniş bir yelpazeye sahiptir. Elçin çalışmasında bu durumu şu şekilde ifade etmektedir:

Bilmeceler, tabiat unsurları ile bu unsurlara bağlı hadiseleri; insan, hayvan ve bitki gibi canlıları; eşyayı; akıl, zekâ veya güzellik nev’inden mücerred kavramlarla dini konu ve motifleri vb. kapalı bir şekilde yakın-uzak münasebetler ve çağrışımlarla düşünce, muhakeme ve dikkatimize aksettirerek bulmayı hedef tutan kalıplaşmış sözlerdir (1993: 603).

Tekke köyünde yöreye özgü herhangi bir bilmece örneğine rastlanılmamıştır. Ancak Anadolu’da yaygın olarak görülen bilmecelerin Tekke köyünde de kullanıldığı tespit edilmiştir. Bunlar aşağıda verildiği gibidir:

- *Erguvan yaprağı*
Hacı Murat toprağı
Ya bunu bileceksin
Ya yarın öleceksin (Kına)
- *Elsiz ayaksız*
Nasıl çıktı merdimansız¹ (Duman)
- *Baca baca kaç baca*
Kaç oğlun var kaç kızın (Yakın çevredeki tarif edilen aileyi bulmayı hedefleyen bir oyundur)

Tekerlemeler genellikle masallarda ve çocuk oyunlarında söylenen birbirine benzer kelimelerin art arda sıralandığı; eş seçme ya da ebe belirlemek amaçlı söylenen sözel türlerdendir. Ana Britannica ansiklopedisinde tekerlemenin tanımı “Ses oyunları ve çağrışımlarla birbirine bağlanan genellikle birbirini tutmaz düşüncelerin sıralanmasına dayanan, kalıplaşmış söz dizisi. Beklenmedik söz oyunları ile şaşırtıcı ve eğlendirici bir etki yaratan tekerlemeler; masal tekerlemeleri, oyun tekerlemeleri, tören tekerlemeleri ve bağımsız tekerlemeler olarak

¹ Merdiman: Merdiven

sınıflandırılabilir” (1986: 490) şeklindedir. Boratav ise tekerlemelerin özellikleri hakkında şu bilgilere yer vermektedir:

Birbirine aykırı düşünceleri, olmayacak durumları bir araya yığıp, mantık-dışı birtakım sonuçlara varmakta şaşırtıcı bir etki yaratır. Örgüsü ve konu bakımından bu özellik tekerlemenin başlıca vazifesini de belirler: O, beklenmedik hayal oyunlarının boşanıvermesiyle şaşırtmak, eğlendirmek, keyiflendirmek için başvurulan bir söz canbazlığıdır (1992: 134-135).

Tekke köyünde yöreye özgü herhangi bir tekerleme örneğine rastlanılmamıştır. Ancak Anadolu’da yaygın olarak görülen tekerlemelerin Tekke köyünde de kullanıldığı tespit edilmiş ve genellikle oyun tekerlemeleri olduğu gözlenmiştir. Bunların örnekleri aşağıda verildiği gibidir:

- *Yağ satarım*
Bal satarım
Ustam ölmüş ben satarım
- *Yağmur yağıyor*
Seller akıyor
Arap kızı camdan bakıyor
- *Yağlığım var ipekten*
Yanaşamam köpekten
Bana yârim göndermiş
İşlemeli ...² renkten
- *Uçtu uçtu kuş uçtu*
Nereye uçtu
...³ damına uçtu

² Bu tekerleme, oyun esnasında renk buldurmak için kullanılır. Burada bulunan boşluğa (...) hangi renk söylenirse oyunu oynayanların o rengi bulmaları istenir. Bulamayan oyuncu topla vurulduktan sonra oyundaki ebe değişir.

³ Top oyunlarında söylenen bu tekerlemedeki amaç, havaya atılan topu kimin tutacağını belirlemektir. Boşluğa (...) topu tutacak kişinin adı söylenir. Bu şekilde aynı tekerleme oyun boyunca isimler değiştirilerek tekrar edilir.

3.4. DUALAR, BEDDUALAR

Eski Türkçede karşılığı “alkış” olan dua, bireyin kendisi ve yaşadığı toplumun geleceği, huzuru ve mutluluğu için Allah’tan gerçekleşmesini istediği dilek ve temenniler olarak tanımlanabilir. Kaya, konuyu “iyi dilekleri ihtiva eden kalıplaşmış sözler” olarak nitelendirmiştir (2014: 282). Elçin de konuyu aynı paralelde değerlendirmiş “İnsanın kendisi ile içinde yaşadığı refah ve manevi saadetinde yardım ve merhametini istemek üzere Tanrıya bir hitap, bir sesleniştir” (1981: 724) şeklinde ifade etmiştir.

Anadolu’nun farklı bölgelerinde benzerlerine rastlanılan ve yörede de tespit edilen dua örneklerini aşağıda verildiği gibidir:

- *Allah ayağına taş değdirmesin*
- *Allah bugünümüzü aratmasın*
- *Allah ne verirse hayırlısını versin*
- *Allah yolumuzu yolsuza uğratmasın*
- *Allah az verip gezdirmesin, çok verip azdırmasın*
- *Allah ağız tadıyla yemeyi nasip etsin*
- *Allah güle güle gidip, gelmeyi nasip etsin*

Tekke köyüne özgü dua örnekleri:

- *Allah güzellik gibi edep nasip etsin*
- *Elin ayağın nurlarda kalsın*
- *Yattığın yerlere nurlar yağsın*

Beddua, duanın tersine bir insanın kendisine ve çevresine karşı yapılmasını istemediği davranışları gerçekleştiren kişi ya da kişilere söylediği kötü söz olarak ifade edilebilir. Halk arasında “ilenme” olarak da bilinen beddualar hakkında Özdemir, çalışmasında şu ifadeler yer vermiştir: “Bu kelime, Farsça kötü anlamına gelen “bed” kelimesi ile Arapça “dua” kelimesinin birleşmesinden oluşmuştur. Herhangi bir konuda zarara veya felakete uğramış insanın, buna sebep olanları Allah’a şikâyet edip, onların da bir kötülüğe uğramasını istemesi olarak tanımlanabilir” (2003: 213).

Yörede tespit edilen beddua örnekleri ise şu şekildedir:

- *Ağzından çıkıp yakana dolansın*
- *Ak güne hasret kalasın*
- *Başın taştan taşta değsin*
- *Boynun buruk kalsın*
- *Dellala çıkası*
- *Döküle galası*
- *Kapın çekilsin*
- *Hışım(lar)(yıldırım) insin başına*
- *Kör şeytan git öte*
- *Kül dökenlerin olmasın*
- *Rahatlık yüzüne hasret kalasın*

Anadolu'nun farklı bölgelerinde benzerlerine rastlanılan ve yörede de tespit edilen beddua örnekleri aşağıda verildiği gibidir:

- *Çenesi çekilesice*
- *İki yakan bir araya gelmesin*
- *Odun ocağın kör kalsın*

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TEKKE KÖYÜNÜN HALK KÜLTÜRÜNDE MÜZİK PRATİKLERİ

1. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu çalışmayla Şuhut ilçesi Tekke köyünün kültürel yapısının, özellikle de günümüzde unutulmaya yüz tutmuş müzik pratiklerinin tespit edilerek kayıt altına alınması, gelecek nesillere aktarılması ve bu ezgilerin halk müziği repertuvarlarına kazandırılması amaçlanmıştır. Bu kapsamda, *ninni*, *kına türküsü*, *düğün türküsü* gibi türlerin yanında inanç pratikleri çerçevesinde *deyiş*, *mersiye*, *duaz-ı imam ve semah* gibi alt tür ezgilerin derlenmesi hedeflenmiştir.

2. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Yapılan araştırmanın, yöreye ait dini, sosyal ve kültürel müzik pratikleri hakkında teorik ve uygulamalı herhangi bir çalışmanın bulunmaması nedeniyle, alandaki boşluğun doldurulması bakımından katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Yörede tespit edilen müzik unsurlarının derlenmesi, kayıt altına alınması ve gelecek kuşaklara bu değerlerin aktarılması çalışmanın önemini oluşturmaktadır.

3. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Bu araştırma,

- Tez çalışmasının başlangıcından itibaren üç yıllık süre ve maddi olanakların yeterliliğiyle,
- Afyonkarahisar ili Şuhut ilçesi Tekke köyü halk kültüründe yaratılış bağlamında anonim halk müziği çerçevesinde *ninni*, *kına* ve *düğün türküleri* ile,
- Aşık müziği çerçevesinde *deyiş*, *mersiye*, *duvaz-ı imam ve semah* örnekleriyle sınırlandırılmıştır.

4. ARAŞTIRMANIN VARSAYIMLARI

Araştırmada;

- Kaynak kişi ve kurumlardan elde edilen bilgilerin doğru olduğu,
- Bu kapsamda kullanılan veri toplama araçlarının araştırmanın içeriğine uygun olduğu,
- Kaynak kişilere yöneltilen soruların araştırmanın amacına uygun olduğu varsayılmaktadır.

Araştırmada ilgili elde edilen müzik pratikleri, kaynak kişi ve kurumlardan elde edilen bilgiler, Tekke köyünün geleneğini ve kültürünü yansıtmaktadır. Bu kapsamda kullanılan veri toplama araçları araştırmanın içeriğine uygun olduğu ve kaynak kişilere yöneltilen soruların araştırmanın amacına uygun olduğu varsayılmaktadır.

5. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Yöntem kavramı genel olarak bir araştırmada amaca ulaşmak için izlenen yol olarak tarif edilebilir. “Bir amaca erişmek için izlenen, tutulan yol, usul, sistem”(TDK, 1998: 2467) olarak değerlendirilen yöntem, yapılacak araştırmalarda önemli bir kılavuz durumundadır. Bir başka kaynakta ise “inceleme konusunun anlıksal düzeyde çoğaltımını yapmaya dayalı dizgesel, düzenli bilgi edinme yoludur” (Ozankaya, akt Hançerlioğlu, 1986: 452) şeklinde tanımlama yapılmıştır. Bu tanımlamalardan hareketle çalışmanın bu bölümünde yöntem başlığı altında araştırmanın modeli, verilerin toplanması ve verilerin işlenmesi hakkında bilgilere yer verilecektir.

5.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu araştırma nitel araştırma yöntemleri doğrultusunda hazırlanmış ve tarama modelinin kullanıldığı bir çalışmadır. Tarama modelleri, geçmişte var olan ya da şu anda gerçekleşen bir durumu olduğu biçimiyle ortaya koyup betimlemeyi amaç edinen araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 1999: 77). Konuya ilişkin Yıldırım ise çalışmasında “Tarama modelinde bilimin gözleme kaydetme, olaylar arasındaki ilişkileri tespit etme, kontrol edilen değişmez ilişkiler üzerinde genellemelere varma

vardır. Yani bilimin tasvir fonksiyonu ön plandandır” (1996: 67) şeklinde bir tanımlamaya yer vermiştir.

Çalışmada kullanılan bir diğer model ise Türk halk kültüründe en yaygın kullanılan yöntemlerden olan alan araştırması yöntem ve teknikleridir. Alan araştırması yöntem ve teknikleri toplum bilimleri alanında çoğunlukla başvurulmuş yöntemlerdendir. Bu anlamda bir araştırmanın başlangıcından sonuçlanıncaya kadar ki süreçte önemli bir yere sahiptir. Böylelikle araştırma kapsamında gerçekleştirilecek olan literatür taraması, gözlem ve görüşme teknikleri bu doğrultuda değerlendirilir.

Çalışma kapsamında öncelikli olarak alan araştırması yöntem ve tekniklerinden literatür taramasına yer verilmiş ve bu doğrultuda araştırma gerçekleştirilmiştir. Siyez’in Harper’den aktardığı bilgiler doğrultusunda konuya ilişkin bilgileri ve kapsadığı alanları şu şekilde vermektedir:

Literatür taraması, bir konu ile ilgili literatürde olan bilgilerin toplanması ve yorumlanmasını içeren kapsamlı bir çalışmadır. Peki literatür deyince aklımıza ne gelmeli? Literatür denilince bir konu ile ilgili yazılmış tüm materyaller aklı gelmelidir; kitaplar, dergilerde yer alan makaleler, gazete makaleleri, tarihsel kayıtlar, hükümet raporları, tezler vb. Burada anahtar kelime ‘ilgili’ kelimesidir (2018: 12).

Literatür taraması, araştırılan konuya dair yapılan bütün çalışmaların tespit edilerek bir araya getirilmesi ve çalışmanın içeriğine kaynaklık etmesi açısından önemlidir.

Alan araştırması niteliğindeki çalışmalarda gözlem ve görüşme tekniği bir araştırmanın bulguları konusunda en önemli tekniklerdir. Gözlem, bir toplumdaki sosyo- kültürel yapıyı objektif olarak algılama ve anlamada önemli bir rol oynar. Kenneth S. Goldstein bir araştırmasında bu metoda dair şu bilgilere yer vermiştir:

Bunlar, saha araştırmacısının, dıştan içeriye bakmak ve durumu gördüğü gibi tarif etmek suretiyle, doğrudan doğruya gözlem yoluyla malzeme elde etmekte kullandığı metotlardır. Bu manada gözlem kelimesi, durumun yalnız gözle görülmesiyle sınırlanmayıp, yerine göre, işitme, koklama ve tatma duygularını da içine alır (1983: 54).

Bu bilgidен hareketle gözlemin, araştırılan konuya ilişkin var olan topluluğun davranışlarını, değer yargılarını ve birbirleriyle olan ilişkilerini incelemede doğru bilgi edinmede yardımcı bir teknik olduğu söylenebilir. Gözlem neticesinde araştırma kapsamında gerçekleştirilecek olan görüşme tekniğine karar verilir. Yüz

yüze gerçekleştirilecek olunan bu tekniğe ilişkin Örnek, çalışmasında şu bilgileri paylaşmıştır:

Görüşme, araştırma yapılan yerde, araştırmacının bu iş için seçilen kaynak kişilerle, daha önce hazırladığı konularda, başka bir anlatımla konuyu açıklığa kavuşturacak noktalarda düzenlenmiş olan soruları ya formel bir biçimde ya da sohbet, söyleşi havasında sorması ve cevap almasıdır; yani görüşülenle yüz yüze gelmesidir (2000: 57).

Özelikle halk kültürü ürünlerinin yerinde tespit edilmesinde kullanılan görüşme, kaynak kişiler ile mülakat niteliğinde yapılan bir tekniktir. Ekici kaynak kişiyi “halk bilgisi ürünlerini ilk defa yaratan, yeniden yaratıp nakleden, gerekli durumlarda bunların bütünü veya ana özelliklerini aktarabilen veya icra edebilen, bunun yanı sıra derlemeciler tarafından yazılı, sözlü ve görsel olarak kaydedilmesi için sunumunu yapabilen kişiler”(2004: 29) olarak tanımlamaktadır.

Kenneth S. Goldstein, karşılıklı görüşme ile ilgili kaynak kişilerle mülakat esnasında yönlendirilmesi gereken bilgileri şu şekilde sıralamıştır:

1. Kaynak kişilerin biyografileri,
2. Kaynak kişilerin estetik görüşleri,
3. Bilgi, duygu ve manalar (Kaynak kişinin anlattığı tür hakkında bilgisi, bu yaratma hakkında düşünceleri, anlattığı yaratmaların anlatım ve etkileri hakkındaki bilgisinin ne olduğu gibi konular),
4. Folklor (Halk Bilgisi) yaratmalarının nakli. (Kaynak kişinin anlattığı halk edebiyatı yaratmasını kimden, ne zaman ve nasıl öğrendiği gibi konularda bilgi),
5. Derlemecinin gözlem yapmadığı folklor durumlarının (halk edebiyatı yaratmalarının yaratıldığı ortamın) tarifi (Bir halk edebiyatı yaratmasının geleneksel bağlamda nasıl icra edildiğinin anlatılması),
6. Kaynak kişilerin repertuarı (kaynak kişinin anlattığı veya icra ettiği halk edebiyatı yaratması dışında bildiği ve anlattığı halk edebiyatı ürünlerinin listesi) (1977: 72-74).

Bu bilgiler ışığında araştırmanın içeriğine yönelik yapılması gerekenler yöredeki kaynak kişilerle ile görüşülmüş ve yapılan tespitler kayıt altına alınmıştır. Bu doğrultuda planlamalar yapılarak verilerin toplanması ve sonrasında verilerin işlenmesi aşamalarına geçilmiştir. Ayrıca araştırmaya ilişkin yazılı kaynaklar, görsel ve duysal materyallerden de yararlanılmıştır.

5.2. VERİLERİN TOPLANMASI

Tekke halk kültüründeki müzik pratiklerinin tespit edilmesi ve değerlendirilmesini içeren bu tez çalışmasına başlamadan önce köyle ilgili birtakım ön bilgiler edinilmiştir. Araştırmaya ilişkin daha önceden herhangi bir çalışmanın yapılmadığı ancak 2015 yılında Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Halk Müziği Bölümü tarafından bir derleme çalışması yapıldığı tespit edilmiştir. Yapılan bu çalışmadan hareketle öncelikle köyün tarihi ve kültürel yapısı hakkında gerekli araştırmalar gerçekleştirilmiştir. Ön hazırlık tamamlandıktan sonra “Afyonkarahisar İli Şuhut İlçesi Tekke Köyü Halk Kültüründe Müzik Pratikleri” adlı yüksek lisans çalışmasının oluşturulmasına karar verilmiştir.

Araştırmaya ilişkin ilk olarak literatür taraması yapılmış, bu doğrultuda il kütüphanelerinden, Yüksek Öğrenim Kurumu Tez Tarama Merkezi’nden, çeşitli makalelerden, dergilerden ve internet ortamından faydalanılmıştır. Alan araştırması aşamasında öncelikle köyde farklı zamanlarda gerçekleştirilen düğün ve cem törenleri yerinde gözlenmiştir. Bunun yanı sıra yörede daha önceden yapılmış bir cem töreninde gerçekleştirilen muhabbet cemi kaydı da dikkate alınmıştır. Bu doğrultuda araştırmada kullanılacak olan görüşme formu oluşturulmaya çalışılmıştır.

Çalışma kapsamında yöreyi iyi tanıyan Matem Yüksel ve Fatma Yüksel çiftinin rehberliğinde kaynak kişilerin belirlenmesi ve bu kişilerle görüşmelerin gerçekleştirilmesi sağlanmıştır. Bu doğrultuda ilk olarak 13.11.2016 tarihinde köyün muhtarı olan Kamil Demir ile görüşülmüş; köyün nüfusu, okur-yazar durumu, sosyo-kültürel yapısı ve ekonomisi hakkında bilgilere ilişkin veriler elde edilmeye çalışılmıştır. Aynı tarihte Şehriban Kılınç, Turna Çiçek ve Tayyibe Akkaş ile görüşmeler yapılmıştır. Daha sonra 14.04.2017 tarihinde Deniz Gülmez rehberliğinde Mustafa Çiçek, Fadime Çiçek ve Hüseyin Akdemir ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bir sonraki görüşme 13.04.2019 tarihinde Yasin Akdemir, Mehmet Selek ve Sultan Top ile yapılmıştır. Bu görüşmelerin dışında Sevim Dönmez, Elif Top ve Üryan Eroğlu ile farklı tarihlerde telefon görüşmeleri yapılmıştır.

Köyde yapılan bu görüşmeler sırasında kaynak kişilerle yönlendirilmiş ve yönlendirilmemiş mülakatlar yapılmıştır. Çobanoğlu, araştırmasında yönlendirilmiş görüşme yöntemine dair şu bilgilere yer vermiştir:

Derleyici, kaynak kişiyle bir dereceye kadar münasebet kurar kurmaz, Yönlendirici Mülakat Metodu kullanabilir. Bir seri soru ile belirli konular, fikirler veya malzemeler hakkında çok özel bilgiler elde edilebilir. Çok kere soruları evvelden ve birbirleriyle irtibatlı olarak hazırlamak lazımdır. Fakat bunlar kaynak kişiye evvelden okunmamalıdır. Derleyici, bu soruları konuşma esnasında, tercihen notlarına bakmadan sorabilmelidir. İdeal olarak, derleyici, soru ve cevapları kendi arzusuna göre sıralamak isterse de, o mülakatı beklenmedik yönlerde soruları soracak şekilde esnek tutmalı, soruların sırasını değiştirmeli ve gerekiyorsa bazılarını tamamen bırakmalıdır. Kaynak kişi, kendi fikrini serbestçe ifade edebilmeli, fakat derleyici, konuşmayı bilgi edinmek istediği konular üzerinde tutmaya çalışmalıdır (Çobanoğlu, 2012: 85).

Bu yöntem alan araştırması kapsamında elde edilecek bilgiye daha hızlı ulaşmak için uygulanan bir tekniktir. Bunun yanı sıra önceden soru hazırlığı yapılmadan, sohbet şeklinde gerçekleştirilen görüşme yöntemine de sıkça başvurulmaktadır. Ekici'nin yönlendirilmemiş görüşme hakkındaki açıklaması ise şöyledir:

Kaynak kişinin kendisi, icrası, anlatımı ve anlattığı veya icra ettiği halk bilgisi ürünü hakkında, önceden soru hazırlamadan bilgi elde etme ve kaydetme yöntemidir. Bu yöntemin kullanılmasına, derleme yapacağı konuda yeterli bilgi ve deneyime sahip halk bilimciler başvurabilir. Çünkü tam bir sohbet havasında cereyan eden bu tür derleme çalışmalarında, çok fazla dağılmak ve konuyu toparlamakta güçlük çekmek her zaman söz konusudur (2013: 73).

Yukarıda verilen bilgiler ışığında Tekke köyünde yapılan bu görüşmeler sırasında birçoğu önceden hazırlanmış, bir kısmı ise görüşme esnasında ortaya çıkan sorular kaynak kişilere yönlendirilmiştir. Yörenin müzik unsurlarına ilişkin mülakat sırasında kaynak kişilere yönlendirilen sorular genel olarak aşağıda verildiği gibidir:

1. Bebekler uyutulurken hangi ninni örnekleri söylenir?
2. Erkekler askere gönderilirken hangi sözel-ezgiler söylenir?
3. Kına gelenekleri çerçevesinde kına yakma esnasında hangi örneklere yer verilir?
4. Gelin evden çıkarılırken ve erkek evine giderken hangi örnekler seslendirilir?
5. Düğün gelenekleri çerçevesinde hangi örneklere yer verilir?

6. Yörede gerçekleştirilen cem törenleri sırasında seslendirilen inanç bağlamlı örnekler nelerdir?
7. Yörede seslendirilen uzun hava örnekleri nelerdir?
8. Yörede ağıt yakma geleneği var mıdır?

5.3. VERİLERİN İŞLENMESİ

Bu bölümde, araştırma doğrultusunda elde edilen bütün verilerin nasıl bir araya getirildiği ve analizlerin ne aşamalardan geçtiği hakkında bilgi verilecektir. Verilerin işlenmesi, çalışmanın başlangıcından itibaren yapılan bütün araştırmaların sistematik bir biçimde derlenip bir sonuca ulaştırılması şeklinde ifade edilebilir. Karasar, bu konuyu “verilerin çözümlenecek duruma gelinceye denk geçirdiği ön hazırlıkların tümü” (Galtung akt. Karasar, 2014: 198) şeklinde aktarmıştır.

Çalışma kapsamında gerçekleştirilen literatür taraması, gözlem ve görüşme yöntemleriyle elde edilen bilgiler incelenmiş ve yorumlanmıştır. Bu incelemeler sonucunda tespit edilen eserlerin makam dizisi, usul yapısı, ezgi yapısı, form özelliği ve ses genişliği hakkında analizler de gerçekleştirilmiştir. Bununla birlikte edebi açıdan genel bir değerlendirme yapılarak nazım birimi, nazım şekli, ölçü sayısı, kafiye şeması ve hece sayısı hakkında bilgi veren tablolar oluşturulmuş ve tasnifleri yapılmıştır.

6. ARAŞTIRMANIN BULGULARI

6.1. CUMHURİYET DÖNEMİNDE AFYONKARAHİSAR İLİ VE ÇEVRESİNDE GERÇEKLEŞTİRİLEN İLK DERLEME ÇALIŞMALARI

Anadolu coğrafyasında Türk halk müziği alan araştırmalarına yönelik olarak ilk resmi çalışmaların 1920’li yıllarda gerçekleştirildiği bilinmektedir. Bu konuyla ilgili bu güne kadar birçok çalışmanın yapıldığı gözlenmektedir. Bunlar arasında gerçekleştirilen ilk derleme çalışmalarına ilişkin Altınay, araştırmasında şu bilgilere yer vermektedir:

Türk halk müziği ürünlerinin derlenmesi konusunda ilk somut çalışmalar 1920’li yıllardan itibaren gerçekleştirmeye başlanmıştır. Bu tarihte Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde bir *Hars (Kültür) Dairesi* kurularak halk müziği alanında gerek sözlü gerekse saz eserlerinin derlenmesi amacıyla Anadolu’nun çeşitli bölgelerinde görev

yapan köy öğretmenleri, köy muhtarları, sağlık görevlileri, müzik öğretmenleri vb. gibi ilgililere anketler gönderildi. Yörelere müzik gelenekleri, mahalli icracılar, çalgılar yörelere özgü orijinal halk ezgilerinin tespit edilmesini amaçlayan bu anketler 1922 yılında yayımlandı (2004: 85-86).

Bu süreçte anket yöntemiyle elde edilen halk ezgisi örneklerinin tespitinde istenilen başarının sağlanamadığı görülmüştür. Bunun üzerine yeniden derleme gezileri düzenlenmesine ihtiyaç duyulmuş ve 1922 yılında Darü'l Elhan Kurumu tarafından geziler gerçekleştirilmiştir. Yapılan bu gezilerde o dönemin ses kayıt cihazı olan fonograf makinasının kullanılması, halk ezgisi örneklerinin doğru tespit edilmesinde önemli bir aşama olmuştur.

1922'de Dârü'l- Elhan adına iki bin kadar anket fişi hazırlatılarak Maarif Vekâleti üç yıl süren anket sonucu mûsikîşinasların gönderdikleri yüz kadar notadan 85 tanesi 1926 yılında iki defter halinde yayınlandı. Pek başarılı sonuç vermeyen bu çalışmalar sonucunda derleme gezilerine çıkmak ve ezgileri fonografla tespit etme fikri yoğunlaştı. Ankette ele geçen türkülerin yayınlandığı 'Dârü'l- Elhan Anadolu Halk Şarkıları' defterlerinden ikincisinin önsözünde bunu belirten Rauf Yektâ Bey'e Müdür Yusuf Ziya Bey de katılınca gereken çalışmalar yapılarak 31 Temmuz 1926'da ilk gezi başlatıldı (Altınay, 2004: 97).

Yapılan bu derleme gezilerinin bir bölümünün Batı Anadolu'ya gerçekleştiği ve çeşitli görevlendirmelerle derleme çalışmalarının yapıldığı tespit edilmiştir. "Halk müziğini tespit alanında bir başka önemli girişim de Hars (Kültür) Müdürlüğü tarafından 1925 yılında Seyfettin ve Sezai Asaf kardeşlerin Batı Anadolu'ya müzik derlemeleri için gönderilmeleri yapıldı. Bu geziden sonra düzenlenen raporlar Milli Eğitim Bakanlığı'na bastırıldı" (Altınay, 2004: 90). Bu derleme gezilerinde Afyon yöresinde de çalışmalar yapılmıştır. Bu geziden sonra özellikle 1942 yılında Ankara Devlet Konservatuvarının yaptığı alan çalışmasında ise Afyon yöresine ilişkin daha kapsamlı tespitlerin yapıldığı gözlenmektedir. Konuyla ilgili olarak Altınay, 2. Araştırma gezisine ilişkin şu ifadeleri belirtmektedir:

1938'de yapılan bu geziye iki grup halinde devam edilmiştir. I. tetkik grubu, Ferit Alnar'ın başkanlığında: Kütahya, Afyon, Denizli Aydın, İzmir, Manisa ve Balıkesir dâhilinde derlemeler yapmıştır. Gezi bir buçuk ay sürmüştür. Bu grup Ferit Alnar, Cevat Memduh Altar, Halil Bedii Yönetken, Tahsin Banguoğlu ve teknisyen Rıza Yetişen 'den ibaretti. 604 parça halk türküsü ve oyun havası derlenmiştir. Bu bölgenin en karakteristik havaları, zeybeklerdir. Bunlar arasında; Uşak, Kütahya, Davas, Bergama, Köşdere, Denizli, Sarayköy, Menemen, Balıkesir, Karacasu, Demirci, Harmandalı, Güvende, Bergama Bengisi, Bursa Damları, Gökdeli, Aydın Harmandağlı, Salihli, Manisa, Pamukçuköy, İzmir, Karşıyaka gibi şehir kasaba ve köy isimleriyle anılan zeybek havalarından başka Ferai Serenler, Emmi, Kuruoğlu, Kadioğlu, Katırcıoğlu, Lazoğlu, İkiparmak, Üç parmak, Kocayörük, Gündüzbey, Kamalı Çakıcı (Çakırcalı) Altıparmak, İskenderoğlu, Dağlı Havası, Apray, Durasilli,

Tokmak Arapoyunu gibi şahıs vesaireye ithaf edilmiş zeybekler de vardır. Bu derlemelere ayrıca kadın oyun havalarını da ilave edebiliriz (2004: 133).

6.1.1. TRT Türk Halk Müziği Repertuvarında Yer Alan Halk Müziği Örnekleri

Afyonkarahisar iline ait TRT repertuvarında kayıtlı bulunan ezgiler ve bu ezgilerin repertuar numaraları, kaynak kişisi, ezgileri derleyenler ve notaya alanlar **Ek-1**'deki gibi sınıflandırılmıştır.

6.1.2. Diğer Notalı Yayınlarda Bulunan Halk Müziği Örnekleri

TRT repertuarı dışında diğer notalı yayınlarda karşılaşılan yerel ezgiler; türküler, sözlü-sözsüz oyun havaları ve uzun havalar olmak üzere **Ek-2**'deki gibi sınıflandırılmıştır.

6.2. TEKKE KÖYÜNDE TESPİT EDİLEN MÜZİK TERİMLERİ

Bu bölümde araştırma kapsamında tespit edilen yöreye özgü müzik terimleri hakkında genel bilgilere yer verilecektir. Bu doğrultuda davaz ve düz oyun terimlerinin Tekke köyü ve çevresinde yaygın olarak kullanıldığı belirlenmiştir.

6.2.1. Davaz

Davaz genel olarak tekke edebiyatında nefeslerin alt türleri arasında bulunan duvaz-ı imamların Tekke köyü ve çevresindeki Alevi köylerinde ifade ediliş şeklidir. Bu terim, Ehlibeyt soyundan gelen Hz. Ali'den 12. İmam Mehdi'ye kadar on iki imamın sırasıyla isimlerinin zikredildiği, yaşamlarından kesitlerin verildiği ve övüldüğü nefesler için kullanılmaktadır.

6.2.2. Düz Oyun

Tekke köyü ve çevresinde kadınlar arasında oynanan, metrik örgüsü 2+2+2+3 şeklinde 9/8'lik ritmik yapıda icra edilen oyun karakterli yerel örneklerle verilen isimdir. *Evlerinin Önü Bulgur Dibeği, Yüce Dağ Başında Bindim Gır Ata* adlı türküler çoğunlukla düğün gelenekleri çerçevesinde düz oyun olarak yer verilen örnekler arasında gelmektedir.

6.3. YÖREDE TESPİT EDİLEN HALK MÜZİĞİ ÜRÜNLERİ

Halk müziği, bir toplumun doğumdan ölüme kadar geçen sürede hissettiği duygulanımlarının, bulunduğu coğrafyanın dokusuna uygun sözel ve ezgiler eşliğinde dışavurumudur. Bunlar bazen doğana sevinme bazen evlenenin mutluluğuna ortak olma gibi konuları içermesinin yanında gurbete gidenin ardından çekilen hasreti, ölenin ardından duyulan üzüntüyü de içinde barındırır. Bu kapsamda pek çok konuyu içine alan halk müziği ürünlerinden sözlü olanlar, Anadolu coğrafyasında genellikle “türkü” terimi adı altında değerlendirilmektedir. Çetindağ, çalışmasında bu terime ilişkin şu tanımlamaya yer vermiştir:

Türk halk şiirinin en eski türlerinden olan türküler, insanların duygu, düşünce, his ve hayallerine tercüman olan, gelenek, görenek, örf, adet, töre gibi değerlerle insan hayatına yön veren ve insanları derinden etkileyen; savaş, göç, kıtlık, sel, deprem gibi toplumu sarsan genel hadiselerle birlikte sevdâ, yiğitlik, ayrılık, gurbet sıkıntısı, hasret, tabiat, doğum, evlilik, ölüm gibi şahsi konuları işleyen ve belirli bir ezgiyle söylenen ürünlerdir (2005: 8).

Bugüne kadar yapılan birçok çalışmada türküler genel başlığı altında çeşitli sınıflandırmaların yapıldığı bilinmektedir. Bir araştırma doğrultusunda tespit edilen türkülerin her birinin konularına ve söylendikleri ortama göre sınıflandırılması, çalışmayı yönlendirecek en önemli faktörlerdendir. Artun, türkülerin söylendiği ortamlara ilişkin şöyle bir tasnif yapmıştır:

- 1- Şenlikler (gece toplantıları, sıra geceleri, asker uğurlama, bahar toplantıları vb.),
- 2- Evlenme törenleri (kız görme, kız isteme, nişan, ana kız kınası, erkek kınası, gelin hamamı, düğün töreni, gelin övme, gelin uğurlama, gelin alma, gerdek, gelin paçası vb.),
- 3- Sunnet törenleri,
- 4- İmece yardımlaşma toplantıları (yufka açma, bulgur çekme, salça yapma, sap eritme, ekmek etme (yapma), ekip biçme, çapa zamanı, hasat ve harman zamanı vb.),
- 5- Hidrellez,
- 6- Nevruz,
- 7- Yağmur yağdırma törenleri (çömçe gelin, yağmur duası),
- 8- Bolluk bereket törenleri (saya gezme),
- 9- Köy seyirlik oyunları (2013: 2-3).

Boratav ise türkülerini sınıflandırırken bunları iki bölüm altında ayırmış, A bölümü kapsamında türkülerin konuları bakımından, B bölümünde ise bunların icra edildikleri ortamlar bakımından bir sınıflandırmaya ihtiyaç duymuştur:

A. Bölümü

1. Lirik türküler:

- a) Ninniler,
- b) Aşk türküleri,
- c) Gurbet türküleri, askerlik türküleri, hapishane türküleri,
- ç) Ağıtlar,
- d) Çeşitli başkaca duyguluk konular üzerine türküler.

2. Taşlama, yergi ve güldürü türküleri.

3. Anlatı türküleri:

- a) Efsane konulu türküler,
- b) Bölgelere ya da bireylere özgü konuları olan türküler,
- c) Tarihlik konuları olan türküler.

B. Bölümü

4. İş türküleri.

5. Tören türküleri:

- a) Bayram türküleri,
- b) Düğün türküleri,
- c) Dinlik ve mezheplik törenlere değin türküler,
- ç) Ağıt töreninde söylenen türküler.

6. Oyun ve dans türküleri:

- a) Çocuk oyunlarında söylenenler,
- b) Büyüklerin oyunlarında söylenenler (1992: 150-151).

Yapılan bu çalışmalardan hareketle Tekke köyünde tespit edilen halk müziği örneklerinin ana başlıkta anonim halk müziği ve âşık yaratmaları olarak sınıflandırılması uygun görülmüş ve bu kapsamda yörede tespit edilen unsurlar konularına göre tasnif edilmiştir. Bu doğrultuda çalışma kapsamında anonim halk müziği ürünleri ve âşık yaratmaları başlıkları altında yörede tespiti yapılan örnekler ve konuların içeriklerine ilişkin bilgiler yer almaktadır. Ayrıca köyde tespit edilen halk müziği ürünlerinin sözel ve müzikal açıdan değerlendirmelerine ilişkin analizlere de kapsamlı bir şekilde yer verilecektir.

6.3.1. Anonim Halk Müziği Örnekleri

Anonim kelimesi taşıdığı anlam bakımından genel olarak bir ürünün sahibinin zamanla kaybolması olarak tanımlanabilir. Halk müziği kapsamında ise anonimleşme, yine aynı paralellikte ilk başta bir sahibi olduğu düşünülen ürünlerin zaman içinde dilden dile aktarılırken yaratıcısının kaybolması şeklinde gerçekleşir. Bu süreçteki en önemli unsurlardan bir tanesi bu örneklerin aktarım esnasında sözel ve müzikal dokusunu bünyesinde taşımasıdır. Özbek, çalışmasında anonim halk müziğine ilişkin şu bilgileri aktarmıştır:

Anonim Halk Müziği, başlangıçta bir kişi tarafından yaratılmış olsa bile, zamanla halka mal olan, ağızdan ağıza dolaşırken belirli ölçüler içerisinde değişikliklere uğrayarak, ilk şekli ile yaratıcısı unutilan (bilinmez olan), melodik ve armonik yapısı kolayca anlaşılan ve az çok yerel özellikler taşıyan bir müziktir (2005: 59).

Anonim halk müziği ürünleri, yapısal ve sözel özellikleri bakımından incelendiğinde sade ve anlaşılır bir dile sahip olduğu görülmektedir. Bu ürünler yöreden yöreye farklılık gösterse de ortak noktası, içinde bulunduğu coğrafyanın etkilerini taşımasıdır. Özbek anonim halk müziğinin özellikleri hakkında şu sınıflandırmayı yapmıştır:

1. Gereksiz süslemelerden çok yalınlık birinci plandadır.
2. Öz ile biçim uyum içindedir.
3. Sesleniş azınlığa değil çoğunluğa yöneliktir.
4. Nereye ait olduğunu kestirmek ve kanıtlamak zordur, bu nedenle anonim türkülerini bir mahal veya memlekete mal edivermek doğru değildir.
5. Kimin tarafından yakıldığı çok zaman belirlenemez
6. Bir türkünün içinde geçen il ya da bir yer adı, türkülerin o yere ait olduğunu kanıtlamaz (2005: 59).

Yapılan çalışma doğrultusunda yörede tespit edilen anonim halk müziği türlerinden; ninni, düğün türkülerini ve kına türkülerini örneklerine rastlanmıştır.

6.3.1.1. Ninniler

Ninni, genellikle annelerin bebeğini uyuturken hafif sesle söyledikleri ve çoğunlukla mani dördlüklerinden oluşan ezgilerdir. Bu ezgiler, bebekleri uyutmanın yanında sakinleştirmek için de okunur. Basit bir ezgi yapısına sahip olan ninniler, doğaçlama olabileceği gibi hazır şiir örneklerinden de oluşabilir. Konuya ilişkin Yardımcı, ninnilerin işlevi hakkında şu bilgileri vermektedir:

...ritmi ve biçimi ne olursa olsun ninnilerin özünde çocuğa anne sevgisini aktarma çabası vardır. Ninniler çocuğun uzun ömürlü olması, nasibinin bol olması, nazar ve hastalıklardan korunması, bebeğin ağlamaması, uslu olması, çabuk büyümesi, gelin ya da damat olması dileği ile çocuğun gelecekte mutlu olması dileklerini içeren doğaçlama söyleyişlerdir (1998: 50).

Elçin ise konuya ilişkin “çocuk emzirilip kundaklandıktan sonra, salıncakta, beşikte veya kucakta sallanıp uyutulmaya çalışılırken tizden pese doğru söylenen bir ezgidir; çocuğun ağlamasının durması veya uyuması ile nihayet bulur (1981: 265) şeklinde tanımlamıştır.

Tekke köyünde ninniler daha çok *nenni* olarak adlandırılmaktadır. Yörede tespit edilen ninni örneğinin notası (*Nota 1*), sözel yapısı ve analizi hakkında bilgiler aşağıda verilmiştir:

Nota 1. Çamlıbel'den Çıktım Yayan

Çamlıbel'den Çıktım Yayan (Nenni)

Yöresi: Afyonkarahisar/Şuhut/ Tekke Köyü
Kaynak Kişi: Turna Çiçek
Tespit Tarihi: 13.11.2016

Derleyen: Hanife Gülnaz
Notalayan: Hanife Gülnaz
Süresi: 40

Çam lı bel den çık tım ya yan Da yan bu diz le rim da yan
A be be ğim uy uy uy Em min at lı da yın
ya yan Nen ni nen ni be be
ğim nen ni

- 1 -

Çamlıbel'den çıktım yayan
Dayan bu dizlerim dayan *a bebeğim uy uy*
Emmin atlı dayın yayan
Nenni nenni bebeğim nenni

- 2 -

Çizmemi çektim dizime
Endim ovanın yüzüne *a bebeğim uy uy*
Soram yavrumun suçu ne
Nenni nenni bebeğim nenni

Kaynak Kişi: Turna iek

Yaşı: 52

Derlendiği Yer: Tekke Köyü

Derleme Tarihi: 13 Kasım 2016

Derleyen Kişi: Hanife Gülnaz

Çamlıbel'den çıktım yayan

Dayan bu dizlerim dayan, *a bebeğim uy uy*

Emmin atlı dayın yayan

Nenni nenni bebeğim nenni

izmeme çektim dizime

Endim ovanın yüzüne, *a bebeğim uy uy*

Soram yavrumun suçu ne

Nenni nenni bebeğim nenni

Cam dalları evim oldu

Benim adım dağ kızı oldu, *a bebeğim uy uy uy*

Dayıların geliyorlar

Kimi atlı kimi yayan

Nenni nenni bebeğim nenni

Ak kundağa bolarıdım

Mavilide yazma bağlarıdım, *a bebeğim uy uy uy*

Kaynanamdan arlanırdım

Kaynatamdan arlanırdım

Nenni nenni bebeğim nenni

Endim: İndim

Kundağa bolarıdım: Kundağa sarmak

Arlanırdım: utanmak

Eserin Sözel ve Müzikal Analizi

Türkü nazım şekli ile yazılan *Çamlı Belden Çıktım Yayan* adlı ninni örneğinin 1. ve 2. kıtaları dört dizeden, 3. ve 4. kıtaları ise beş dizeden oluşmaktadır. Kafiye şeması ise (aaab/ cccb/ ddefb/ ggggb) şeklindedir. Bentleri oluşturan dizeler ölçü ve uyak düzeni bakımından da incelendiğinde dizeler arasında hece sayısı değişiklik göstermekte ve uyak düzeninde de bir kararlılık olmadığı görülmektedir.

Eser müzikal açıdan değerlendirildiğinde, gerdaniye makam dizisinde ve 4/4'lük bir ritmik yapıda olduğu görülmektedir. Biçim açısından değerlendirildiğinde ise ezginin A(a+b) şeklinde iki cümleli⁴ bir bölümden⁵ oluştuğu söylenebilir.

6.3.1.2. Kına Türküleri

Kına türküleri, Anadolu düğün gelenekleri kapsamında çoğunlukla düğünden bir gün önce kadınlar arasında gerçekleştirilen kına gecelerinde geline kına yakma merasimi sırasında seslendirilen türkülere verilen isimdir. “Türk halk müziği bağlamında tören türküleri adı altında (kına geceleri vb.) incelenebilen; Anadolu’da daha çok kadınlar arasında bazen de erkekler arasında düzenlenen geleneksel toplantılarda söylenen, halk ezgilerinin genel adıdır” (Yaşar, 2006: 34). Tekke köyünde gerçekleştirilen kına gecelerinde geline kına yakıldığı sırada damadın eline de kına yakıldığı bilgilerine ulaşılmıştır. Bu esnada söylenen kına türküsü örneği aşağıda *nota 2*’de verildiği gibidir.

⁴ Cümle: Birbirini tamamlayan en az iki cümleciğin oluşturduğu ezgisel bütüne denir. Başka bir deyişle, soru cümleciği ile yanıt cümleciğinin birleşmesi cümleyi oluşturur (Akdoğan, 2003: 52).

⁵ Bölüm: Gerek ritmik, gerek makamsal olarak yarattığı etki nedeniyle birbirlerinden ayrılan ezgisel bütünlük bölüm olarak adlandırılır (Akdoğan, 2003: 57).

Nota 2. Çattılar Kazan Daşını

Çattılar Gazan Daşını (Gına Övme)

Yöresi: Afyonkarahisar/Şuhut/ Tekke Köyü
Kaynak Kişi: Turna Çiçek
Tespit Tarihi: 13.11.2016

Derleyen: Hanife Gülnaz
Notalayan: Hanife Gülnaz
Süresi: 170

Çat tı lar ga zan da şı nı ney
ney ney Vur du lar dü ğün a şı nı
ney ney ney
Gız ev le rin ya kı şı ğı ney
ney ney Gı zı nız gi di yo na zı nız gi di yo
Bö yün ak şam lık ya rın öğ len lik ney
ney ney

- 1 -

Çattılar gazan daşını ney ney ney
Vurdular düğün aşını ney ney ney
Gız evlerin yakışığı ney ney ney
Gızınız gidiyo nazınız gidiyo
Böyün akşamlık yarın öğlenlik ney ney ney

- 2 -

Bubamın öküzü beştir ney ney ney
O da birbirine eştir ney ney ney
Gızların emeği heçtir ney ney ney
Gızınız gidiyo nazınız gidiyo
Böyün akşamlık yarın öğlenlik ney ney ney

Kaynak Kişi: Turna Çiçek

Yaşı: 55

Derlendiği Yer: Tekke Köyü

Derleme Tarihi: 13 Kasım 2016

Derleyen Kişi: Hanife Gülnaz

Çattılar kazan daşını ney ney ney
Vurdular düğün aşını ney ney ney
Gız evlerin yakışığı ney ney ney
Gızınız gidiyo nazınız gidiyo
Böyün akşamlık yarın öğlenlik ney ney ney

Bubamın öküzü beştir ney ney ney
Oda birbirine eştir ney ney ney
Gızların emeği heçtir ney ney ney
Gızınız gidiyo nazınız gidiyo
Böyün akşamlık yarın öğlenlik ney ney ney

Daşını: Taşını

Böyün: Bugün

Bubamın: Baba

Heçtir: Hiçtir

Eserin Sözel ve Müzikal Analizi

Türkü nazım şekli ile yazılan eserin bentleri üç dize kavuştakları ise iki dize olarak tespit edilmiştir. 1. ve 2. bentler kendi aralarında uyaklı olup hece ölçüsünün 11’li kalıbıyla yazılmıştır. Kavuştaklarda uyak düzeni yoktur serbest hece ölçüsü ile yazılmıştır. Uyak düzeni (aaa xx/ bbb xx) şeklindedir.

Eser müzikal açıdan incelendiğinde hüseyini makam dizisinde ve 9/8’lik (2+2+2+3) metrik bir yapısı olduğu belirlenmiştir. Biçim açısından değerlendirildiğinde ise ezginin A(a) şeklinde bir cümleli biçime sahip olduğu söylenebilir.

6.3.1.3. Düğün Türküleri

Bir yöreye ait kendine özgü özellikleri içinde barındıran ve çoğunlukla düğün ve eğlencelerde yer verilen türkülerdir. Yaşar, çalışmasında düğün türkülerini “Genellikle oyun amaçlı seslendirilen yöresel ezgilerdir” (2006: 35) şeklinde tanımlamaktadır. Bunlar bir yöreye özgü özellik taşımalarının yanı sıra farklı bir yöreye ait örneklerden de oluşabilmektedir. Araştırmaya ilişkin yörede tespit edilen türkülere genellikle *düğün havası* denilmektedir ve bu tespitler oyun adlarıyla birlikte *Nota 3,4 ve 5’te* verildiği gibidir.

Nota 3. Köroğlu'ynan Eyvaz Yola Durmuşlar

Köroğlu'ynan Eyvaz Yola Durmuşlar

Yöresi: Afyonkarahisar/Şuhut/ Tekke Köyü
Kaynak Kişi: Turna Çiçek
Tespit Tarihi: 13.11.2016

Derleyen: Hanife Gülnaz
Notalayan: Hanife Gülnaz
Süresi: ♪ 200

Kö roğ luy nan Ey vaz yo la dur muş lar

yo la dur muş lar Kan lı göm le ği ni

da la ser miş ler da la ser miş ler

A man K ör o ğ lu goç K ör o ğ lu

yi ği din o ğ lu

- 1 -

Köroğlu'ynan Eyvaz yola durmuşlar *yola durmuşlar*
Kanlı gömleğini dala sermişler *dala sermişler*
Aman Köroğlu goç Köroğlu yiğidin oğlu

- 2 -

Denizin yüzünde çıra yongası *çıra yongası*
Çıra yongası değil deniz dalgası *deniz dalgası*
Aman Köroğlu goç Köroğlu yiğidin oğlu

Kaynak Kişi: Turna Çiçek

Yaşı: 55

Derlendiği Yer: Tekke Köyü

Derleme Tarihi: 13 Kasım 2016

Derleyen Kişi: Hanife Gülnaz

Köroğlu'ndan Eyvaz yola durmuşlar yola durmuşlar

Kanlı gömleğini dala sermişler dala sermişler

Aman Köroğlu goç Köroğlu yiğidin oğlu

Denizin yüzünde çıra yongası çıra yongası

Çıra yongası değil deniz dalgası deniz dalgası

Aman Köroğlu goç Köroğlu yiğidin oğlu

Yonga: Kesilen, yontulan ya da rendelenen bir şeyden çıkan irice parça.

Eserin Sözel ve Müzikal Analizi

Türkü nazım şekli ile yazılan eserin bentleri beyitlerle kurulmuş ve kavuştakları 1 dize olarak tespit edilmiştir. 1. ve 2. Bentler kendi aralarında uyaklıdır. Bentleri hece ölçüsünün 16'lı kalıbıyla, kavuştakları ise 14'lü hece ölçüsü ile yazılmıştır. Uyak düzeni (aa x/ bb x) şeklindedir.

Eserin müzikal açıdan değerlendirmesi yapıldığında uşşak makam dizisinde ve 10/8'lik (2+3+2+3) metrik örgüye sahip olduğu görülmektedir. Biçim açısından değerlendirildiğinde ise ezginin A(a+b+c) şeklinde üç cümleli bir bölümden oluştuğu söylenebilir.

Nota 4. Yüce Dağ Başında Bindim Gır Ata

Yüce Dağ Başında Bindim Gır Ata

Yöresi: Afyonkarahisar/Şuhut/ Tekke Köyü
Kaynak Kişi: Turna Çiçek
Tespit Tarihi: 17.11.2016

Derleyen: Hanife Gülnaz
Notalayan: Hanife Gülnaz
Süresi: 200

Yüce dağ ba şın da
bin dim gı ra ta
Ben der di mi dök tüm al ye şil o
ta Gon ma dur na gon ma
da lım yok be nim Gü le sa rı
la cak ya rim yok be nim

- 1 -

Yüce dağ başında bindim gır ata
Ben derdimi döktüm al yeşil ota
Gonma durna gonma dalım yok benim
Güle sarılacak yarım yok benim

- 2 -

Yüce dağ başına aldırma
Aldım gucağıma galdıramadım
Geceler yarısı girdim goynuna
İrladım salladım uyaramadım

Kaynak Kişi: Turna Çiçek

Yaşı: 55

Derlendiği Yer: Tekke Köyü

Derleme Tarihi: 13 Kasım 2016

Derleyen Kişi: Hanife Gülnaz

Yüce dağ başında bindim gır ata
Ben derdimi döktüm al yeşil ota
Gonma durnam gonma dalım yok benim
Güle sarılacak yârim yok benim

Yüce dağ başına aldırmadım
Aldım gucağıma galdıramadım
Geceler yarısı girdim goynuna
Irladım salladım uyaramadım

Eserin Sözel ve Müzikal Analizi

Yüce Dağ Başında Bindim Gır Ata adlı eser edebi açıdan değerlendirildiğinde, Türk halk şiiri nazım şekillerinden türkü biçiminde yazıldığı ve nazım biriminin dörtlük olduğu tespit edilmiştir. Hece ölçüsünün 11'li hece kalıbıyla yazılan örneğin, kafiye şeması ise (aabb/ ccde) şeklindedir.

Eser müzikal açıdan bir değerlendirmeye tabi tutulduğunda ise türkünün hüseyini makam dizisinde ve metrik örgüsü 2+2+2+3 şeklinde 9/8'lik bir ritmik yapıya sahip olduğu belirlenmiştir. Bunun yanı sıra eserin biçim açısından A(a+b) şeklinde iki cümleli bir bölümlü yapıdan oluştuğu söylenebilir.

Nota 5. Evlerinin Önü Bulgur Dibeği

Evlerinin Önü Bulgur Dibeği

Yöresi: Afyonkarahisar/Şuhut/ Tekke Köyü
Kaynak Kişi: Turna Çiçek
Tespit Tarihi: 13.11.2016

Derleyen: Hanife Gülnaz
Notalayan: Hanife Gülnaz
Süresi: 200

Ev le ri nin ö nü bul gur di be ği

Di be ğe vur duk ça oy nar gö be ği

Di be ğe vur duk ça oy nar gö be ği

Ço rap i pi ma viş tir Be nim ya rim ça vuş tur

Ça vuş ol sun sa ğol sun Al lah bi zi ka vuş tur

- 1 -

Evlerinin önü bulgur dibeği
Dibeği vurdukça oynar göbeği
Çorap ipi maviştir
Benim yarım çavuştur
Çavuş olsun sağ olsun
Allah bizi kavuştur

- 2 -

Al yazmamı yırtar yırtar eklerim
Yedi sene olsa yar yolunu beklerim
Çorap ipi maviştir
Benim yarım çavuştur
Çavuş olsun sağ olsun
Allah bizi kavuştur

Kaynak Kişi: Turna Çiçek

Yaşı: 55

Derlendiği Yer: Tekke Köyü

Derleme Tarihi: 13 Kasım 2016

Derleyen Kişi: Hanife Gülnaz

Evlerinin önü bulgur dibeği

Dibeğe vurdukça oynar göbeği

Çorap ipi maviştir

Benim yârim çavuştur

Çavuş olsun sağ olsun

Allah bizi gavuştur

Al yazmamı yırtar yırtar eklerim

Yedi sene olsa yar yolunu beklerim

Çorap ipi maviştir

Benim yârim çavuştur

Çavuş olsun sağ olsun

Allah bizi gavuştur

Eserin Sözel ve Müzikal Analizi

Evlerinin Önü Bulgur Dibeği adlı türkü nazım biçiminde olup bentleri 2 dizeli beyitlerle kurulan kavuştakları 4 dize olarak tespit edilmiştir. Ayrıca kavuştak kısmı mani biçiminde oluşturulmuştur. Bentleri hece ölçüsünün 11'li kalıbıyla, kavuştakları ise 7'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Uyak düzeni (aa bbxb/ cc bbxb) şeklindedir. 1.ve 2. Bentler kendi aralarında uyaklı olup kavuştak kısmı mani tipi uyak düzeni şeklindedir.

Eserin müzikal açıdan değerlendirmesi yapıldığında, hicaz makamı dizisinde ve metrik örgüsü 2+2+2+3 şeklinde 9/8'lik bir ritmik yapıya sahip olduğu görülmektedir. Biçim açısından değerlendirildiğinde ise ezginin A(a) şeklinde bir cümleli bir biçime sahip olduğu söylenebilir.

6.3.2. Âşık Yaratmaları

Âşık, Anadolu’da geçmişten günümüze sevdâ, ayrılık, gurbet, tasavvuf vb. konuları içeren bunun yanı sıra herhangi bir durum üzerine doğaçlama olarak ortaya çıkan yaratmalarını, kendine has bir üslupla saz eşliğinde seslendiren halk şairidir.

Anadolu’da âşıklar toplumsal, tarihsel olgular karşısında epik diye niteleyebileceğimiz bireysel olgu ve durumlar karşısında lirik bir söyleyiş geliştirmişlerdir. Âşık aktarmacıdır, önce usta malı diye gelenekte adlandırılan usta âşıkların ürünlerini söyler ustalaştığında yaratıcı olarak gelene çerçevesinde kendi şiirlerini söyler (Artun, 1996: 14).

Âşıklar tarih boyunca yaşadıkları coğrafyanın toplumsal, siyasi ve sosyo-kültürel yapısından etkilenmiş ve bu durum ortaya çıkardıkları ürünlerin içeriğine temel oluşturmuştur. Anadolu’nun, tarih boyunca farklı dil, din ve etnik yapıdaki kültürleri barındırmış olması âşıklık geleneğine ait ürünler üzerinde konu ve içerik bakımından zengin yaratıların ortaya çıkmasına olanak sağlamıştır.

Gerçekleştirilen çalışma kapsamında Tekke köyünde görülen âşık yaratmalarının Alevi-Bektaşî inanç sistemine ait müzik pratiklerinden oluştuğu tespit edilmiştir.

6.3.2.1. Nefesler

Kelime anlamı soluk alıp vermek olan nefes, edebi açıdan Alevi-Bektaşî inancının saz eşliğinde okunan eserlere genel olarak verilen isimdir. Dedebaba, araştırmasında nefesler ile ilgili “Muhabbet, sohbet toplantılarında sazlı ve sazsız besteler ile okunan şiirler. Bunlar çoğunlukla öğretici (didaktik) niteliktedir”(2000: 43) şeklinde bir tanımlamada bulunmuştur. Türkiye Diyanet Vakfının İslam Ansiklopedisinde ise konuya ilişkin şu açıklamalara yer verilmiştir:

Nefesler kendilerine özgü bir beste ile okunmak için yazılır. Nazım birimi dördlük olup kafiyelenişi koşmaya benzer ve daha çok hece ölçüsüyle yazılır. Ancak beyit nazım birimi ve aruz ölçüsüyle yazılmış nefeslere de rastlanmaktadır. Özellikle Hatâî, Pîr Sultan, Kul Nesimî, Mehmed Ali Hilmi Dedebaba, Rıza Tevfik güzel nefesler söylemişlerdir (2006: 522).

Nefesler, Alevi-Bektaşî inanç kültürü bağlamında yoğrulmuş tasavvuf ehli saz şairlerinin ürettiği ürünlerden olup kapsamında birçok konuyu içinde barındırmaktadır. Farklı yörelerde ve ocaklarda değişik adlarla anılmasının yanı sıra birçok alt türe ana başlık olmuştur.

Alevî-Bektâşî kültürü içerisinde önemli bir yer tutan, yolun ve sürecin anlatılıp öğretilmesine ve hiç kuşkusuz yaşatılmasına kaynaklık eden nefesler, bu çevrenin dağılımında olduğu coğrafi kesimlere göre farklı adlar almasına karşın, genel olarak ayet, kelim, deyiş terimleriyle ortak anlamda kullanılmaktadır. Ayrıca, kavramın sözlü kültürde algılanışına bakıldığında, Duvaz-İmam, Miraçlama, Semah, Mersiye, Ali, On iki İmam, Kerbela, Hacı Bektaş, Tevella, Teberra, Üçleme, Devriye, Tarıkata Bağlılık ve Yollarını Öğrenme, Softa ve Zahitlere Taşlamalar, gibi inançların nefeslerin ana konuları arasında yer aldığı görülmektedir. Nefes kavramına anlam olarak yüklenen bu geniş çerçeve, bu şiirlere Alevî-Bektâşî kültüründe verilen önemi de yansıtmaktadır (Turan, 2013: 4).

Bu bölümde, nefesler başlığı altında yörede belirlenen *deyiş*, *mersiye*, *duvaz-ı imam* ve *semah* hakkında genel bilgiler ve bu doğrultuda tespit edilen örnekler notalı halleriyle verilecektir.

a) Deyişler

Deme, söyleme anlamlarına gelen deyişler, hayatın hemen her alanıyla ilgili konuyu içinde barındıran ve çeşitli nazım şekilleriyle söylenen sözel ezgidir. Yaltırık bu konu hakkında şöyle bir tanımlamada bulunmuştur:

Âşık Edebiyatı ve Türk Halk Müziği içinde yer alan âşık tarzı müziğin en önemli malzemeleridir. Dini-Tasavvufi olanlar hariç genel anlamda deyişler daha çok profan nitelikli şiirlerden oluşmakta ve şiirin en son dörtlüğünde mutlaka şairin mahlası geçmektedir. Halk arasında “tapşırma” da denen bu uygulama esasen Türk halk şiirinin en önemli öğelerinden biridir (2003: 283).

Dini-tasavvufi içerikli deyişler genel olarak; kişileri doğru yola sevk etmek ve kinden arındırmak amacı taşır. Ayrıca Alevilik inancı ve felsefesi, Allah, Ehlibeyt ve yol önderlerinin yaşamlarıyla ilgili bilgiler vermek de deyişlerin amaçları arasındadır (Yaşar, 2011: 281).

Deyişlerde işlenen tasavvuf içerikli temalar şu şekilde sıralanabilir:

1. Allah, Hz. Muhammed (s.a.v.) ve Hz. Ali sevgisi ve bu sevgiyle birlikte verilen birlik mesajları.
2. Hz. Ali sevgisi. Burada daha ziyade Hz. Ali'ye olan bağlılık, sevgi ön planda tutulurken; Hz. Ali'nin kahramanlıkları, peygamber efendimize olan bağlılığı, üstün kişiliği, kahramanlıkları verilmektedir. Ayrıca Hz. Ali'nin turna kuşuna benzetilmesi de sıklıkla kullanılan konular arasında bulunmaktadır.
3. Alevi-Bektaşî deyişlerinde yine oldukça sık olarak Ehl-i Beyt sevgisi işlenen içeriklerde kullanılmaktadır.
4. Yine deyişler de sıklıkla gelmiş geçmiş peygamberler, erenler, pirlar, evliyalar ve Allah dostlarının ve ailelerinin başından geçen olayların anlatıldığı eserler bulunmaktadır.
5. Hacı Bektaş-ı Veli'ye olan sevgisi de yine işlenen konular arasında yer almaktadır (Kova, 2014: 11).

Alevi-Bektaşî inancı Anadolu'nun birçok yerinde halen varlığını sürdürmektedir. Bu inancın yaşatıldığı her yerde deyiş örneklerine rastlamak mümkündür. Tekke köyünde de tespit edilen deyişlere ait eserlerin notaları (Nota 6, 7, 8, 9, 10, 11), sözel yapıları ve analizleri hakkında bilgiler aşağıda verilmiştir:

Nota 6. Ali'yi Seven Gönülde Güman Olur mu

Ali'yi Seven Gönülde Güman Olur mu

Yöresi: Afyonkarahisar/ Şuhut/ Tekke Köyü
Kaynak Kişi: Nazmi Gülmez
Tespit Tarihi: 12.05.2015

Derleyen: Ali Çanak
Notalayan: Ali Çanak

A li yi se ven gö nül de gü man o lur mu

(SAZ) A li dir her

der de der de der man A li (SAZ) A li ba lım

der on dan dat lı o lur mu (SAZ)

A li dir her der de der de şi fam A li (SAZ)

- 1 -

Ali'yi seven gönülde güman olur mu
Ali'dir her derde derman Ali
Ali balım der ondan datlı olur mu
Ali'dir her derde derman Ali

- 2 -

Hiçbir zalime boyun eğmedi
Mazlumların haklarını korudu
İlimde bilimde herkese önderdi
Ali'dir her derde derman Ali

- 3 -

Muhammed'le her sırrı paylaştın
Kırkların ceminde gösterdi nişan
Nazmi der Muaviye'yi eyledin perişan
Ali'dir her derde derman Ali

Kaynak Kişi: Nazmi Gülmez

Yaşı: 57

Derlendiği Yer: Tekke Köyü

Derleme Tarihi: 12 Mayıs 2015

Derleyen Kişi: Ali Çanak

Ali'yi seven gönülde güman olur mu

Ali'dir her derde derman Ali

Ali balım der ondan datlı olur mu

Ali'dir her derde derman Ali

Hiçbir zalime boyun eğmedi

Mazlumların haklarını korudu

İlimde bilimde herkese önderdi

Ali'dir her derde derman Ali

Muhammed'le her sırrı paylaşan

Kırkların ceminde gösterdi nişan

Nazmi der muaviyeyi eyledin perişan

Ali'dir her derde derman Ali

Güman: Şüphe

Datlı: Tatlı

Eserin Sözel ve Müzikal Analizi

Ali'yi Seven Gönülde Güman Olur Mu adlı örnek Tekke Edebiyatı nazım türlerinden nefes olup alt tür olarak ise deyiş özelliği göstermektedir. Nazım birimi dörtlük olan eserin hece ölçüsü serbest oluşturulmuştur. Kafiye şeması ise (abab/cccb/ dddb) şeklindedir.

Eser müzikal açıdan incelendiğinde uşşak, rastta buselik ve kürdi çeşnileri görülmektedir. Metrik örgüsü 3+2+2 şeklinde 7/8'lik bir ritmik yapıya sahip olduğu tespit edilmiştir. Biçim açısından değerlendirildiğinde ise ezginin A(a+b) şeklinde iki cümleli bir bölümden oluştuğu söylenebilir.

Nota 7. Allah Nurundan Yarattı Seni

Allah Nurundan Yarattı Seni

Yöresi: Afyonkarahisar/ Şuhut/ Tekke Köyü
Kaynak Kişi: Nazmi Gülmez
Tespit Tarihi: 12.05.2015

Derleyen: Ali Çanak
Notalayan: Ali Çanak

§

Al lah nu run dan ya rat tı se ni

Sen sin bu a lem le rin ser ve ri

(SAZ)

E ren le rin ev li ya nın mür şî di

Al la hın as la nı A li dir A li

A li dir A li (SAZ) §

Kaynak Kişi: Nazmi Gülmez

Yaşı: 57

Derlendiğı Yer: Tekke Köyü

Derleme Tarihi: 12 Mayıs 2015

Derleyen Kişi: Ali Çanak

Allah nurundan yarattı seni
Sensin bu alemlerin serveri
Erenlerin evliyanın mürşidi
Allah'ın aslanı Ali'dir Ali Ali'dir Ali

Sensin Kırklar'la ayn-i cem eden
Üzüm tanesiyle Kırklar'ı mest eden
Hakk yolunda kendini kurban eden
Kırklar'ın başı Ali'dir Ali Ali'dir Ali

Ali'm Düldül'e bindi Zülfıkar elinde
Uhud Savaşı'nda Hayber Kalesi'nde
Muaviye askerini kılıç darbesiyle
İndiren Şah-ı Merdan Ali'dir Ali Ali'dir Ali

Zalimlerin karşısında durdun
Mazlumların hakkını korudun
Bir harf öğretene köle oldun
İlim şehrinin kapısı Ali'dir Ali Ali'dir Ali

Nazmi gider senin yolundan
Dönmem başım ayrılrsa boyundan
İkrarımı verdim döner mi Ali'den
Şir-i Yezdan Ali'dir Ali Ali'dir Ali

Ayn-i cem: Bektaşî ve Alevî'lerin kabul töreni.

İkrarımı verdim: Söz vermek.

Alemlerin serveri: Âlemin efendisi

Şir-i Yezdan: Allah'ın Aslanı

Eserin Sözel ve Müzikal Analizi

Allah Nurundan Yarattı Seni adlı örnek Tekke Edebiyatı nazım türlerinden nefes olup alt tür olarak ise deyiş özelliği göstermektedir. Nazım birimi dörtlük olan eser serbest hece ölçüsüyle oluşturulmuştur. Kafiye şeması ise (aaab/ cccb/ ddx/ eebb/ fffb) şeklindedir.

Eser müzikal açıdan incelendiğinde uşşak makam dizisinde ve 4/4'lük bir ritmik yapıda olduğu belirlenmiştir. Biçim açısından değerlendirildiğinde ise ezginin A(a+b) şeklinde iki cümleli bir bölümden oluştuğu söylenebilir.

Nota 8. Gönül Ne Gezersin Seyran Yerinde

Gönül Ne Gezersin Seyran Yerinde

Yöresi: Afyonkarahisar/Şuhut/ Tekke Köyü
Kaynak Kişi: Tayyibe Akkaş
Tespit Tarihi: 13.11.2016

Derleyen: Hanife Gülnaz
Notalayan: Hanife Gülnaz
Süresi: 70

Gö nül ne ge zer sin sey ran ye rin de
A lem de her şe yin var ol ma yın ca
O lu ru ol ma zı dost sa nıp kan ma
Bir ah tı na sa dık yar ol ma yın ca
A lim hü

- 1 -

Gönül ne gezersin seyran yerinde
Alemdede her şeyin var olmayınca
Oluru olmazı dost sanıp kanma
Bir ahtına sadık yar olmayınca, *Ali'm hüü*

- 3 -

Varıp bir kötüye sen olma nöker
Çarkına değer de dolunu döker
Ne Allah'tan korkar ne de ar eder
Bir kötüde namus ar olmayınca, *Ali'm hüü*

- 2 -

Yörü sofuyörü yolundan azma
Gelin gıybetine yollar kazma
Her dükkana varıp boşuna gezme
Yanında mürşidin var olmayınca, *Ali'm hüü*

- 4 -

Kalktı havalandı gönlümün kuşu
Kavga gıybet etmek kötünün işi
Ustasın tanımaz onda her kişi
Onun da mürşidin er olmayınca, *Ali'm hüü*

- 5 -

Can Hatayi'm eder bu sırrı beyan
Kamil midir cahil sözüne uyan
Bir baştan ağlamak ömüre ziyan
İki baştan sadık yar olmayınca, *Ali'm hüü*

Kaynak Kişi: Tayyibe Akkaş

Yaşı: 86

Derlendiği Yer: Tekke Köyü

Derleme Tarihi: 13 Kasım 2016

Derleyen Kişi: Hanife Gülnaz

Gönül ne gezersin seyran yerinde
Alemde her şeyin var olmayınca
Oluru olmazı dost sanıp kanma
Bir ahtına sadık yar olmayınca, *Ali 'm h  *

Y r  sofu y r  yolundan azma
Gelin gıybetine yollar kazma
Her d kk na varıp boşuna gezme
Yanında mürşidin var olmayınca, *Ali 'm h  *

Varıp bir kötüye sen olma nöker
Çarkına değer de dolunu döker
Ne Allah'tan korkar ne de ar eder
Bir kötüde namus ar olmayınca, *Ali 'm h  *

Kalktı havalandı gönlümün kuşu
Kavga gıybet etmek kötünün işi
Ustasın tanımaz onda her kişi
Onun da mürşidin er olmayınca, *Ali 'm h  *

Can Hatayi'm eder bu sırrı beyan
Kamil midir cahil sözüne uyan
Bir baştan ağlamak ömüre ziyan
İki baştan sadık yar olmayınca, *Ali 'm h  *

Seyran: Gezinme, gezme

N ker: Hizmetk r, yardımcı, kul, arkadaş

Sofu: Dine sıkı sıkıya bağı, dinin buyruklarına ve yasaklarına tümüyle uyan

Kamil: Olgun, bilgili

Mürşid: Eğiten, aydınlatan

Eserin Sözel ve Müzikal Analizi

Gönül Ne Gezersin Seyran Yerinde adlı eser Tekke Edebiyatı nazım türlerinden nefes olup alt tür olarak ise deyiş özelliği göstermektedir. Nazım birimi dörtlük olan eser 11’li hece ölçüsüyle yazılmış ve kafiye şeması ise (abab/ cccb/ dddb/ eeeb/ fffb/) şeklindedir.

Eser müzikal açıdan incelendiğinde uşşak makam dizisinde ve 13/4’lük bir ritmik yapıda olduğu belirlenmiştir. Biçim açısından değerlendirildiğinde ise ezginin A(a+b) şeklinde iki cümleli bir bölümden oluştuğu söylenebilir.

Nota 9. Her Derede Bir Kınalı Taşım Var

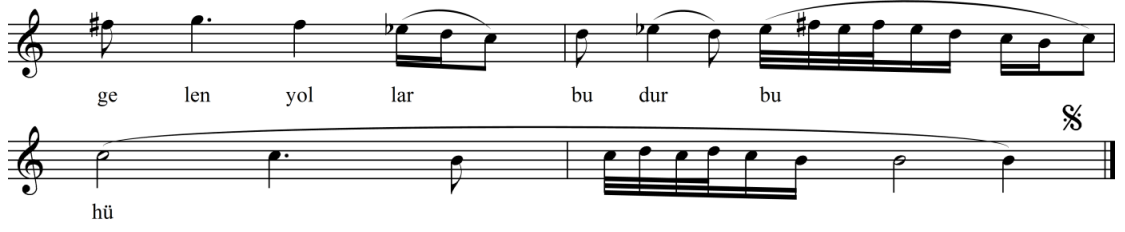
Her Derede Bir Kınalı Taşım Var

Yöresi: Afyonkarahisar/ Şuhut/ Tekke Köyü
Kaynak Kişi: Fadime Çiçek
Nazmi Gülmez- Zeynep Yılmaz
Tespit Tarihi: 27.03.2015

Derleyen: Servet Yaşar
Notalayan: Kazım Kümekaya

Her de re de bir kına lı
ta şım var
ta şım var
Ağ la mı şım e la göz de
ya şım var hü
Da ha be nim
bu der gah ta i şım var
i şım var
Gü zel şah tan

Her Derede Bir Kınalı Taşım Var - 2 -

- 1 -

Her derede bir kınalı taşım var
Ağlamışım ela gözde yaşım var, *hüüü*
Daha benim bu dergahta işim var
Güzel şahtan gelen yollar budur bu, *hüüü*

- 2 -

Ben selimi karıştırdım ırmağa
Aka aka bir ırmağı bulmağa, *hüüü*
Kul Hüseyin'im efendisini görmeye
Güzel Şahtan gelen yollar budur bu, *hüüü*

Kaynak Kişi: Fadime Çiçek / Nazmi Gülmez / Zeynep Yılmaz

Derlendiği Yer: Tekke Köyü

Derleme Tarihi: 27 Mart 2015

Derleyen Kişi: Servet Yaşar

Her derede bir kınalı taşım var
Ağlamışım ela gözde yaşım var, *hüü*
Daha benim bu dergâhta işim var
Güzel şahtan gelen yollar budur bu, *hüü*

Ben selimi karıştırdım ırmağa
Aka aka bir ırmağı bulmağa, *hüü*
Kul Hüseyin'im efendisin görmeye
Güzel şahtan gelen yollar budur bu, *hüü*

Eserin Sözel ve Müzikal Analizi

Her Derede Bir Kınalı Taşım Var adlı eser Tekke Edebiyatı nazım türlerinden nefes olup alt tür olarak ise deyiş özelliği göstermektedir. Nazım birimi dörtlük olan eser 11'li hece ölçüsüyle oluşturulmuştur. Eserin kafiye şeması ise (aaab/ cccb) şeklindedir.

Eser müzikal açıdan incelendiğinde hüzzam makam dizisinde ve 4/4'lük bir ritmik yapıda olduğu belirlenmiştir. Biçim açısından değerlendirildiğinde ise ezginin A(a) şeklinde bir cümleli biçime sahip olduğu söylenebilir.

Nota 10. Var mı Canım Şah Demenin Hatası

Var mı Canım Şah Demenin Hatası

Yöresi: Afyonkarahisar/ Şuhut/ Tekke Köyü
Kaynak Kişi: Fadime Çiçek
Nazmi Gülmez- Zeynep Yılmaz
Tespit Tarihi: 27.03.2015

Derleyen: Servet Yaşar
Notalayan: Kazım Kümekaya

Var mı ca nım Şah de
me nin ha ta sı Şah Var mı ca nım Şah de
me nin ha ta sı Şah de ca nım Şah de Gön lün şen ol sun
Şah Şah Şah gü zel A lim Şah

- 1 -

Var mı canım şah demenin hatası *şah*
Var mı canım şah demenin hatası *şah*
Şah de canım şah de gönlün şen olsun
Şah şah şah güzel Ali'm şah

- 2 -

Gönül muradıma ereyim dersin *şah*
Gökte melekleri göreyim dersin
Şah şah şah Alim şah
Şüphesiz cennete gireyim dersin *Şah*
Şah de canım şah de gönlün şen olsun
Şah şah şah güzel Ali'm şah

- 3 -

Bu sırrı bilmeyen kermeste sanır
Bilirik onu da bilmezi tanır
Bir kere şah desen bin günah yunur
Şah de canım şah de gönlün şen olsun
Şah şah şah güzel Ali'm şah

Kaynak Kişi: Fadime Çiçek / Nazmi Gülmez / Zeynep Yılmaz

Derlendiği Yer: Tekke Köyü

Derleme Tarihi: 27 Mart 2015

Derleyen Kişi: Servet Yaşar

Var mı canım şah demenin hatası *şah*

Var mı canım şah demenin hatası *şah*

Şah de canım şah de gönlün şen olsun

Şah şah şah güzel Ali'm şah

Gönül muradıma ereyim dersin *şah*

Gökte melekleri göreyim dersin *Şah şah şah Ali'm şah*

Şüphesiz cennete gireyim dersin *şah*

Şah de canım şah de gönlün şen olsun

Şah şah şah güzel Ali'm şah

Bu sırrı bilmeyen kermeste sanır

Bilirik onu da bilmezi tanır

Bir kere şah desen bin günah yunur

Şah de canım şah de gönlün şen olsun

Şah şah şah güzel Ali'm şah

Eserin Sözel ve Müzikal Analizi

Var Mı Canım Şah Demenin Hatası adlı eser Tekke Edebiyatı nazım türlerinden nefes olup alt tür olarak ise deyiş özelliği göstermektedir. Eserin nazım birimi serbest, kafiye şeması ise (aaba/ ccxcba/ dddba) şeklindedir.

Eser müzikal açıdan incelendiğinde uşşak makam dizisinde ve 4/4'lük bir ritmik yapıda olduğu belirlenmiştir. Biçim açısından değerlendirildiğinde ise ezginin A(a+b+c) şeklinde üç cümleli bir bölümden oluştuğu söylenebilir.

Nota 11. Ben Buradan Gider Oldum

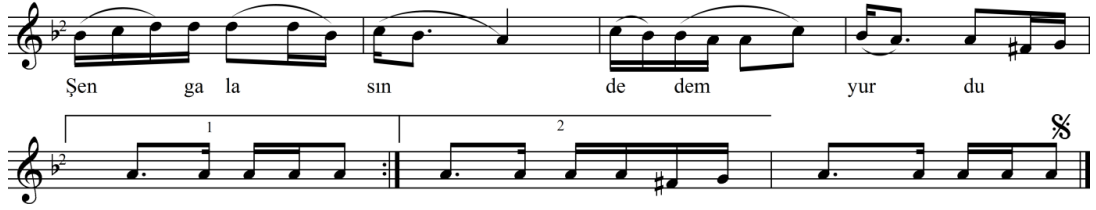
Ben Buradan Gider Oldum

Yöresi: Afyonkarahisar/ Şuhut/ Tekke Köyü
Kaynak Kişi: Fadime Çiçek
Nazmi Gülmez- Zeynep Yılmaz
Tespit Tarihi: 27.03.2015

Derleyen: Servet Yaşar
Notalayan: Kazım Kümekaya

Ben bu ra dan gi der
ol dum Şen ga la sın de dem
yur du Ay rı lık
ba de si al dım

Ben Buradan Gider Oldum - 2 -

- 1 -

Ben buradan gider oldum
Şen galasın dedem yurdu
Ayrılık badesi aldım
Şen galasın dedem yurdu

- 2 -

Destur aldım ben atamdan
Ak göynek giydi kefinden
Bizi sürdüler vatandan
Şen galasın dedem yurdu

- 3 -

Atam Aliyel Murteza
Hakk'tan geldi bize gaza
Selam et geline gıza
Şen galasın dedem yurdu

- 4 -

Balı'm der ki bende varsam
Peygamber kapıda bulsam
Eşiğine yüzler sürsem
Şen galasın dedem yurdu

Kaynak Kişi: Fadime Çiçek / Nazmi Gülmez / Zeynep Yılmaz

Derlendiği Yer: Tekke Köyü

Derleme Tarihi: 27 Mart 2015

Derleyen Kişi: Servet Yaşar

Ben buradan gider oldum

Şen galasın dedem yurdu

Ayrılık badesi aldım

Şen galasın dedem yurdu

Destur aldım ben atamdan

Ak göynek giydi kefenden

Bizi sürdüler vatandan

Şen galasın dedem yurdu

Atam Aliyel Murteza

Hakk'tan geldi bize gaza

Selam et geline gıza

Şen galasın dedem yurdu

Balı'm der ki bende varsam

Peygamber kapıda bulsam

Eşiğine yüzler sürsem

Şen galasın dedem yurdu

Göynek: Gömlek

Eserin Sözel ve Müzikal Analizi

Ben Buradan Gider Oldum adlı eser Tekke Edebiyatı nazım türlerinden nefes olup alt tür olarak ise deyiş özelliği göstermektedir. Nazım birimi dörtlük olan eserin hece ölçüsü 8'li olarak tespit edilmiştir. Kafiye şeması ise (abab/ cccb/ dddb/ eeeb) şeklindedir.

Eser müzikal açıdan incelendiğinde neva makam dizisinde ve 2/4'lük bir ritmik yapıda olduğu belirlenmiştir. Biçim açısından değerlendirildiğinde ise ezginin A(a+b+c) şeklinde üç cümleli bir bölümden oluştuğu söylenebilir.

b) Duvaz-ı İmamlar

Anadolu Alevi ve Bektaşî inanç kültüründe genellikle düvaz-ı imam olarak bilinen alt türün Afyonkarahisar ve çevresinde kullanılan adı davazdır. Bilindiği üzere duvaz-ı imam kelimesi Anadolu coğrafyasında çeşitli terimler ile de kullanılmaktadır. Özellikle tekke edebiyatı içinde bir şiir türü olan bu örneklerle Kılıç ve Turan çalışmalarında on iki imam, duvaz, duvazdeh, duvazdeh imam, duvaz-imam ve eimme-i isna aşeriyye isimleri gibi ifadelerin kullanıldığına ilişkin bilgiler vermektedir (1999: 357).

Duvaz-ı imamlar Alevi-Bektaşî inanç kültüründe özellikle On İki İmam'ı konu edinen *tasavvufî halk müziği* türlerinden biridir. Cem törenlerinin vazgeçilmez parçası olan bu tür, aynı zamanda bir dua niteliği de taşımaktadır. Yaşar, konuya ilişkin şu bilgileri vermektedir:

Duvaz-ı imam, Alevi inancında Ehlibeyt soyundan gelen İmam Ali'den İmam Mehdi'ye kadar On İki İmam'ın sırasıyla isimlerinin zikredildiği, yaşamlarından kesitlere yer verildiği ve övüldüğü nefeslere denmektedir. Bu tanım çerçevesinde duvaz-ı imamların yanı sıra, Hz Muhammed'in adının geçtiği, hatta Hz. Hatice, Hz. Fatıma, Hünkar Hacı Bektaş-ı Veli, On Dört Masum-u Pak ve On Yedi Kemerbest'in isimlerinin yer aldığı örnekler de bulunmaktadır. Bazı örneklerde ise şairin bağlı bulunduğu pirin adına da yer verildiği gözlenmektedir. Ayrıca, duvaz-ı imam örneklerinde Yezid'in adı lanet okunarak geçmektedir (2016: 100).

Yörede alan araştırması sırasında tespit edilen duvaz-ı imam (davaz) notalı örneğine (*Nota 12*) ve eserin analizlerine ilişkin bilgiler aşağıda verildiği gibidir:

Nota 12. Peygamberden Gelir Senin Soyun

Peygamberden Gelir Senin Soyun (Düvaz-ı İmam)

Yöresi: Afyonkarahisar/ Şuhut/ Tekke Köyü
Kaynak Kişi: Nazmi Gülmez
Tespit Tarihi: 12.05.2015

Derleyen: Ali Çanak
Notalayan: Ali Çanak

§

Dost Pey gam ber den ge lir se nin

so yun Şa hı Mer dan A li si zin

ba şı nız İ ki ci han da on i ki

nur su nuz Ka ta rı mı zın ba şı On İ ki İ mam lar

Hüü Hüü (SAZ) §

Peygamberden Gelir Senin Soyun - 2 -

- 1 -

Peygamberden gelir senin soyun
Şah'ı Merdan Ali sizin başınız
İki cihanda on iki nursunuz
Katarımızın başı On İki İmamlar

- 2 -

İmam Hasan'ı ağıladı Cude karısı
Hüseyin'in Kerbela'da kaldı başı
İmam Zeynel Kerbela'da döktü yaşı
Katarımızın başı On İki İmamlar'dır

- 3 -

İmam Bakır'ın boynunda kirişi
İmam Cafer koydu yola ilkeleri
Musa-i Kazım besledi yetimleri
Katarımızın başı On İki İmamlar

- 4 -

İmam Rıza'ya verdiler zehiri
İmam Taki çekti bunca kahır
İmam Naki dedesi Ali'yi çağır
Katarımızın başı On İki İmamlar

- 5 -

Hasan-ül Askerin söylediği sözler
İmam Muhammed Mehdi yolu gözler
Nazmi döker On İki İmamlar aşkına yaşlar
Katarımızın başı On İki İmamlar

Kaynak Kişi: Nazmi Gülmez

Yaşı: 57

Derlendiğı Yer: Tekke Köyü

Derleme Tarihi: 12 Mayıs 2015

Derleyen Kişi: Ali Çanak

Peygamberden gelir senin soyun
Şah'ı Merdan Ali sizin başınız
İki cihanda on iki nursunuz
Katarımızın başı On İki İmamlar

İmam Hasan'ı ağıladı Cude karısı
Hüseyin'in Kerbela'da kaldı başı
İmam Zeynel Kerbela'da döktü yaşı
Katarımızın başı On İki İmamlar

İmam Bakır'ın boynunda kirişi
İmam Cafer koydu yola ilkeleri
Musa-i Kazım besledi yetimleri
Katarımızın başı On İki İmamlar

İmam Rıza'ya verdiler zehiri
İmam Taki çekti bunca kahırını
İmam Naki dedesi Ali'yi çağırını
Katarımızın başı On İki İmamlar

Hasan-ül Askerin söylediğı sözler
İmam Muhammed Mehdi yolu gözler
Nazmi döker On İki İmamlar aşkına yaşlar
Katarımızın başı On İki İmamlar

Eserin Sözel ve Müzikal Analizi

Peygamberden Gelir Senin Soyun adlı eser Tekke Edebiyatı nazım türlerinden nefes olup alt tür olarak ise duvaz-ı imam özelliği göstermektedir. Nazım birimi dörtlük olan eser serbest hece ölçüsüyle oluşturulmuştur. Kafiye şeması ise (xaab/ cccb/ dddb/ eeeb/ fffb) şeklindedir.

Eser müzikal açıdan incelendiğinde gerdaniye ve kürdi makam dizilerinde olduğu ve 2/4 lük ritmik bir yapıya sahip olduğu tespit edilmiştir. Biçim açısından değerlendirildiğinde ise ezginin A(a+b+c) şeklinde üç cümleli bir bölümden oluştuğu söylenebilir.

c) Mersiyeler

Kelime anlamı “ağıt” kavramıyla eşdeğer olarak karşımıza çıkan mersiye, tasavvufi halk edebiyatının en önemli alt türlerindendir. Çağlayan bu terimi: “Mersiye, Arapça ‘Resa’ kökünden gelir ve ölenin iyiliklerini sayıp dökmek demektir. Terim olarak mersiye; ölen birinin ardından duyulan üzüntüyü dile getirmek, o kişinin iyi taraflarını anlatmak ve ölene karşı şairin ilgisini ifade etmek üzere yazılan lirik şiirlere verilen addır” (1997: 1) şeklinde tanımlamıştır.

Mersiyeler, Alevi-Bektaşî inanç kültürü içinde konu bakımından Hz. Hüseyin’in ve Kerbela Olayı’nda Ehl-i Beyt’in başına gelen olayların anlatıldığı bir tür olarak yer almaktadır. Yaltırık, araştırmasında mersiye hakkında şu bilgileri paylaşmıştır:

Hz. Hüseyin’in (Üçüncü imam) Kerbela’da Yezid taraftarlarınca tutsak edilip günlerce aç ve susuz bırakılıp yetmiş iki taraftarıyla beraber şehit edilip başının kesilmesine dayanan hazin bir olayı anlatmasından ileri gelir. Hatta olayın geçtiği tarih olan Muharrem ayının onuncu günü (Hicri 61: Miladi 680) Bektaşîler için matem günüdür. Bu günde oruç tutulur, su içilmez dergâh ve meydanlarda yas törenleri yapılır; ağıtlar (mersiyeler) okunur (2003: 64).

Yörede tespit edilen mersiye türündeki örneklerin notaları (*Nota 13, 14 ve 15*) ve eser analizleri aşağıda verildiği gibidir:

Nota 13. Deli Gönül Çok Açılıp Şad Olma

Deli Gönül Çok Açılıp Şad Olma

Yöresi: Afyonkarahisar/ Şuhut/ Tekke Köyü
Kaynak Kişi: Mustafa Çiçek
Tespit Tarihi: 27.03.2015

Derleyen: Servet Yaşar
Notalayan: Hanife Gülnaz

De li gö nül çok a çı lıp şad ol ma
Ker belâ da Şa hı gö rüp sey re bah tım
Nef si ne al da nıp da kah ka ha gül me
Eh li beyt yas ta dır ga mı na bah tım

- 1 -

Deli gönül çok açılıp şad olma
Kerbelâ'da Şah Hüseyin'e baksana
Nefsine aldanıp da kakhaha gülme
Ehl-i Beyt yastadır gamına baksana

- 3 -

Yezid kast eyledi vermedi suyu
Orada tutuldu Kasım'ın toyu
Sakine ağlıyor na-murad deyü
Fadime'nin kınasına baksana

- 5 -

Ümmü Gülsüm, Zeynep hep yasta âlem
Alemdar Abbas'ın kolları kalem
Takdir-i ezelde böyleydi ilam
Fırat suyu kan akıyor baksana

- 2 -

Çok cefaya malik Zeyneb-i Sani
Müseyyb Gazi ala onlardan hayfı
Hür-Şehid de Kerbelâ'nın Kurbanı
Haymagâh'ın ateşine baksana

- 4 -

Ümmü Gülsüm Zeynep çekerler teessüf
Kerbelâ çölleri İmam'a nasib
Siması peygamber cemâli Yusuf
Ali Ekber'in Leyla'sına baksana

- 6 -

Esirî gûşeyle bu dünya cefa
Bunca kahramanlar sürmedi sefa
Şehidler şehidi ol Nefes Şah'a
Harabede Sakine'ye baksana

Kaynak Kişi: Mustafa iek

Yaşı: 77

Derlendiği Yer: şuhut/Tekke Köyü

Derleme Tarihi:27.03.2015

Derleyen Kişi: Servet Yaşar

Deli gönül çok açılıp şad olma
Kerbela’da şah Hüseyin’e baksana
Nefsine aldanıp da kakhaha gülme
Ehl-i Beyt yastadır gamına baksana

Çok cefaya malik Zeyneb-i Sani
Mseyb Gazi ala onlardan hayfı
Hr-şedid de Kerbela’nın Kurbanı
Haymagah’ın ateşine baksana

Yezid kast eyledi vermedi suyu
Orada tutuldu Kasım’ın toyu
Sakine ağlıyor na-murad deyü
Fadime’nin kınasına baksana

Ümmü Gülsüm Zeyneb çekerler teessüf
Kerbela lleri İmam’a nasib
Siması peygamber cemali Yusuf
Ali Ekber’in Leyla’sına baksana

Ümmü Gülsüm Zeyneb hep yasta alem
Alemdar Abbas’ın kolları kalem
Takdir-i ezelde böyleydi ilam
Fırat suyu kan akıyor baksana

Esiri guşeyla bu dünya cefa
Bunca kahramanlar sürmedi sefa
Şehidler şehidi ol Necef Şah'a
Harabede Sakine'ye baksana

Şad olmak: Neşelenmek, sevinmek.

Ayf: Emansızlık, Haksızlık.

Teessüf: Esef bildirme, yazıklanma.

Cemal: Yüz güzelliği.

Takdir-i ezelde: Yazgı

İlam: Bildirme

Eserin Sözel ve Müzikal Analizi

Deli Gönül Çok Açılıp Şad Olma adlı örnek Tekke Edebiyatı nazım türlerinden nefes olup alt tür olarak ise mersiye özelliği göstermektedir. Nazım birimi dörtlük olan eserin hece ölçüsü serbest oluşturulmuştur. Kafiye şeması ise (abab/ cccb/ dddb/ exeb/ fffb/ gggb) şeklindedir.

Eser müzikal açıdan incelendiğinde muhayyer makam dizisinde ve serbest ritimli bir yapıda olduğu belirlenmiştir. Biçim açısından değerlendirildiğinde ise ezginin A(a+b) şeklinde iki cümleli bir bölümden oluştuğu söylenebilir.

Nota 14. Masum Canları Yaktınız Döndüler Küle

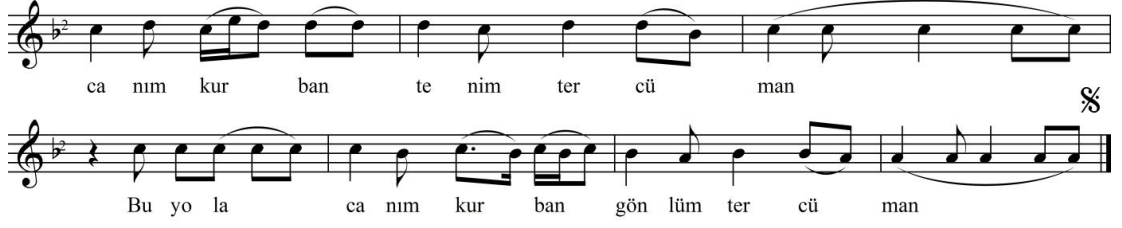
Masum Canları Yaktınız Döndüler Küle

Yöresi: Afyonkarahisar/ Şuhut/ Tekke Köyü
Kaynak Kişi: Nazmi Gülmez
Tespit Tarihi: 12.05.2015

Derleyen: Ali Çanak
Notalayan: Ali Çanak

Ma sum can la rı yak tı nız dön dü ler kü
le Eh li beyt se ven le re
çek ti ri yor su nuz çi le
Dön me yiz yo lu muz dan ba şı mız
git se bi le Bu yo la

Masum Canları Yaktınız Döndüler Küle - 2 -

- 1 -

Masum canları yaktınız döndüler küle
Ehlibeyt sevenlere çektiriyorsunuz çile
Dönmeyiz yolumuzdan başımız gitse bile
Bu yola canım kurban tenim tercüman
(Bu yola canım kurban gönlüm tercüman)

- 2 -

Hakk hakikat için Hüseyin'in canı oldu kurban
Kerbela sahrasında Ehlibeyt sevenler ziyan
Kerbela çöllerini kapladı ah ile fıgan
Bu yola canım kurban tenim tercüman
(Bu yola canım kurban gönlüm tercüman)

- 3 -

Senliği benliği terket uy mürşide
Bu yol Hakk yoludur getirir insanı kendine
Sahip ol der daim eline beline diline
Bu yola canım kurban tenim tercüman
(Bu yola canım kurban gönlüm tercüman)

- 4 -

Nazmi yoluna hizmet eyle canı gönülden
Çıkarma Hakk Muhammed Ali'yi kavlınden
Ayrılma pirine verdiğin ikrardan
Bu yola canım kurban tenim tercüman
(Bu yola canım kurban gönlüm tercüman)

Kaynak Kişi: Nazmi Gülmez

Yaşı: 57

Derlendiği Yer: Şuhut/Tekke Köyü

Derleme Tarihi:12.05.2015

Derleyen Kişi: Ali Çanak

Masum canları yaktınız döndüler küle
Ehlibeyt sevenlere çektiriyorsunuz çile
Dönmeyiz yolumuzdan başımız gitse bile
Bu yola canım kurban tenim (gönlüm) tercüman

Hakk hakikat için Hüseyin'in canı oldu kurban
Kerbela sahrasında Ehlibeyt sevenler ziyan
Kerbela çöllerini kapladı ah ile figan
Bu yola canım kurban tenim (gönlüm) tercüman

Senliği benliği terk et uy mürşide
Bu yol Hakk yoludur getirir insanı kendine
Sahip ol der daim eline beline diline
Bu yola canım kurban tenim (gönlüm) tercüman

Nazmi yoluna hizmet eyle canı gönülden
Çıkarma Hakk Muhammed Ali'yi kavlinden
Ayrılma pirine verdiği ikrardan
Bu yola canım kurban tenim (gönlüm) tercüman

Eserin Sözel ve Müzikal Analizi

Masum Canları Yaktınız Döndüler Küle adlı eserin, Tekke Edebiyatı kapsamında nefes nazım türünde olduğu ve mersiye alt türü özelliği taşıdığı görülmektedir. Nazım birimi dörtlük olan eserin, hece ölçüsü serbest, kafiye şeması ise (aaab/ cccb/ dddb/ eeeb) şeklindedir.

Eserin müzikal açıdan bir değerlendirilmesi yapıldığında gerdaniye makam dizisi özelliği taşıdığı, metrik örgüsü (3+2+2) şeklinde 7/8'lik bir ritmik yapıya sahip

olduğu tespit edilmiştir. Biçim açısından değerlendirildiğinde ise ezginin A(a+b+c) şeklinde üç cümleli bir bölümden oluştuğu söylenebilir.

Nota 15. Yol Uğradı Kerbela'nın Çölüne

Yol Uğradı Kerbela'nın Çölüne

Yöresi: Afyonkarahisar/ Şuhut/ Tekke Köyü
Kaynak Kişi: Fadime Çiçek
Nazmi Gülmez- Zeynep Yılmaz
Tespit Tarihi: 27.03.2015

Derleyen: Servet Yaşar
Notalayan: Kazım Kümekaya

Dost Yol uğ ra dı Ker be
la nın çö lü ne A li yi nen
Mu ham me din aş kı na Bir yu
dum su ve rin Şah Hü se yi ne
A li yi nen Mu ham me din aş kı na
hü

- 1 -

Yol uğradı Kerbela'nın çölüne
Ali ile Muhammed'in aşkına
Bir yudum su verin Şah Hüseyin'e
Ali ile Muhammed'in aşkına

- 3 -

Yolumu Kerbela'ya çevirdim
Ali'nin ve Muhammed'in sevgisi ile
Bir yudum su verin Hüseyin'e
Ali ile Muhammed'in aşkına

- 2 -

İmam Hasan ağı içti çare ne
Dayanılmaz Şah Hüseyin'in zarına
Uğrattılar Kerbela'nın çölüne
Ali ile Muhammed'in aşkına

- 4 -

Hasan zehir içti çaresi yok
Hüseyin'in feryadına dayanılmaz
Uğrattılar Kerbela'nın çölüne
Ali ile Muhammed'in aşkına

Kaynak Kişi: Fadime Çiçek – Nazmi Çiçek – Zeynep Yılmaz

Derlendiği Yer: Şuhut/Tekke Köyü

Derleme Tarihi:27.03.2015

Derleyen Kişi: Servet Yaşar

Yol uğradı Kerbela'nın çölüne
Ali ile Muhammed'in aşkına
Bir yudum su verin Şah Hüseyin'e
Ali ile Muhammed'in aşkına

İmam Hasan ağı içti çare ne
Dayanılmaz Şah Hüseyin'in zarına
Uğrattılar Kerbela'nın çölüne
Ali ile Muhammed'in aşkına

Yolumu Kerbela'ya çevirdim
Ali'nin ve Muhammed'in sevgisi ile
Bir yudum su verin Hüseyin'e
Ali ile Muhammed'in aşkına

Hasan zehir içti çaresi yok
Hüseyin'in feryadına dayanılmaz
Uğrattılar Kerbela'nın çölüne
Ali ile Muhammed'in aşkına

Eserin Sözel ve Müzikal Analizi

Yol Uğradı Kerbela'nın Çölüne adlı eserin, Tekke Edebiyatı kapsamında nefes nazım türünde olduğu ve mersiye alt türü özelliği taşıdığı görülmektedir. Nazım birimi dörtlük olan eserin kafiye şeması ise (aaaa/ bbba/ xxxa/ xxxa) şeklindedir. Eserde ilk 2 bent kendi aralarında kafiyeli, 3. ve 4. bentlerde uyak düzeninde bir kararlılık olmadığı görülmektedir.

Eser müzikal açıdan incelendiğinde gerdaniye makam dizisinde ve 4/4 lük bir ritmik yapıda olduğu belirlenmiştir. Biçim açısından değerlendirildiğinde ise ezginin A(a+b+c) şeklinde üç cümleli bir bölümden oluştuğu söylenebilir.

d) Semahlar

Alevi-Bektaşî inanç kültüründe semahlar, ibadetin bir parçası olmasından dolayı önemli bir yere sahiptir. Bu tür, farklı inanç grupları tarafından her ne kadar dans gibi algılsa da, Alevi inanç kültürü içinde konunun dini boyutu buna müsaade etmemektedir. Timisi, bu konu hakkındaki fikirlerini şöyle ortaya koymaktadır;

Alevi-Bektaşî inanç sisteminin içerisinde yaşatıldığı en önemli ritüel olan Cem’lerin, ayrılmaz bir parçası da hiç kuşkusuz semahlardır. Gerek figür özelliklerinin sembolize ettiği ifadeler, gerek müzikal yapıları, gerekse söz içerikleriyle semahlar, Alevi-Bektaşî inancının olduğu kadar geleneksel Anadolu halk kültürü ve Orta Asya Türk geleneklerinin de içerisinde barındığı bir sentez olarak ortaya çıkmaktadır (2007: 90).

Semahın kelime olarak anlamı ve kökenine ilişkin bugüne kadar birçok yaklaşım ortaya konulmuştur. Bunlardan bir tanesinde Yaltırık çalışmasında şu ifadeler yer vermektedir:

Semahlar ilkel topluluklarda müzik eşliğinde yapılan dinsel dansların zaman içinde değişerek günümüze kadar ulaşmış şeklidir. Dinleme, işitme, duyma gibi anlamlar içeren ‘sima, sema’ kelimesinden gelen semah, Alevi-Bektaşî zümrelerin yaşam biçiminde, geleneksel hukuk anlayışında örf, adet, gelenek, görenek, müzik ve edebiyatında yer alan ve kökleri Orta Asya’da eski Türk inançlarına dayanan bir kültürel birikimdir. Aynı zamanda ritüel yapısıyla ait olduğu çevrelerin dinsel ibadet biçiminin bir parçasıdır. Semahlar bu yönüyle organize olmayı ve sosyal manada birlikte iş görmeyi ve özellikle hizmet sunmayı hedef alan bir ritüel uygulamadır (Yaltırık, 2003: 285).

Elde edilen bu bilgilerin dışında önemli olan bir diğer nokta ise semahların sözel ve ezgisel yapının uyumuna ilişkindir. Yaşar, çalışmasında bu konuya ilişkin şu bilgileri vermektedir:

Semahların sözel yapıları incelendiğinde, Yedi Ulu Ozan olarak bilinen İslam mutasavvıflarına ait tasavvufî şiirlerinin tercih edildiği görülebilir. Bir semahın sözel içeriği deme türünde olabileceği gibi miraçlama, duvaz-ı imam ve tevhit türünde de olabilmektedir. Hatta belirtilen bu sözel türlerin her biri semahın bir bölümünü de oluşturabilmektedir. Semahın belirlenmesinde, nefesin sözlerinin yanı sıra, nefese eşlik eden ezginin ritmik yapısı ve yarattığı manevi atmosfer de son derece önemlidir. Bu bağlamda gerek sözel yapıdaki inanç ve felsefe zenginliği, gerekse müzikal yapının sözel bütünlüğe uyumu önemlidir. Bunlar, semah dönenlerin başka bir boyuta geçmesine manevi anlamda yardımcı olur (2016: 126).

Alan araştırması sırasında yörede tespit edilen semahın sözlerinin Şah Hatayi'ye ait olduğu tespit edilmiştir. Örneğe ilişkin nota (Nota 16), sözler ve analize yönelik bilgiler aşağıda verildiği gibidir:

Nota 16. Gül Ağacı

Yöresi: Afyonkarahisar/Şuhut/ Tekke Köyü
Kaynak Kişi: Nazmi Gülmez-Fadime Çiçek
Zeynep Yılmaz
Tespit Tarihi: 13.11.2016

**Gül Ağacı
(Semah)**

Derleyen: Servet Yaşar
Notalayan: Ali Çanak

§

Gül a ğa cı gül a ğa cı a cı lır u cu

Ev sa hi bi ge lin ba cı kalk sın oy na sın

Dök sün gü na hı nı ca nım se mah ey le sin

Al ça cık ki ra zın da lı di bi do lu ye sil ha

lı Ya Mu ham med ya A li gü zel Şa hım

Yo lun gel sin gel sin (SAZ)

Var dım üç ler mey da nı na gel be ri Hü

can de di ler De di ler hey can de di ler

Gül Ağacı -2 -

The musical score is written on five staves in a single system. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 2/4. The melody is written in a treble clef. The lyrics are written below the notes. The score ends with a double bar line and a repeat sign.

gel is te mey dan de di ler Ye men el le rin den
be ri ge lir ken dur na la ra li yi gör me di niz mi
dur na lar o Sa hı gör me di niz mi Ha va ü ze rin de
se mah dö ner ken dur na lar A li yi
gör me di niz mi dur na lar o Şa hı gör me di niz mi

- 2 -

Ali'm Hayber Kalesini yıkarken
Nice münkir helak oldu bakarken
Muhammed Ali Miraç'a çıkarken
Durnalar Ali'yi görmediniz mi

- 3 -

Deryada kim gördü balığın izini
Eğildimde öptüm kamberin dizini
Durnadan İşittim ben bir avazın
Durnalar Ali'yi görmediniz mi

- 4 -

Pirim Hatayi'nim konup göçelim
Gelin Kevser şarbindan içelim
Ali Pir yoluna serden geçelim
Durnalar Ali'yi görmediniz mi

Kaynak Kişi: Mustafa Çiçek

Yaşı: 77

Derlendiği Yer: Şuhut/Tekke Köyü

Derleme Tarihi:27.03.2015

Derleyen Kişi: Servet Yaşar

Gül ağacı gül ağacı açılır ucu
Ev sahibi gelin bacı kalksın oynasın
Döksün günahını canım semah eylesin
Alçacık kirazın dalı dibi dolu yeşil halı
Ya Muhammed ya Ali güzel şahım yolun gelsin gelsin
Vardım üçler meydanına gelberi hü
Can dediler dediler hey
Can dediler gel işte meydan dediler

Yemen ellerinden beri gelirken
Durnalar Ali'yi (o şahı) görmediniz mi
Hava üzerinde semah dönerken
Durnalar Ali'yi (o şahı) görmediniz mi

Alim Hayber kalesini yıkarken
Nice münkir helak oldu bakarken
Muhammed Ali miraca çıkarken
Durnalar Ali'yi (o şahı) görmediniz mi

Deryada kim gördü balığın izin
Eğildim de öptüm kamberin yüzün
Durnadan işittim ben bir avazın
Durnalar Ali'yi (o şahı) görmediniz mi

Pirim Hatayinim konup göçelim
Gelin kevser şarabından içelim
Ali pir yoluna serden geçelim
Durnalar Ali'yi (o şahı) görmediniz mi

Münkir: Kabul etmeyen, inkâr eden, yadsıyan.

Avaz: Yüksek ses, nara

Eserin Sözel ve Müzikal Analizi

Gül Ağacı adlı eserin, Tekke Edebiyatı kapsamında nefes nazım türünde olduğu ve semah alt türü özelliği taşıdığı görülmektedir. Birinci bölümde serbest olan eserin nazım birimi ikinci bölümde dördlüktür. Serbest hece ölçüsüyle başlayan eserin ikinci bölümü 11'li hece ölçüsüyle oluşturulmuştur kafiye şeması ise (xbxbxxxx/ cdcd/ eeed/ fffd/ gggd) şeklindedir.

Eser müzikal açıdan incelendiğinde neva makam dizisinde olduğu, metrik örgüsü 2+2+2+3 şeklinde 9/8'lik başlayıp 3+2+2+3 şeklinde 10/8'lik bir ritimle devam eden bir yapıya sahip olduğu tespit edilmiştir. Biçim açısından değerlendirildiğinde ise ezginin A(a+b)+B(c+d) şeklinde iki bölümden oluştuğu söylenebilir.

6.3.3. Tekke Köyünde Tespit Edilen Eserlerin Sözel Açıdan Biçim Değerlendirilmesi

Bu bölümde alan araştırması kapsamında tespit edilen anonim halk müziği örnekleri ve âşık yaratmalarının konuları bakımından sınıflandırması yapılmış, analiz tabloları hazırlanarak sözel değerlendirmelerine yer verilmiştir.

Tablo 2. Tekke Köyünde Tespit Edilen Anonim Halk Müziği Örneklerinin Sözel Açıdan Sınıflandırılması

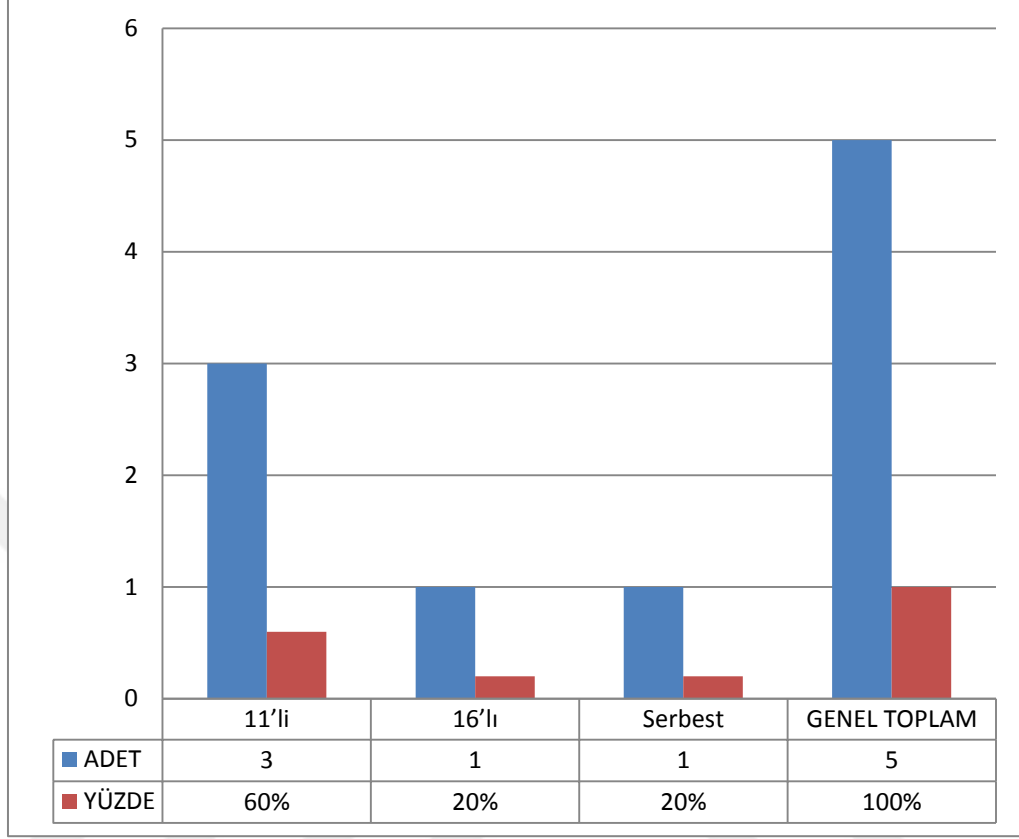
Eser Adı	Hece Ölçüsü	Nazım Birimi	Nazım Biçimi	Türkü Çeşitleri		
				Ninni	Kına	Düğün
Çamlıbel'den Çıktım Yayan	Serbest	Dörtlü/ Beşli	Türkü	✓		
Çattılar Kazan Daşını	11'li	Üçlü	Türkü		✓	
Köroğlu'yan Eyvaz Yola Durmuşlar	16'lı	İkili	Türkü			✓
Yüce Dağ Başında Bindim Gır Ata	11'li	Dörtlü	Türkü			✓
Evlerinin Önü Bulgur Dibeği	11'li	İkili	Türkü			✓

Tekke köyünde belirlenen anonim halk müziği ürünleri edebi açıdan değerlendirildiğinde, yörede 1 adet ninni, 1 adet kına türküsü ve 3 adette düğün türküsü tespiti yapılmıştır. Tablo 8'de de görüldüğü üzere bu türkülerin nazım birimleri genel olarak ikili, üçlü, dörtlü ve beşli şeklinde kurulmuştur. Hece ölçüleri bakımından incelendiğinde ise genellikle 11'li hece ölçüsüne sahip oldukları, bunun yanında serbest ve 16'lı örneklerin de mevcut olduğu görülmüştür.

Tablo 3. Tekke Köyünde Anonim Halk Müziği Örneklerinin Hece Ölçüsü Oranları Bakımından Değerlendirilmesi

HECE ÖLÇÜSÜ	ADET	YÜZDE
11'li	3	%60
16'lı	1	%20
Serbest	1	%20
GENEL TOPLAM	5	100

Şekil 9. Tekke Köyünde Anonim Halk Müziği Örneklerinin Hece Ölçüsünün Yüzdelik Bakımından Değerlendirilmesi

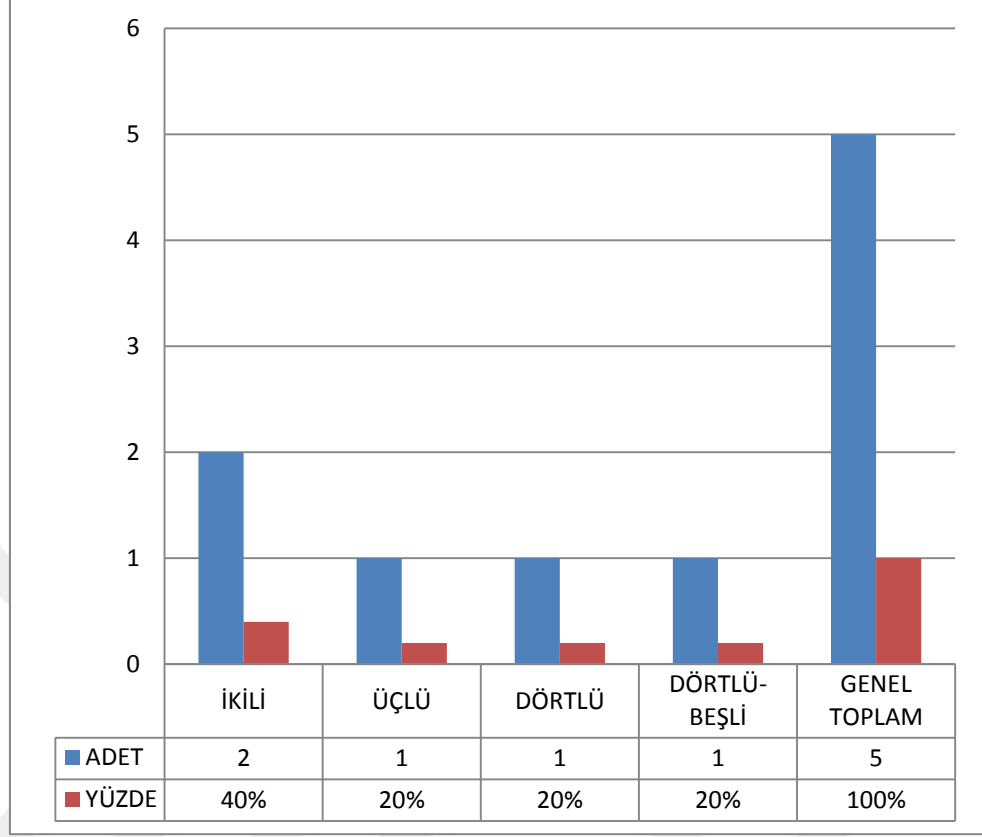

Tablo 3 ve şekil 9 değerlendirildiğinde, tespit edilen 5 adet anonim halk müziği örneğinin 3'ünün %60 oranında 11'li; 1'inin %20 oranında 16'lı ve yine 1'inin aynı oranda serbest hece ölçüsüyle oluşturulduğu görülmektedir.

Tablo 4. Tekke Köyünde Anonim Halk Müziği Örneklerinin Nazım Birimlerinin Oranları Bakımından Değerlendirilmesi

NAZIM BİRİMİ	ADET	YÜZDE
İKİLİ	2	%40
ÜÇLÜ	1	%20
DÖRTLÜ	1	%20
DÖRTLÜ- BEŞLİ	1	%20
GENEL TOPLAM	5	100

Şekil 10. Tekke Köyünde Anonim Halk Müziği Örneklerinin Nazım Birimlerinin Yüzdeleri Bakımından Değerlendirilmesi

Tablo 4 ve şekil 10 incelendiğinde, tespit edilen 5 adet anonim halk müziği ürünlerinin 2'si %40 oranda ikili; 1'i %20 oranda üçlü; 1'i %20 oranda dörtlü; 1'i yine aynı oranda dörtlü-beşli nazım birimine sahip olduğu görülmektedir.

Anonim halk müziği ürünleri nazım biçimi açısından değerlendirildiğinde, tablo 2'de görüldüğü üzere tüm eserlerin türkü olduğu tespit edilmiştir. Konularına ve icra edildikleri yerlere göre sınıflandırıldığında ise *ninni*, *kına türküleri* ve *düğün türküleri* şeklinde üç başlık altında incelenmiştir.

Tablo 5. Tekke Köyünde Tespit Edilen Âşık Yaratmalarının Sınıflandırılması

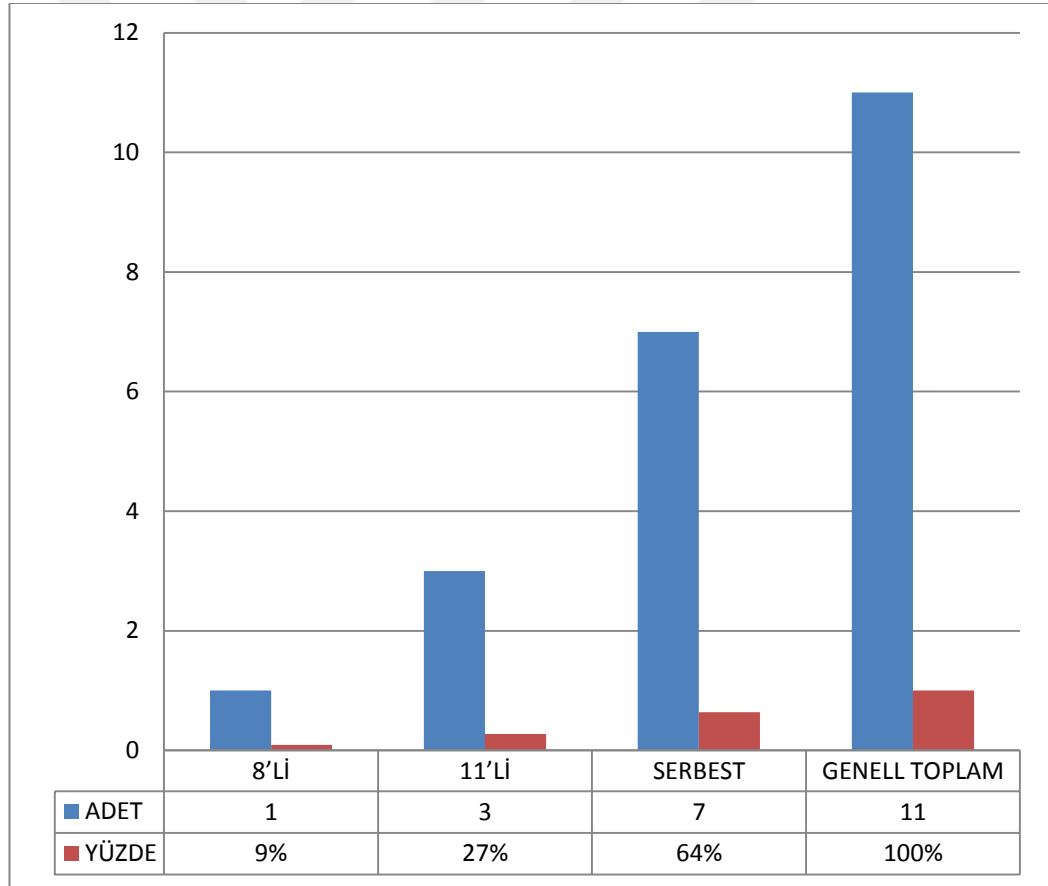
Eser Adı	Hece Ölçüsü	Nazım Birimi	Nazım Biçimi	Nefes Alt Türleri			
				Değiş	Duvaz-ı İmam	Mersiye	Semah
Ali'yi Seven Gönülde Güman Olur Mu	Serbest	Dörtlük	Nefes	✓			
Allah Nurundan Yarattı Seni	Serbest	Dörtlük	Nefes	✓			
Gönül Ne Gezersin Seyran Yerinde	11'li	Dörtlük	Nefes	✓			
Her Derede Bir Kınalı Taşım Var	11'li	Dörtlük	Nefes	✓			
Var Mı Canım Şah Demenin Hatası	11'li	Serbest	Nefes	✓			
Ben Buradan Gider Oldum	8'li	Dörtlük	Nefes	✓			
Peygamberden Gelir Senin Soyun	Serbest	Dörtlük	Nefes		✓		
Deli Gönül Çok Açılıp Şad Olma	Serbest	Dörtlük	Nefes			✓	
Masum Canları Yaktınız Döndüler Küle	Serbest	Dörtlük	Nefes			✓	
Yol Uğradı Kerbela'nın Çölüne	Serbest	Dörtlük	Nefes			✓	
Gül Ağacı	Serbest	Serbest	Nefes				✓

Alevi inanç kültürüne sahip Tekke köyünde tespit edilen aşık yaratmalarının tamamı nefes türünden oluşmaktadır. Alt tür olarak sınıflandırıldığında 7 adet deyiş, 1 adet duvaz-ı imam, 3 adet mersiye ve 1 adet semah örneği olduğu belirlenmiştir. Nazım birimi olarak genellikle dörtlüklerden oluşan eserler hece ölçüsü bakımından ise 11'li ve serbest hece ölçülerine sahiptir.

Tablo 6. Tekke Köyünde Âşık Yaratmalarının Hece Ölçüsü Oranları Bakımından Değerlendirilmesi

HECE ÖLÇÜSÜ	ADET	YÜZDE
8'Lİ	1	%9
11'Lİ	3	%27
SERBEST	7	%64
GENELL TOPLAM	11	%100

Şekil 11. Tekke Köyünde Âşık Yaratmalarının Hece Ölçüsünün Yüzdelik Bakımından Değerlendirilmesi

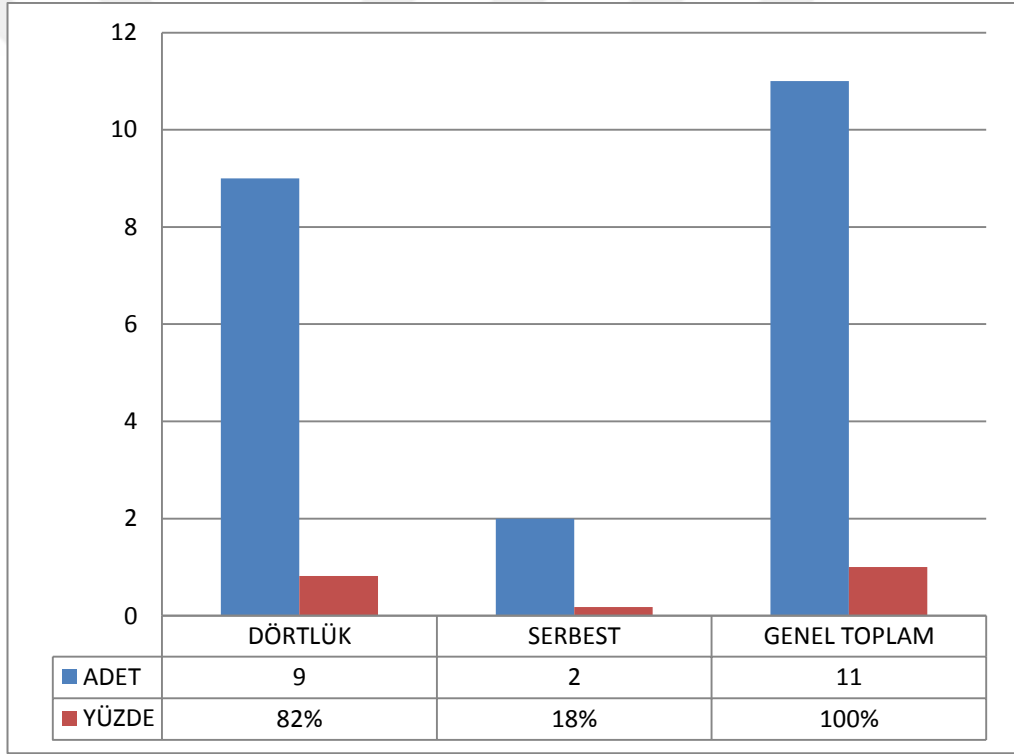

Tablo 6 ve şekil 11 genel olarak değerlendirildiğinde, tespit edilen 11 adet âşık yaratmalarının 7'si %64 oranında serbest; 3'ü %27 oranında 11'li; 1'i ise %9 oranında 8'li hece ölçüsü ile yazılmıştır.

Tablo 7. Tekke Köyünde Âşık Yaratmalarının Nazım Birimlerinin Oranları Bakımından Değerlendirilmesi

NAZIM BİRİMİ	ADET	YÜZDE
DÖRTLÜK	9	%82
SERBEST	2	%18
GENEL TOPLAM	11	%100

Şekil 12. Tekke Köyünde Âşık Yaratmalarının Nazım Birimlerinin Yüzdelik Bakımından Değerlendirilmesi

Tablo 7 ve şekil 12 genel hatlarıyla değerlendirildiğinde, tespit edilen 11 adet âşık yaratmalarının 9'unun %82 oranında dörtlük, 2'sinin ise %18 oranında serbest nazım biriminde oluşturulduğu görülmektedir.

Âşık yaratmaları nazım biçimi açısından değerlendirildiğinde, tablo 5'te görüldüğü üzere tamamının nefes olduğu tespit edilmiştir. Sözel olarak ele

alındığında ise nefesin alt türü olan *deyiş*, *mersiye*, *duvaz-ı imam* ve *semah* çeşitlerinde oldukları belirlenmiştir.

6.3.4. Tekke Köyünde Tespit Edilen Eserlerin Form Tablosu

Bu bölümde tespit edilen tüm eserlerin kırık hava ve uzun hava, ses genişlikleri, ölçü birimleri ve biçimleri bakımından müzikal analizleri ile ilgili tablolar ve değerlendirmeler sunulmuştur.

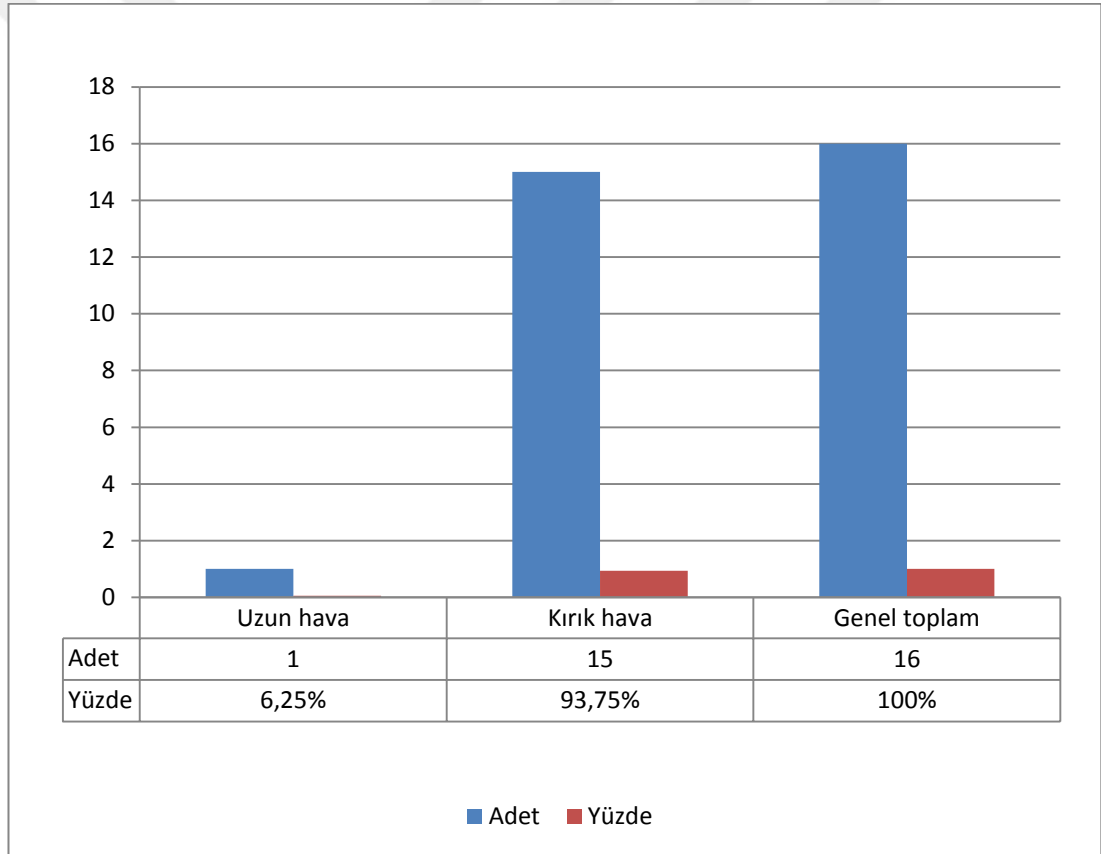
Tablo 8. Tekke Köyünde Tespit Edilen Eserlerin Kırık Hava ve Uzun Hava Bakımından Değerlendirilmesi

Türkülerin İsimleri		Uzun Havalar	Kırık Havalar
1.	Ali'yi Seven Gönülde Güman Olur		✓
2.	Allah Nurundan Yarattı Seni		✓
3.	Ben Buralardan Gider Oldum		✓
4.	Çamlıbel'den Çıktım Yayan		✓
5.	Çattılar Gazan Daşını		✓
6.	Deli Gönül Çok Açılıp Şad Olma	✓	
7.	Evlerinin Önü Bulgur Dibeği		✓
8.	Gönül Ne Gezersin Seyran Yerinde		✓
9.	Gül Ağacı		✓
10.	Her Derede Bir Gınalı Daşım Var		✓
11.	Köroğlu'ynan Eyvaz Yola Durmuşlar		✓
12.	Masum Canları Yaktınız Döndüler Küle		✓
13.	Peygamberden Gelir Senin Soyun		✓
14.	Var mı Canım Şah Demenin Hatası		✓
15.	Yol Uğrattım Kerbela'nın Çölüne		✓
16.	Yüce Dağ Başında Bindim Gır Ata		✓
Genel Toplam		1	15

Tablo 9. Tekke Köyünde Tespit Edilen Eserlerin Kırık Hava ve Uzun Hava Bakımından Oranlarının Değerlendirilmesi

Form	Adet	Yüzde
Uzun hava	1	%6,25
Kırık hava	15	%93,75
Genel toplam	16	%100

Şekil 13. Tekke Köyünde Tespit Edilen Eserlerin Kırık Hava ve Uzun Hava Bakımından Yüzdelik Değerlendirilmesi

Tablo 8, tablo 9 ve şekil 13 genel olarak değerlendirildiğinde, Tekke köyünde yer alan 16 adet türkünün, 10'unun %93,75'lik oranla kırık hava, 1'inin ise %6,25'lik oranla uzun hava olduğu tespit edilmiştir.

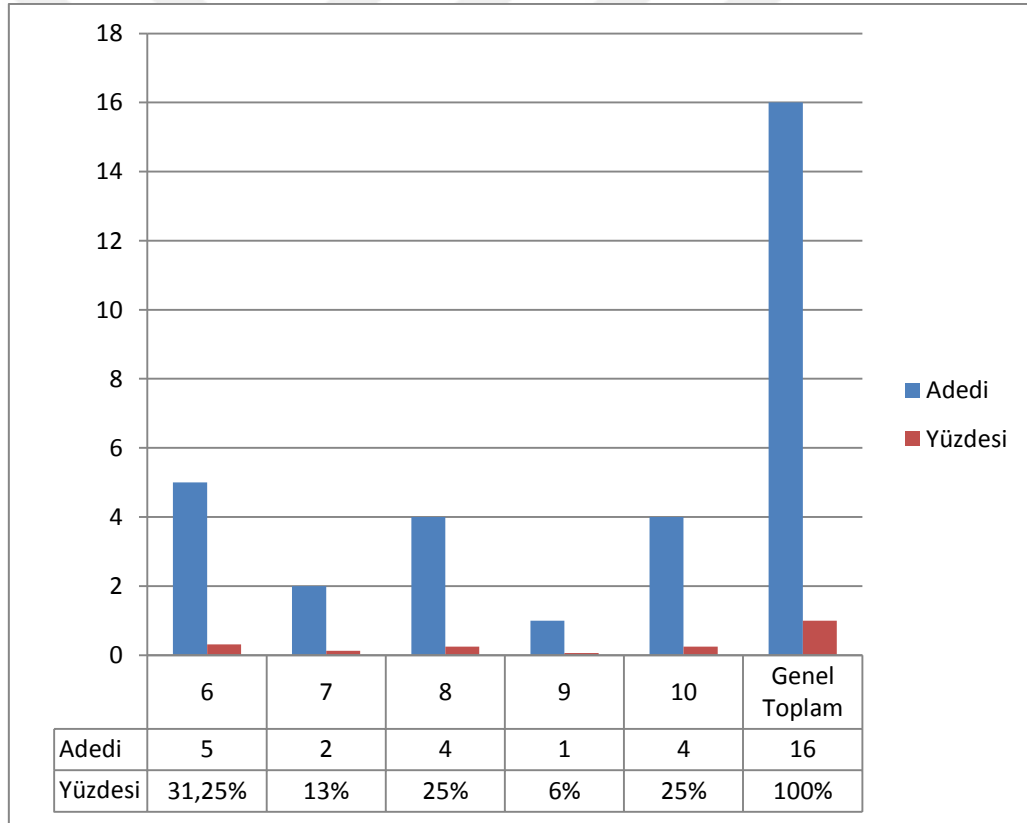
Tablo 10. Tekke Köyünde Tespit Edilen Eserlerin Ses Genişlikleri Bakımından Değerlendirilmesi

Eserler		6	7	8	9	10
1.	Ali'yi Seven Gönülde Güman Olur	✓				
2.	Allah Nurundan Yarattı Seni	✓				
3.	Ben Buralardan Gider Oldum					✓
4.	Çamlıbel'den Çıktım Yayan		✓			
5.	Çattılar Gazan Daşını	✓				
6.	Deli Gönül Çok Açılıp Şad Olma			✓		
7.	Evlerinin Önü Bulgur Dibeği		✓			
8.	Gönül Ne Gezersin Seyran Yerinde					✓
9.	Gül Ağacı				✓	
10.	Her Derde Bir Gınalı Daşım Var	✓				
11.	Köroğlu'ndan Eyvaz Yola Durmuşlar	✓				
12.	Masum Canları Yaktınız Döndüler Küle					✓
13.	Peygamberden Gelir Senin Soyun			✓		
14.	Var mı Canım Şah Demenin Hatası					✓
15.	Yol Uğrattım Kerbela'nın Çölüne			✓		
16.	Yüce Dağ Başında Bindim Gır Ata			✓		
Genel Toplam		5	2	4	1	4

Tablo 11. Tekke Köyünde Tespit Edilen Eserlerin Ses Genişlikleri Bakımından Oranlarının Değerlendirilmesi

Ses Genişliği	Adedi	Yüzdesi
6	5	%31,25
7	2	%13
8	4	%25
9	1	%6
10	4	%25
Genel Toplam	16	%100

Şekil 14. Tekke Köyünde Tespit Edilen Eserlerin Ses Genişlikleri Bakımından Yüzdelik Değerlendirilmesi

Tablo 10, tablo 11 ve şekil 14 genel olarak değerlendirildiğinde, Tekke köyünde tespit edilen 16 adet eserin 5'inin % 31,25 oranında 6'lı; 4'ünün %25 oranında 10'lu; yine aynı oranda 4'ünün 8'li; 2'sinin %13 oranında 7'li ve 1'inin ise %6 oranında 9'lu ses genişliğine sahip olduğu gözlenmektedir.

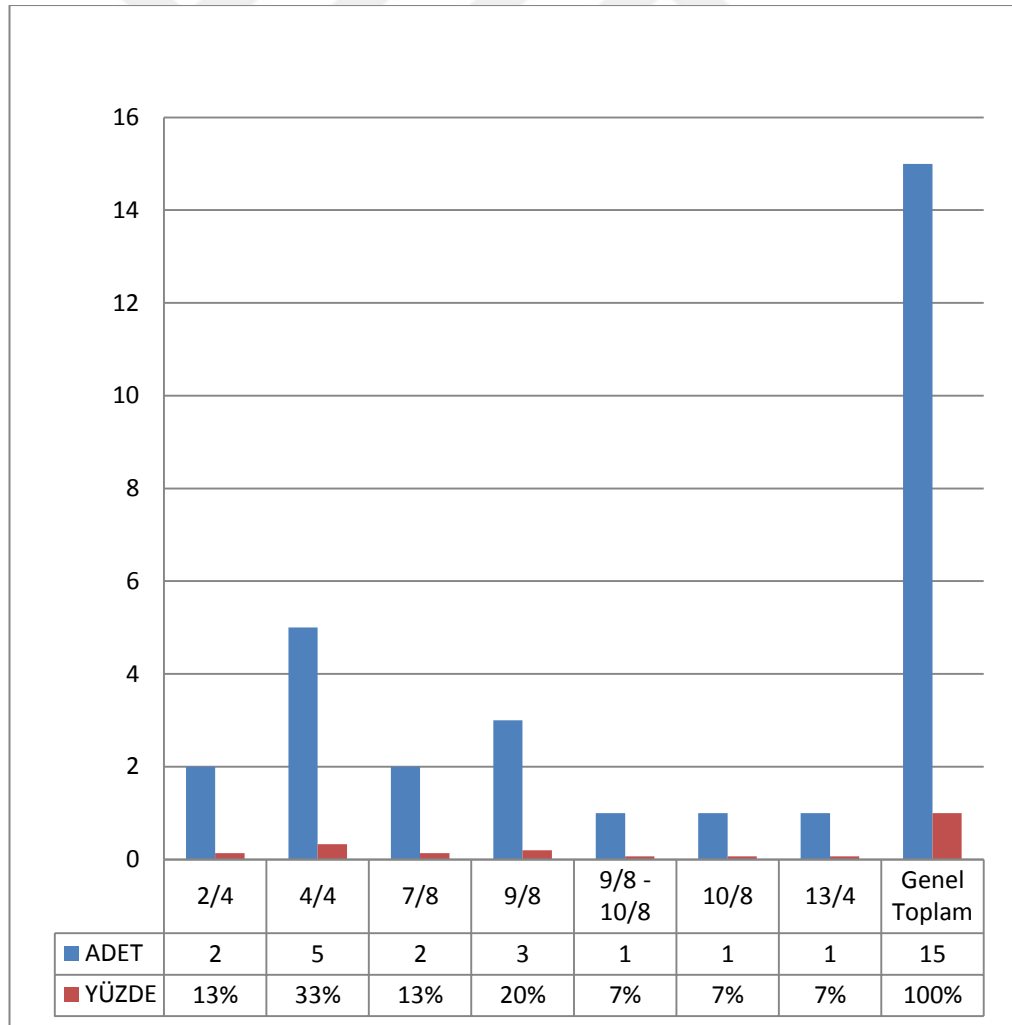
Tablo 12. Tekke Köyünde Tespit Edilen Eserlerin Ölçü Birimleri Bakımından Değerlendirilmesi

Kırık Havaalar		2/4	4/4	7/8	9/8	9/8-10/8	10/8	13/4
1.	Ali'yi Seven Gönülde Güman Olur			✓				
2.	Allah Nurundan Yarattı Seni		✓					
3.	Ben Buralardan Gider Oldum	✓						
4.	Çamlıbel'den Çıktım Yayan		✓					
5.	Çattılar Gazan Daşını				✓			
6.	Evlerinin Önü Bulgur Dibeği				✓			
7.	Gönül Ne Gezersin Seyran Yerinde							✓
8.	Gül Ağacı					✓		
9.	Her Derede Bir Gınalı Daşım Var		✓					
10.	Köroğlu'ynan Eyvaz Yola Durmuşlar					✓	✓	
11.	Masum Canları Yaktınız Döndüler Küle			✓				
12.	Peygamberden Gelir Senin Soyun	✓						
13.	Var mı Canım Şah Demenin Hatası		✓					
14.	Yol Uğrattım Kerbela'nın Çölüne		✓					
15.	Yüce Dağ Başında Bindim Gır Ata				✓			
Genel Toplam		2	5	2	3	1	1	1

Tablo 13. Tekke Köyünde Tespit Edilen Eserlerin Ölçü Birimleri Bakımından Oranlarının Değerlendirilmesi

USUL	ADET	YÜZDE
2/4	2	%13
4/4	5	%33
7/8	2	%13
9/8	3	%20
9/8 - 10/8	1	%7
10/8	1	%7
13/4	1	%7
Genel Toplam	15	%100

Şekil 15. Tekke Köyünde Tespit Edilen Eserlerin Ölçü Birimleri Bakımından Yüzdelik Değerlendirilmesi

Yukarıda verilen *tablo 12*, *tablo 13* ve *şekil 15* genel olarak değerlendirildiğinde, Tekke köyünde tespit edilen 15 usullü türkünün 5'i %33'lük bir oranla 4/4'lük; 3'ü %20'lik oranla 9/8'lik; 2'sinin %13'lük oranla 7/8'lik; ve yine aynı oranla 2'sinin 2/4'lük; 1'inin %7'lik oranla 9/8 ve 10/8'lik; 1'inin %7'lik oranla 10/8'lik, son olarak da yine aynı oranla 1'inin 13/4'lük ölçü birimine sahip olduğu görülmektedir.

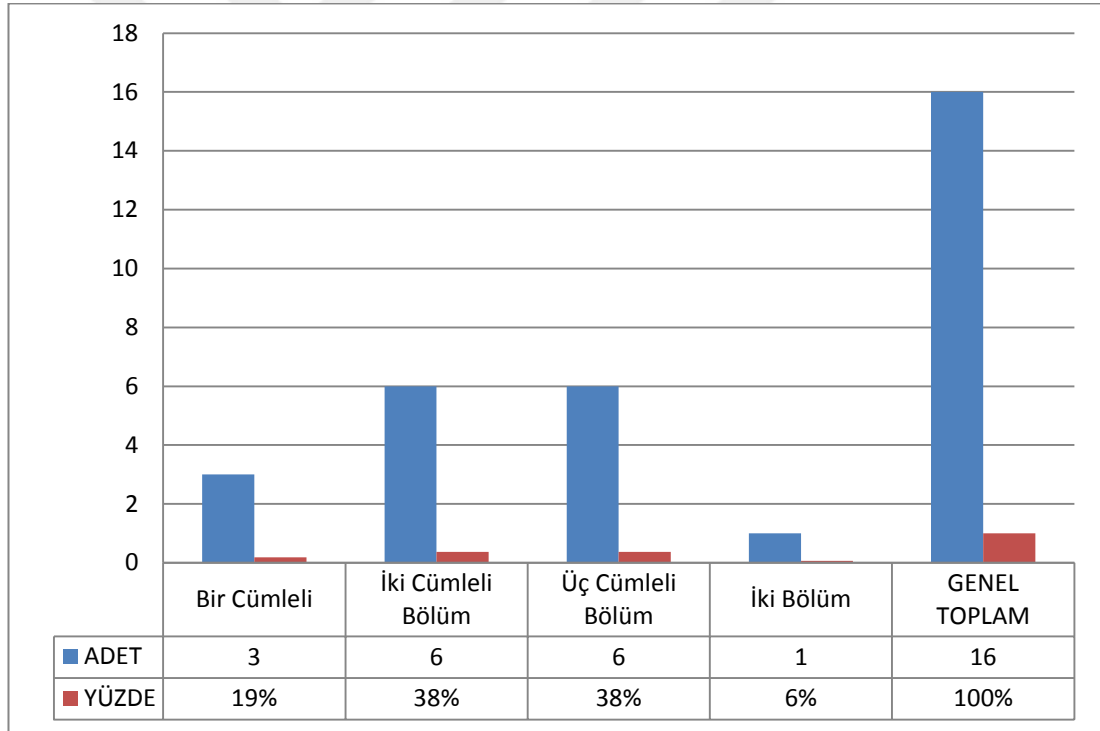
Tablo 14. Tekke Köyünde Tespit Edilen Eserlerin Biçim Analizleri

	Türkülerin İsimleri	Bir Cümleli Biçim	İki Cümleli Bölüm	Üç Cümleli Bölüm	İki Bölümlü
1.	Ali'yi Seven Gönülde Güman Olur		✓		
2.	Allah Nurundan Yarattı Seni		✓		
3.	Ben Buralardan Gider Oldum			✓	
4.	Çamlıbel'den Çıktım Yayan		✓		
5.	Çattılar Gazan Daşını	✓			
6.	Deli Gönül Çok Açılıp Şad Olma		✓		
7.	Evlerinin Önü Bulgur Dibeği	✓			
8.	Gönül Ne Gezersin Seyran Yerinde		✓		
9.	Gül Ağacı				✓
10.	Her Derede Bir Gınalı Daşım Var	✓			
11.	Köroğlu'ndan Eyvaz Yola Durmuşlar			✓	
12.	Masum Canları Yaktınız Döndüler Küle			✓	
13.	Peygamberden Gelir Senin Soyun			✓	
14.	Var mı Canım Şah Demenin Hatası			✓	
15.	Yol Uğrattım Kerbela'nın Çölüne			✓	
16.	Yüce Dağ Başında Bindim Gır Ata		✓		
Genel Toplam		3	6	6	1

Tablo 15. Tekke Köyünde Tespit Edilen Eserlerin Biçim Analizleri Bakımından Oranlarının Değerlendirilmesi

BİÇİM	ADET	YÜZDE
Bir Cümleli	3	%19
İki Cümleli Bölüm	6	%38
Üç Cümleli Bölüm	6	%38
İki Bölüm	1	%6
GENEL TOPLAM	16	%100

Şekil 16. Tekke Köyünde Tespit Edilen Eserlerin Biçim Analizleri Bakımından Yüzdelik Değerlendirilmesi

Tablo 14, tablo 15 ve şekil 16 genel olarak değerlendirildiğinde, yörede tespit edilen 16 eserin 6'sının %38 oranında iki cümleli bölüm; 6'sının yine aynı oranda üç cümleli bölüm; 3'ünün %19 oranında bir cümleli ve son olarak da 1'inin %6 oranında iki bölümlü biçime sahip olduğu görülmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu tez çalışmasında Afyonkarahisar'ın Şuhut ilçesine bağlı Tekke köyü halk kültüründe tespit edilen müzik pratiklerine yer verilmiştir. Çalışma kapsamında genel olarak yörenin sosyo-kültürel yapısı hakkındaki bilgilerin yanında Tekke köyünün halk kültürü ve halk müziği unsurlarına ilişkin tespitler de araştırmanın içeriğinde kapsamlı bir şekilde verilmiştir. Bununla birlikte alanda tespit edilen halk müziği örneklerinin sözel ve müzikal açıdan analizlerine ilişkin değerlendirmeler de çalışma kapsamında sunulmuştur.

Tekke köyünde tespit edilen halk müziği unsurları yaratılış bağlamında incelendiğinde, bu örneklerin anonim halk müziği ve âşık yaratmaları özelliğine sahip olduğu belirlenmiştir. Araştırma kapsamında yörede belirlenen anonim halk müziği ürünleri genel olarak *ninniler*, *kına türküleri* ve *düğün türküleri* başlığı altında verilmiştir. Bu doğrultuda tespit edilen örneklerin bir insanın doğumu ve ölümü arasında geçirdiği dönemler göz önünde bulundurularak tasnifi yapılmış ve konularına ilişkin bilgiler kapsamlı bir şekilde incelenmiştir. Âşık yaratmaları ise *nefesler* ana başlığı altında *deyiş*, *mersiye*, *davaz (duvaz-ı imam)* ve *semah* olarak değerlendirilmiştir.

Yörede anonim halk müziği örnekleri çerçevesinde *Çamlıbel'den Çıktım Yayan* adlı bir ninni örneği; *Çattılar Kazan Daşını* adlı bir kına türküsü örneği; *Koroğlu*, *Yüce Dağ Başında Bindim Gır Ata*, *Evlerinin Önü Bulgur Dibeği* adlı üç düğün türküsü örneği tespit edilmiştir. Bu bağlamda geçmişte herhangi bir kaynaktan yayımlanmamış sözel-ezgi örnekleri notalarıyla birlikte çalışmanın içeriğinde sunulmuştur. Yörede araştırma kapsamında tespit edilen anonim halk müziği örnekleri genel olarak sözel ve müzikal açıdan bir değerlendirmeye tabi tutulduğunda şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Yerel halk müziği örnekleri sözel açıdan değerlendirildiğinde, bunların genellikle türkü nazım şeklinde oluşturulduğu belirlenmiştir. Örneklerin nazım birimi incelendiğinde genel olarak bir iki dizeli kavuştaklı beyit, üç dizeli kavuştaklı beyit ve dörtlü ve beşli halinde nazım birimlerine yer verildiği gözlenmiştir. Tespit edilen örneklerin sözleri hece ölçüsü açısından değerlendirildiğinde ise genellikle belirli

bir kurala bağılı olmadığı saptanmıştır. Ayrıca türkülerin sözel yapılarında genellikle aşk, seveda, özlem, ayrılık ve yiğitlik gibi konuların işlendiğı belirlenmiştir.

- Örneklerin ezgisel açıdan bir değerlendirmesi yapıldığında, bunlardan ikisinin hüseyini diğerlerinin ise gerdaniye, uşşak ve hicaz makam dizilerinde olduğu belirlenmiştir.
- Yerel halk müziğı örnekleri ritmik yapı bakımından bir değerlendirilmeye tutulduğunda ise eserlerin çoğunlukla 9/8'lik usulde oldukları belirlenmiş, bunun yanında 4/4 ve 10/8'lik gibi ritmik yapılarda örneklerin de varlığı tespit edilmiştir.
- Eserler müzikal biçim açısından incelendiğinde, tespit edilen eserlerin birinin üç cümleli bir bölüm, ikisinin iki cümleli bir bölüm diğer ikisinin ise bir cümleli biçimden oluştuğı görülmektedir.

Âşık yaratmaları çerçevesinde nefesler alt başlığı altında ise; *Ali'yi Seven Gönülde Güman Olur Mu, Allah Nurundan Yarattı Seni, Gönül Ne Gezersin Seyran Yesinde, Her Derede Bir Kınalı Taşım Var, Var mı Canım Şah Demenin Hatası, Ben Buradan Gider Oldum* adlı altı deyiş örneğı; *Deli Gönül Çok Açılıp Şad Olma, Masum Canları Yaktınız Döndüler Küle, Yol Uğradı Kerbela'nın Çölüne* adlı üç mersiye örneğı; *Peygamberden Gelir Senin Soyun* adlı bir davaz örneğı; *Gül Ağacı* adlı bir semah örneğı tespit edilmiştir. Bu bağlamda geçmişte herhangi bir kaynaktan yayımlanmamış sözel-ezgi örnekleri notalarıyla birlikte çalışmanın içeriğinde sunulmuştur. Araştırma kapsamında belirlenen nefes örnekleri genel olarak sözel ve müzikal açıdan bir değerlendirmeye tutulduğunda ise şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Nefes örnekleri halk şiiri açısından incelendiğinde, bunların genellikle nazım birimleri dörtlükler halindedir. İki örneğın ise serbest nazım biriminde olduğu tespit edilmiştir. Sözler hece ölçüsü açısından değerlendirildiğinde ise örneklerin genelde belirli bir kurala bağılı olmadıkları, çoğunlukla serbest oluşturuldukları gözlenmiştir. Bunun yanında iki eserin 11'li bir eserin de 8'li hece ölçüsüyle yazıldığı görülmüştür. Konuları bakımından incelendiğinde Allah, Ehl-i Beyt, On İki İmam sevgisi ve öğütlerinin işlendiğı görülmüştür.

- Örneklerin ezgisel açıdan bir değerlendirmesi yapıldığında, bunların genellikle uşşak ve gerdaniye makam dizileri çerçevesinde oluşturulduğu belirlenmiştir. Bunun yanında neva, muhayyer, hicaz ve hüzzam dizilerinde de örneklerin bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunlardan farklı olarak sadece bir nefes örneğinde (Ali'yi Sevende Güman Olur mu) ise uşşak, rastta buselik ve kürdi çeşnilerinin birlikte kullanıldığı tespiti yapılmıştır.
- Nefes örnekleri ritmik yapı bakımından bir değerlendirilmeye tutulduğunda ise eserlerin çoğunlukla 4/4 ve 2/4'lük usulde oldukları belirlenmiş, bunun yanında 7/8, 9/8, 9/8-10/8, 10/8 ve 13/4'lük gibi ritmik yapılarda örneklerin de varlığı tespit edilmiştir. Yörede derlenen bir mersiye örneğinin ise serbest ritmik yapıda seslendirildiği görülmüştür.
- Biçim analizleri incelendiğinde, eserlerin çoğunlukla üç cümleli bir bölümden oluştuğu görülmektedir. Bununla birlikte dört eserin iki cümleli bir bölüm, bir eserin iki bölüm, bir eserin ise bir cümleli biçimden oluştuğu belirlenmiştir.

Köyün Alevi inanç kültürüne sahip oluşu beraberinde âşık yaratmalarının ve bu bağlamda tasavvufi müzik örneklerinin de yoğunlukta yaşatılmasına vesile olmuştur. Özellikle Cem Ayinlerinde ve muhabbet ortamlarında çalınıp söylenen deyişler, davazlar ve semahlar köy halkının ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Tekke köyünde yapılan bu araştırmada yöreye özgü tespitlerin yanında alanda genel olarak Anadolu'nun farklı bölgelerinde icra edilen, Alevi inanç kültürüne ait âşık yaratmaları örneklerinin de seslendirildiği belirlenmiştir.

Yörede geçmişten günümüze Alevi inanç kültüründe bağlamında gerçekleştirilen müzik örneklerine eşlik olarak genellikle kısa saplı bağlama (çöğür bağlama) sazının kullanıldığı ifade edilmiştir. Bu durum yerel anonim türküler çevresinde değerlendirildiğinde ise geçmiş yıllarda özellikle düğünlerde; bağlama, davul ve kaşık gibi çalgıların eşlik olarak kullanıldığı bilgisine ulaşılmıştır. Ancak günümüzde özellikle klavye ve bağlama kullanılarak yapılan seslendirmelerin

yanında kayıttan çalınan (teyp, mp3 çalar, cd çalar vb.) müzikler eşliğinde de uygulamaların gerçekleştirildiği gözlenmiştir.

Günümüze kadar halk bilimi alanında yapılan çalışmalar, bugün yörelerin kültür kimliklerine ışık tutulmaktadır. Halk kültürü bir bütün olarak düşünüldüğünde, bu bütünlüğü oluşturan alt dallarından birisi de şüphesiz yerel müzik unsurlarıdır. Bu yüksek lisans tez çalışması genel kapsamda Tekke köyünün kültürel ve inanç bağlamında varlığını sürdüren müzik unsurlarına ilişkin tespitlere yer verilerek kalıcılığın sağlanması amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, gelecekte konu ile ilgili yapılacak olan araştırmalar doğrultusunda yöre hakkında daha ayrıntılı sonuçların elde edilmesi öngörülmektedir. Bu çalışmanın da yapılacak araştırmalara önemli bir kaynak olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Akdoğu, O. (1996). *Türk Müziği'nde Türler ve Biçimler*. İzmir/ Bornova: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Akdoğu, O. (2003). *Türk Müziği'nde Türler ve Biçimler (3)*. İzmir: Meta Basım.
- Akova, S. (2011). *Batıl İnançlar ve Metaforlarının Reklam Disipliniyle İlişkisi*, İstanbul: MediCat Yayınları.
- Angı, Ç. E. (2013). *Müzik Kavramı ve Türkiye'de Dinlenen Bazı Müzik Türleri*. İdil Dergisi, Cilt 2 Sayı 10.
- Altınay, F. R. (2004). *Cumhuriyet Döneminde Türk Halk Müziği (Kitaplar, Makaleler, Nota Yayınları)*. İzmir: Balçova Kaymakamlığı.
- Ana Britannica Genel Kültür Ansiklopedisi. C.20 (1986) İstanbul: Ana Yayınevi.
- Artun, E. (1996), *Adana Âşıklık Geleneği (1966-1996) ve Âşık Feymani*, Adana: Adana Valiliği İl Kültür Müdürlüğü.
- Artun, E. (2004). *Türk Halk Edebiyatına Giriş*. İstanbul: Kitabevi Yayınları.
- Artun, E. (2004). *Halk Kültüründe Değişimin Topluma Etkisi ve Sonuçları*. Halk Kültüründe Değişim Uluslararası Sempozyumu Bildirileri, Motif Vakfı Yayınları, İstanbul.
- Artun, E. (25 Mart 2013). *Türkü Söyleme Geleneği ile Türkülerde Tür, Şekil ve Tasnif Üzerine Düşünceler*. 1. mayıs 2019 http://turkoloji.cu.edu.tr/pdf/erman_artun_turku_soyleme_gelenegi_tur_sekil.pdf.
- Atatürk, M. K. (1962). *Nutuk*. C2. İstanbul: Meb Yayınları
- Ayan, A. (2005). *Afyonkarahisar Şuhut Atatürk Evi Kurtuluş Savaşı Panoraması*. İstanbul: Afyonkarahisar Valiliği.
- Baraz, N. (1998). *Halkbilimine Genel Bakış*. Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları; No. 1055
- Boratav, P. N. (1946). *Halk Hikâyeleri ve Halk Hikâyeciliği*. İstanbul: Adam Yayınları.
- Boratav, P. N. (1992). *100 Soruda Türk Halk Edebiyatı*. İstanbul: Gerçek Yayınevi.
- Boratav, P. N. (2015). *100 Soruda Türk Halk Edebiyatı*. Ankara: BilgeSu Yayınları.
- Çağlayan, B. (1997). *Kerbela Mersiyeleri* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Çetindağ, G. (2005). *Elazığ Türküleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Çobanoğlu, Ö. (2003). *Türk Dünyası Ortak Atasözleri Sözlüğü*. Ankara: AKM Yayınları.
- Çobanoğlu, Ö. (2012). *Halkbilimi Kuramları ve Araştırma Yöntemleri Tarihine Giriş (6)*. Ankara: Akçay Yayınları.

- Dedebaba, B. N. (2000). *Bütün Yönleriyle Bektaşilik ve Alevilik*, İstanbul: Ardıç Yayınları
- Ekici, M. (2004). *Türk Halk Bilgisi Derleme ve İnceleme Yöntemleri*. Ankara: Geleneksel Yayınları.
- Ekici, M. (2013). *Türk Halk Bilgisi Derleme ve İnceleme Yöntemleri* (5). Ankara: Geleneksel Yayınları.
- Elçin, Ş. (1981). *Halk Edebiyatına Giriş*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Elçin, Ş. (1986). *Halk Edebiyatına Giriş*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Elçin, Ş. (1993). *Halk Edebiyatına Giriş*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Erdoğan, F. (2007). *Şuhut ve Yöresi Ağızları* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar
- Evren, M. (2014). *Halk Hikâyelerinde Âşıklık Eğitimi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi: İzmir.
- Gerek, H. G. (2012). *Adana İli Pozantı İlçesi Halk Kültürü Araştırması* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi: Adana
- Goldstein, K. (1977). *Sahada Derleme Çalışmaları*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Goldstein, K. (1983). *Sahada Derleme Çalışmaları*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Gönçer, S. (1971). *Afyon İli Tarihi*.C1 İzmir: Kendi Yayını.
- Hançerlioğlu, O. (1986). *Toplumbilim Sözlüğü*. İstanbul: Remzi Kitabevi
- Hızal, İ., Aygen, M. S. (1987). *Osmanlı Salnamelerinde Afyonkarahisar*. Afyon: Türkeli Yayınları.
- Karasar, N. (1999). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (9). Ankara: Nobel Yayınları.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (27). Ankara: Nobel Yayınları.
- Karazeybek, M. (2000). *Osmanlı Taşra Teşkilatında Karahisar-ı Sahib Sancağının İdari Yapısı*. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi C2. S1.
- Kaya, D. (2014). *Türk Halk Edebiyatı Kavramlar ve Terimler Sözlüğü*. Ankara: Akçağ.
- Kılıç, F. ve Turan, F.A. (1999). *Türk Edebiyatında Duvazdehler*. I. Türk Kültürü Hacı Bektaş Veli Sempozyumu Bildirileri, Ankara: Gazi Üniversitesi Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Merkezi
- Kova, Ö. (2014). *Trt Repertuvarında Bulunan Deyiş ve Semahların Müzikal Analizi ve Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Fırat Üniversitesi: Elazığ.
- Nasrattinoğlu, İ. Ü. (2003). *Folklor-Edebiyat-Tarih Araştırmaları*. Afyonkarahisar: Lider Ajans.
- Örnek, S.V. (2000). *Türk Halk Bilimi* (2). Ankara: Kültür Bakanlığı.

- Özaşkın, T. (2016). *Zafer Yolu/ Kurtuluş Savaşı'nda Şuhut*. Şuhut: Şuhut Kültür ve Dayanışma Derneği.
- Özbek, M. (2005) *Halk Müziğinde Eser Sahipliği*. Mesam Halk Müziği Eserleri Sempozyumu. İstanbul: Grand Cevahir Otel ve Kongre Merkezi
- Özdemir, C. (2003). *Havza Yöresi Anonim Halk Edebiyatı Ürünleri Üzerine Bir Araştırma* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.
- Özdemir, E.(2000). *Açıklamalı- Örnekli Deyimler Sözlüğü*. Ankara: Bilgi yayınları.
- Özköse, M. (2014). *1844 – 1845 Tarihli Temettuat Defterlerine Göre Şuhud Kazası'nın Sosyo- Ekonomik Yapısı* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.
- Seyirci, M., Başyılmaz, R. (1982). *Her Yönüyle Akamas'ın Şehri Şuhut*. Afyon: Özen Matbaası.
- Sözgen, İ., Çalışıcı, K., Atak, H., Ceyhan, S., Önce, A., Ünver F. (1973). *Cumhuriyetin 50. Yılında Afyon 1973 İl Yıllığı*. Ankara: Mars Matbaası.
- Siyez, D. M. (2018). *PDR'de Kaynak Tarama ve Rapor Yazma (7)*. Ankara: Pegem Akademi.
- Tatlılıoğlu, D. (2000). *Türkmen İrımları (Halk İnançları)*. Cumhuriyet ilahiyat fakültesi dergisi C.4. S. 1.
- Tiryakioğlu, Z. (1996). *612 Numaralı Karahisar-ı Sahib Şer'iyye Sicili (H.1299/1301 M. 1881/1883)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.
- Timisi, A. H. (2007). *Anadolu Kültürü Ve Semahlar* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Haliç Üniversitesi, İstanbul.
- Turan, M. (2013). *Alevî Bektâşî Kültüründe Âşıklar ve Nefesler*. 2 Mayıs 2019, <http://aleviocaklari.de/wp-content/uploads/2014/05/Alevi-ve-Bekta%C5%9Fi-K%C3%BClt%C3%BCr%C3%BCnde-%C3%82%C5%9F%C4%B1klar-ve-Nefesler.pdf>
- Türk Dil Kurumu. (1998). *Türkçe Sözlük (2)*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi (2006). Cilt: 32., İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Uçan, A. (1997). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Yaltırık, H. (2003). *Tasavvufî Türk Halk Müziği (İlahiler, Nefesler, Tatyanlar, Değişler, Semahlar)*. Ankara: TRT Müzik Dairesi Başkanlığı Yayınları.
- Yardımcı, M. (1998). *Başlangıcından Günümüze Halk Şiiri-Âşık Şiiri-Tekke Şiiri*. Ankara: Ürün Yayınları.
- Yaşar, S. (2006). *Diyarbakır İli- Bismil İlçesi Türkmenacı Köyü Halk Kültüründe Müzik Unsurları* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.

- Yaşar, S. (2011). *Diyarbakır Beyazıd-ı Bostan (Beyazid-i Bestami) Ocağında Söylenen Demeler*. Alevilik Araştırmaları Dergisi, S.2. Ankara.
- Yaşar, S. (2016). *Diyarbakır Yöresi Türkmen Alevileri*. Afyonkarahisar: Kocatepe Akademi Yayınları.
- Yaşar, S. (2019). *Sanat ve Müzik Ansiklopedisi-Afyonkarahisar Geleneksel Halk Müziği*, C.3. Ankara: Uyum Ajans.
- Yıldırım, C. (1996). *Eğitimde Araştırma Metotları*. Ankara: Akyıldız Matbaası.
- Yüksel, İ. (2005). *Afyonkarahisar'da Canlanan Tarih*. Ankara: Ankara Valiliği.
- Afyonkarahisar ilinin konumu, (b.t). 21 Nisan 2019, <https://www.afyon.bel.tr/icerikdetay/4/4/konumu.aspx>.
- Afyonkarahisar ilinin haritası, (b.t). 21 Nisan 2019, <http://www.afyonkulturturizm.gov.tr/Resim/87515,afyonkarahisar-il-haritasi-yeni.png?0>
- Afyonkarahisar ilinin tarihçesi, (b.t), 20 Nisan 2019, <http://www.afyonkulturturizm.gov.tr/TR-63436/tarihce.html>
- Tekke köyünün uydudan görüntüsü, (b.t), 14 Nisan 2019, <http://ilcelerikoyleri.com/koy-2473-Afyonkarahisar-%C5%9Euhut-Tekke-K%C3%B6y%C3%BC-uydu-goruntusu-haritasi>
- Tekke köyünün nüfus bilgileri, (b.t), 14 Nisan 2019, <http://www.nufusune.com/1465-afyonkarahisar-suhut-tekke-koy-nufusu>
- TRT Repertuvarı, (b.t.) 2 Nisan 2019, <https://www.repertukul.com/>

EKLER DİZİNİ

Sayfa

Ek 1. TRT TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUVARI'NDA YER ALAN AFYONKARAHİSAR HALK EZGİLERİNİN LİSTESİ	117
Ek 2. DİĞER NOTALI YAYINLARDA YER ALAN AFYONKARAHİSAR HALK EZGİLERİNİN LİSTESİ	121
Ek 3. GÖRÜŞME YAPILAN KAYNAK KİŞİLERİN LİSTESİ VE FOTOĞRAFLARI	134

EKLER

Ek 1. TRT TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUVARI'NDA YER ALAN AFYONKARAHİSAR HALK EZGİLERİNİN LİSTESİ

Rep. No	EZGİ ADI	YÖRESİ	KAYNAK Kişisi	DERLEYEN	NOTAYA ALAN
61	ÜMMÜ'M SENİ HANAYLARDAN ATARLAR	Afyonkarahisar/ İhsaniye	Mevlüt Dede	Mustafa Hoşsu	Mustafa Hoşsu
68	ALLI GELİN TAŞBAŞINI YOL EDER	Afyonkarahisar/ İhsaniye/ Kayahan	Mevlüt Dede	Talip Özkan	Talip Özkan
73	EVLERİNİN ÖNÜ BİR KÖTÜ YOKUŞ	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Hakkı Demirayak	Mustafa Hoşsu	Mustafa Hoşsu
457	AYŞE'NİN EVLERİ YAYLA YOLUNDA	Afyonkarahisar	Abdullah Uluçelik	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen
468	CEVİZİN YAPRAĞI DAL ARASINDA	Afyonkarahisar / Dinar	Nureddin Güler	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen
479	YEŞİL OLUR SANDIKLI'NIN BIBERİ	Afyonkarahisar / Sandıklı	Galip Coşkun	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen
488	ATTIM TABANCAMI ATEŞ ALMADI	Afyonkarahisar	Murat Çelebi	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen
520	ARPALIKTAN ARPA BİÇER	Afyonkarahisar	Abdullah Uluçelik	Mustafa Geceyatmaz	Nida Tüfekçi
523	KUMALAR DAĞINDA GÖÇ KATAR KATAR	Afyon/ Sandıklı	Galip Coşkun	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen
556	DAM BAŞINA ASI GOYMUŞ GALBİRİ	Afyonkarahisar	Abdullah Uluçelik/ Nezahat Bayram	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen
570	AFİYON'UN ORTASINDA GALESİ	Afyonkarahisar	Abdullah Uluçelik	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen
788	MERDUVANIN BAŞINDAYIM	Afyonkarahisar	Murat Çelebi	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen
899	HAYDIN ARKADAŞLAR KİNA YAKALIM	Afyonkarahisar / Dinar	Ali Taş	Yücel Paşmakçı	Yücel Paşmakçı
934	BEN GİDERİM ODUNA	Afyonkarahisar	Kadir Üstündağ	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen
1093	HEZİN HEZİN GİR KAPIDAN	Afyonkarahisar	Abdullah Uluçelik	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen
1122	YASSIYA VARMADAN GÜVEYİ KOYARLAR	Afyonkarahisar	Musa Çelebi Torun	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen
1132	ÇEKİN KİR ATIMI NALBANT NALLASIN	Afyonkarahisar /Dinar	Mustafa Kitiş	Durmuş Yazıcıoğlu	Durmuş Yazıcıoğlu
1161	KINASI KARILIR TASTA	Afyonkarahisar	Abdullah Uluçelik	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen
1176	KARA KOÇUN BOYNUZU	Afyonkarahisar	Cemal Altıniğne/Hulusi Yamaner	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen
1345	A GİZ SENİN ADIN DUDU	Afyonkarahisar	Abdullah Uluçelik	Nezahat Bayram	Yücel Paşmakçı
1404	HATÇAM ÇIKMIŞ GÜL DALINA	Afyonkarahisar /Dinar	Saffet Uysal	Talip Özkan	Talip Özkan

1488	KAÇINDASIN GELİN ÜMMÜ KAÇINDA	Afyonkarahisar	Nezihat Bayram	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen
1621	KARAHİSARKALESİ YIKILIR GELİR	Afyonkarahisar	Hidayet Çalbudak	Ahmet Yamacı	Ahmet Yamacı
1622	KIRMIZI GÜLDEN DAL KESTİM	Afyonkarahisar /Dinar	Ali Taş	Yücel Paşmakçı	Yücel Paşmakçı
1651	SAHAN SAHAN HÖŞMERİM	Afyonkarahisar / Sandıklı	Galip Coşkun	Mustafa Hoşsu	Mustafa Hoşsu
1724	GARA DA GOÇUN BOYNUZU	Afyonkarahisar / Bolvadin	Tılı Murat	İstanbul Belediye Kons.	Yücel Paşmakçı
1874	HAYDİN GÜZELİM AT OLUR DA DEPMEZ Mİ	Afyonkarahisar / Dinar	Fatma Türkan/ Havva Türkan	Ankara Devl. Kons.	Ateş Köyoğlu
1876	EVİM KİREÇ DUTMUYOR	Afyonkarahisar / Dinar	Ali İnce	Ankara Devl. Kons.	Ateş Köyoğlu
1879	KAP'ARDINA ASA KOYMUŞ GALBİRİ	Afyonkarahisar / Dinar	İzzet Gündüz	Ankara Devl. Kons.	Ateş Köyoğlu
1884	MAPUSHANE DEDİKLERİ	Afyonkarahisar	Kara Mehmet	Ankara Devl. Kons.	Ateş Köyoğlu
1887	ÇAYIR DEĞİL ÇİMENLİKTE EVİM VAR	Afyonkarahisar /Dinar	Bekir Alparslan	Ankara Devl. Kons.	Ateş Köyoğlu
1888	ÖRDEK SUYA DAL DA GEL	Afyonkarahisar /Dinar	Fatma Türkan/ Havva Türkan	Ankara Devl. Kons.	Ateş Köyoğlu
1889	KÖPRÜNÜN ALTI PINAR	Afyonkarahisar /Dinar	Mustafa Özgat	Ankara Devl. Kons.	Ateş Köyoğlu
1890	DERTLİ KEREM DER Kİ ÇALIN SAZLARI	Afyonkarahisar /Dinar	Yusuf Yorulmaz	Ankara Devl. Kons.	Ateş Köyoğlu
1895	UZUN OLUR FESLİĞENİN DALLARI	Afyonkarahisar /Dinar	Nuri Gülpınar	Ankara Devl. Kons.	Ateş Köyoğlu
1896	FADİME'Mİ DORU TAY'A BİNDİRDİM	Afyonkarahisar /Dinar	Mustafa Arıtürk	Ankara Devl. Kons.	Ateş Köyoğlu
1897	ÇAMLİBEL'DEN DE BAKTI KÖROĞLU	Afyonkarahisar /Dinar	Yusuf Durulmaz	Ankara Devl. Kons.	Ateş Köyoğlu
2008	ŞİRVAN DA KAYFEDE YATİYOR	Afyonkarahisar	Halil İbrahim Çağla	Ankara Devl. Kons.	Ateş Köyoğlu
2010	ARDIÇ ARASINDA BİTEN BUDAKLAR	Afyonkarahisar /Dinar	Saffet Uysal	Trt Müzik Dai. Bşk. Thm Md.	Ateş Köyoğlu
2012	GORUNUN ANNACI GUMALAR DAĞI	Afyonkarahisar /Dinar	Saffet Uysal	Trt Müzik Dai. Bşk. Thm Md.	Ateş Köyoğlu
2014	NAZİLLİ'NİN HANLARI	Afyonkarahisar /Dinar	Saffet Uysal	Trt Müzik Dai. Bşk. Thm Md.	Ateş Köyoğlu
2139	SUSADAN GİDEN YAYLI	Afyonkarahisar /Dinar	Davut Yıldız	İsmet Akyol	İsmet Akyol
2258	ÇEMBERİM DALDA KALDI	Afyonkarahisar	Abdullah Uluçelik	Muzaffer Sarısözen	Muzaffer Sarısözen
2394	AŞAMADIM BERGAMA'NIN BELİNDEN	Afyonkarahisar /Dinar	Yusuf Yorulmaz	Ankara Devl. Kons.	Ateş Köyoğlu
2415	HAYDİ GÜZELİM KUNDURANA TEK TEK BAS	Afyonkarahisar /Dinar	Yöre Ekibi	Mustafa Hoşsu	Mustafa Hoşsu
2464	ERZURUM'DAN ÇEVİRDİLER YOLU	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Nurettin Şan	Mustafa Hoşsu	Mustafa Hoşsu
2496	ENTARİNE PEŞ OLAM	Afyonkarahisar/ Sandıklı	Galip Coşkun	Mustafa Hoşsu	Mustafa Hoşsu
2788	AL KADİFENİN TOPU	Afyonkarahisar/Dinar / Kozluca	Emine Toplu	İsmet Egeli	İsmet Egeli

2815	İKİ DE Derviş GELİR POSDU POSDUNDAN	Afyonkarahisar	Emin Abacı	Ankara Devl. Kons.	İsmet Akyol
2817	İSLAMOĞLU KALE YAPAR TAŞINAN	Afyonkarahisar	Ahmet Sivritepe	Ankara Devl. Kons.	İsmet Akyol
2875	BEN YARİMİ GÜLÜN DİBİNDE BULDUM	Afyonkarahisar	Emin Abacı/ M. Çelebioğlu/ R. Erdoğan	Ankara Devl. Kons.	Erkan Sürmen
2876	SU GELİR GÜLDÜR GÜLDÜR	Afyonkarahisar/Dinar	Mustafa Arıtürk	Ankara Devl. Kons.	Erkan Sürmen
2878	KARANFİL DALLANIR MI	Afyonkarahisar/ Sandıklı/ Akçadere	Sabri Cevahir	Ankara Devl. Kons.	Erkan Sürmen
2910	BENİM SAÇIM UZUN OLUR DARANMAZ	Afyonkarahisar / Sincanlı	İbrahim Hıdırbozan	Trt Müzik Dai. Bşk. Thm Md.	Ali Canlı
2927	DUT AĞACI DUT VERİR	Afyonkarahisar / Sincanlı	İbrahim Hıdırbozan	Trt Müzik Dai. Bşk. Thm Md.	Ali Canlı
2962	SINANOĞLU DERLER BENİM ADIMA	Afyonkarahisar / Sincanlı	İbrahim Hıdırbozan	Trt Müzik Dai. Bşk. Thm Md.	Ali Canlı
3119	FERACEM DE DÖRT DUVARDA	Afyonkarahisar	Ömer Yarşı	Özay Gönlüm	Özay Gönlüm
3338	SALİH DE ATA BİNER GÜÇCÜK BEY GİBİ	Afyonkarahisar	Abdullah Uluçelik	Özay Gönlüm	Özay Gönlüm
3505	EVLERİNİN ÖNÜ YOLDUR (AL FADİME'M)	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Metin Akın	Ali Demirhan	Ali Demirhan
3694	EY DAŞ DELİK DAŞ DELİK	Afyonkarahisar/ Çay	Celal Aybey	Yılmaz İpek	Yılmaz İpek
3695	ÇAĞIRIN EFELERİ	Afyonkarahisar/ Felelli Köyü	Celal Aybey	Yılmaz İpek	Yılmaz İpek
3696	ÜÇ GUŞUDUK DA UÇARIDIK HAVADA	Afyonkarahisar/ Felelli Köyü	Celal Aybey	Yılmaz İpek	Yılmaz İpek
3697	ÇAY KENARINDA İNADINA BİTİYOR KESTANE	Afyonkarahisar/ Sandıklı	Hasip Terlemmez	Nihat Kaya	Nihat Kaya
3698	HARMAN DA YERİ KADEMELİ	Afyonkarahisar/ Sandıklı	Hasip Terlemmez	Nihat Kaya	Nihat Kaya
3729	ÇATTILAR GAZAN DAŞINI	Afyonkarahisar/ Sincanlı	İbrahim Hıdırbozan	Trt Müzik Dai. Bşk. Thm Md.	Süleyman Yıldız
4114	ZALİM POYRAZ GICIM GICIM GICILAR	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Tayfun Eryılmaz	Hale Gür	Hale Gür
4128	EMİRDAĞI BİRBİRİNE ULALI	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Ali Ercan	Sümer Ezgü	Sümer Ezgü
4358	AŞKIN DERYASINA ATTIM BEN BİR TAŞ	Afyonkarahisar	Emin Abacı	Ankara Devl. Kons.	Altan Demirel
4510	KIRIKLARDAN ÇIKTIN GELDİN SÖZÜME	Afyonkarahisar/ Dinar/ Çakıcı	Kamil Vurmaz	Ankara Devl. Kons.	Altan Demirel
4511	VARDIM PINAR BAŞINA	Afyonkarahisar/ Dinar/ Çakıcı	Kamil Vurmaz	Ankara Devl. Kons.	Altan Demirel
4574	AĞILOREN YÖNÜN BERİ BAKIYOR	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Halil Rıfat Aydemir/ Pınar Halaç	Hüseyin Yaltırık/ Reyhan Altınay	Hale Gür
4575	ÇORABINI ÖRDÜĞÜM	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Pınar Halaç	Ömer Faruk Yaldızkaya	Hale Gür
4576	ÖNÜNE GUŞANMIŞ YANDIMDAN ÖYNÜK	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Halil Rıfat Aydemir/ Pınar Halaç	Hüseyin Yaltırık/ Reyhan Altınay	Hale Gür
4577	SAKO GİYER GARADAN	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Pınar Halaç	Hüseyin Yaltırık/ Reyhan Altınay	Hale Gür

4578	YOĞURT ÇALDIM GAZANA	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Halil Rıfat Aydemir/ Pınar Halaç	Hüseyin Yaltırık/ Reyhan Altınay	Hale Gür
4593	KADILAR YOLUNDA BULDUM BEŞ PARA	Afyonkarahisar/ Dinar/ Ocaklı	Mehmet Akyl	Ankara Devl. Kons.	Altan Demirel
4594	FADİME'MİN AK KOLLARI KAR GİBİ	Afyonkarahisar/ Dinar/ Ocaklı	Mehmet Akyl	Ankara Devl. Kons.	Altan Demirel
4596	ULU YOL ÜSTÜNE KURDUM ÇIKRIĞI	Afyonkarahisar/ Dinar/ Ocaklı	Mehmet Akyl	Ankara Devl. Kons.	Altan Demirel
4618	HARMANA SERERLER SARI SAMANI	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Halil Rıfat Aydemir/ Pınar Halaç	Hüseyin Yaltırık/ Reyhan Altınay	Hale Gür
4809	UŞAK ÇARŞISINDAN ALDIM KİRAZI	Afyonkarahisar/ Dinar	Mustafa Kitiş	Nuri Esentürk	Nuri Esentürk
4812	KARA BASMA GİYME DEDİM	Afyonkarahisar/ Dinar/ Kınık Köyü	Yöre Ekibi	Nuri Esentürk	Nuri Esentürk
4813	KOYVERİN KOYUNU DAĞI DOLANSIN	Afyonkarahisar/ Dinar/ Kınık Köyü	Yöre Ekibi	Nuri Esentürk	Nuri Esentürk
4814	GOCA YAYLALARDA VARDIR EVİMİZ	Afyonkarahisar/ Dinar/ Kınık Köyü	Yöre Ekibi	Nuri Esentürk	Nuri Esentürk
4817	KARA ÇALI DÜZDEMİ OLUR	Afyonkarahisar/ Dinar/ Kınık Köyü	Yöre Ekibi	Nuri Esentürk	Nuri Esentürk
4818	HAVUZU DOLANDIRDIN	Afyonkarahisar/ Dinar/ Kınık Köyü	Yöre Ekibi	Nuri Esentürk	Nuri Esentürk
4837	HAMUR ALDIM TEKNEDEN	Afyonkarahisar/ Kızılören/ Menteş Köyü	Mustafa Aktaş	Nuri Esentürk	Nuri Esentürk
4838	MOLLA AHMET'İ HASBAHÇEDE BASTILAR	Afyonkarahisar/ Dinar	Mustafa Kitiş	Nuri Esentürk	Nuri Esentürk
4839	YOL ÜSTÜNDE ÇADIRDA KURMUŞ YÖRÜKLER	Afyonkarahisar/ Sandıklı	Hamza Durur	Nuri Esentürk	Nuri Esentürk
4841	ORTAKÖY ÜSTÜNE ATTIM POSTUMU	Afyonkarahisar/ Dinar	Ramazan Cacak	Nuri Esentürk	Nuri Esentürk
4842	ÇEŞMENİN BAŞINA KURMUŞ KAZANI	Afyonkarahisar/ Dinar	Nuri Esentürk	Nuri Esentürk	Nuri Esentürk

(<https://www.repertukul.com/>)

Ek 2. DİĞER NOTALI YAYINLARDA YER ALAN AFYONKARAHİSAR HALK EZGİLERİNİN LİSTESİ

EZGİNİN ADI	YÖRESİ	KAYNAK KİŞİ	DERLEYEN	NOTAYA ALAN
AKOLUK ÇEŞMESİ HARLEYO	Afyonkarahisar/ Merkez	İbrahim Yüksel	Servet Yaşar	Emrah Kalın
BUDANMIŞ AĞACIN ÖZÜ MÜ OLUR	Afyonkarahisar/ Çavdarlı	İsmail Kocabıyık	Servet Yaşar	Emrah Kalın
ÇALDIĞIM KEMAN	Afyonkarahisar/ Merkez	Mustafa Güvenen	Nazım Bursalıoğlu	H. Rıfat Aydemir
ÇIKTIM İĞDENİN DALINA	Afyonkarahisar/ Merkez	Fikret Güzeldeir	Hüseyin Yaltırık / Servet Yaşar	Emrah Kalın
DAMDAN DAMA İP GERDİM	Afyonkarahisar/ Bayatçık Köyü	Meryem Sağlam	Ümmü Sağlam	Ümmü Sağlam
DEREBEY TÜRKÜSÜ	Afyonkarahisar/ Merkez	Fevzi Doğaner	Nazım Bursalıoğlu	H. Rıfat Aydemir
DODAN AHMED	Afyonkarahisar/ Merkez	Mustafa Delikanlı	Nazım Bursalıoğlu	Hüseyin Yaltırık
EMMİM KIZI	Afyonkarahisar/ Merkez	Abdullah Uluçelik	Nazım Bursalıoğlu	Ali Kıran
HALİME'Yİ SAMANLIKTA BASTILAR	Afyonkarahisar/ Merkez	Alaaddin Şevik	Servet Yaşar	Emrah Kalın
KIZ SAÇLARIN SAÇLARIN	Afyonkarahisar/ Merkez	Fikret Güzeldeir	Servet Yaşar	Emrah Kalın
TEYYAREMİN UÇUŞU	Afyonkarahisar/ Çavdarlı	İsmail Kocabıyık	Servet Yaşar	Emrah Kalın
TOMATİZİN EZİĞİ	Afyonkarahisar/ Bayatçık Köyü	Meryem Sağlam	Ümmü Sağlam	Ümmü Sağlam
YÜZ DİRHEMDİR KUŞAĞIMIN ŞERİDİ	Afyonkarahisar/ Merkez	Ahmet Hilmi Güzeldeir	Servet Yaşar	Emrah Kalın
ZEHLE GELİN	Afyonkarahisar/ Merkez	Alaaddin Anbanazlı	Nazım Bursalıoğlu	Ebubekir Özen
ACEM KIZI KALK GİDELM VATANA	Afyonkarahisar/ Bolvadin/ Dişli/ Çobanlar- Göynük	Ramazan Kılınçarslan	Eyip Koca	Eyip Koca
AĞIR YÜRÜ TERAZİLE KENDİNİ	Afyonkarahisar/ Bolvadin/ Büyükkarabağlar	Güllü Akyol / Fatma Kemik	Eyip Koca	Eyip Koca
AMAN BALIK SUDA YAN GİDER	Afyonkarahisar/ Bolvadin	Ahmet Hilmi Güzeldeir	Servet Yaşar	Emrah Kalın
BEN YARE DÜZDÜRDÜM ALTINDAN SİNİ	Afyonkarahisar/ Bolvadin / Büyükkarabağlar	Güllü Akyol / Fatma Kemik	Eyip Koca	Eyip Koca
GÖKTE YILDIZ URGAN URGAN	Afyonkarahisar/ Bolvadin	Fikret Güzeldeir	Servet Yaşar	Emrah Kalın

ŞU DERENİN BOZGUNU	Afyonkarahisar/ Bolvadin / Büyükkarabağlar	Güllü Akyol / Fatma Kemik	Eyip Koca	Eyip Koca
ANAM HAMAMA VARDIN MI	Afyonkarahisar/ Çay/ Uyanık Köyü	Gülseren Işık	Servet Yaşar	Emrah Kalın
ÇEKE ÇEKE BEN BU DERTTEN ÖLÜRÜM	Afyonkarahisar/ Çay/ Yeşilyurt Köyü	Gülseren Işık	Servet Yaşar	Emrah Kalın
GİDECEĞİM ŞAH HÜSEYİN'E	Afyonkarahisar/ Çay/ Yeşilyurt Köyü	Gülseren Işık	Servet Yaşar	Emrah Kalın
GÜZEL ŞAHTAN BANA BİR DOLU GELDİ	Afyonkarahisar/ Çay/ Yeşilyurt Köyü	Gülseren Işık	Servet Yaşar	Emrah Kalın
İPTİDADAN YOL SORAR SAN	Afyonkarahisar/ Çay/ Yeşilyurt Köyü	Gülseren Işık	Servet Yaşar	Emrah Kalın
KIRKLAR MEYDANI KANİDİR	Afyonkarahisar/ Çay/ Yeşilyurt Köyü	Gülseren Işık	Servet Yaşar	Emrah Kalın
KİRŞEHİR'İ VATAN TUTTU	Afyonkarahisar/ Çay/ Yeşilyurt Köyü	Gülseren Işık	Servet Yaşar	Emrah Kalın
SÜRÜLMÜŞ TARLADA	Afyonkarahisar/ Çay/ Yeşilyurt Köyü	Gülseren Işık	Servet Yaşar	Emrah Kalın
YAYLAMA YAYLAMA YÜRÜ YEŞİLİM	Afyonkarahisar/ Çay/ Pazarağaç Köyü	Hatice Yıldız	Servet Yaşar	Emrah Kalın
AKŞAM OLDU YİNE BASTI KARALAR	Afyonkarahisar/ Dinar	Şevket Çelikel	Servet Yaşar	Emrah Kalın
ATIMA BINDİM ELLEDİM DİRGİN	Afyonkarahisar/ Dinar	Şevket Çelikel	Servet Yaşar	Ömer Şahin
CANDARMA SEN DE BENİ KANDIRMA	Afyonkarahisar/ Dinar	Yılmaz Othan	Eyip Koca	Eyip Koca
ÇEKİLSİN DEVELER SARILSIN GÖÇÜ	Afyonkarahisar/ Dinar	Şevket Çelikel	Servet Yaşar	Emrah Kalın
DAĞLAR DAĞLADI BENİ	Afyonkarahisar/ Dinar	İbrahim Aydın Sezen	Hüseyin Yaltırık	Emrah Kalın
DİNAR YOLU GELE GİDE AŞINIR	Afyonkarahisar/ Dinar	Dinar Kardeşler Orkestrası	Hüseyin Yaltırık	Emrah Kalın
DİNAR'IN DAĞLARI	Afyonkarahisar/ Dinar	Mehmet Başpınar	Hüseyin Yaltırık	Emrah Kalın
DÜŞÜN GEÇEN GÜNLERİ	Afyonkarahisar/ Dinar	Şevket Çelikel	Servet Yaşar	Ömer Şahin
EMİR ARDICIDIM KESTİLER BAŞIMI	Afyonkarahisar/ Dinar	Mehmet Elmas	Hüseyin Yaltırık	Emrah Kalın
EVLERİNE VARDIM AĞŞAM	Afyonkarahisar/ Dinar	Hasan Alpars	Servet Yaşar	Ömer Şahin
FADİME'NİN AK KOLLARI KAR GİBİ	Afyonkarahisar/ Dinar	Mehmet Akyıl	Ankara Devlet Konservatuvarı	Altan Demirel
FADİME'NİN GİYDİĞİ İSPARTA'NIN BASMASI	Afyonkarahisar/ Dinar/ Dikici Köyü	Ahmet Özdemir	Hüseyin Yaltırık	Emrah Kalın
GADILAR YOLUNDA BULDUM İZİNİ	Afyonkarahisar/ Dinar	Yusuf Abbas Yavuz	Hüseyin Yaltırık	Emrah Kalın
GELDİ GELİN EVİMİZE	Afyonkarahisar/	İrfan Güçlü	Hüseyin Yaltırık	Emrah Kalın

	Dinar/ Alparslan Köyü			
GEMİLERDE TALİM VAR	Afyonkarahisar/ Dinar	Yılmaz Othan	Eyip Koca	Eyip Koca
GİTTİN GURBET ELE DÖNMEDİN GERİ	Afyonkarahisar/ Dinar	Şevket Çelikel	Servet Yaşar	Ömer Şahin
GÜLLÜK DAĞI	Afyonkarahisar/ Dinar	Yılmaz Othan/ Ali Rıza Akpınar	Hüseyin Yaltırık	Emrah Kalın
HARMAN YERİ KADEMELİ	Afyonkarahisar/ Dinar	Hasip Terlemez	Nazım Bursalıoğlu	Şahin Ünal
HAYDİN ARKADAŞLAR KINA YAKALIM	Afyonkarahisar/ Dinar	Aşık Ali Taş	Hüseyin Yaltırık	Emrah Kalın
KEKLİK KOYDUM KEL ARDICIN BAŞINA	Afyonkarahisar/ Dinar / Tatarlı	Mehmet Elmas	Hüseyin Yaltırık	Emrah Kalın
KEREM İDİM	Afyonkarahisar/ Dinar	Ayşe Özata	Hüseyin Yaltırık	Emrah Kalın
SARIÇAMDAN DAMLASIN	Afyonkarahisar/ Dinar	Yusuf Abbas Yavuz	Hüseyin Yaltırık	Emrah Kalın
SÖĞÜDÜN DALINA KONAN KUŞ MUDUR	Afyonkarahisar/ Dinar	Dinar Kardeşler Orkestrası	Hüseyin Yaltırık	Emrah Kalın
ŞU AVDAN İKİ YAKA	Afyonkarahisar/ Dinar / Avdan Köyü	Ferdan Demir	Eyip Koca	Eyip Koca
TAZEDİR OVANIN YEMLERİ TAZE	Afyonkarahisar/ Dinar	Ferdan Demir	Eyip Koca	Eyip Koca
YAVAŞ GİT BÜLBÜL	Afyonkarahisar/ Dinar	Şevket Çelikel	Servet Yaşar	Ömer Şahin
YEŞİL YÜK BARDAKLARI	Afyonkarahisar/ Dinar	Murat Arkan	Servet Yaşar	Ömer Şahin
ABDEST ALDIM İKİNDİNİ KILMAYA	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
ABDİL EDEM BEŞİĞİNİ HILLARIM	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
ADAÇAL'I ÖTE YANI MEREDİR	Afyonkarahisar/ Emirdağ	H. Rıfat Aydemir	Nazım Bursalıoğlu	H. Rıfat Aydemir
AFYON'UN URGANI TÜRLÜ PAMUK YORGANI	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Halis Erenoğlu	Banttın Kayıt	İsmail Çakır
AK BUĞDAYIM BUĞDAYIM	Afyonkarahisar/ Emirdağ	H. Rıfat Aydemir	Servet Yaşar	Emrah Kalın
AL BENİZİN ELMA GİBİ GIZARMIŞ	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
AL FADİMEM SUYA GİDER	Afyonkarahisar/ Emirdağ	H. Rıfat Aydemir	Nazım Bursalıoğlu	H. Rıfat Aydemir
ALAYIMIŞ İNEĞİN DANASI	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Halis Erenoğlu	Banttın Kayıt	İsmail Çakır
ALİ ERENLER HASI	Afyonkarahisar/ Emirdağ/ Karacalar	Aşık Yoksul Derviş	Hüseyin Yaltırık/ Servet Yaşar	Emrah Kalın

ALİKEL ÜSTÜNDE BİR BÖLÜK DUMAN	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
ALLI GELİN BULUM BULUM BULANIR	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Halis Erenoğlu	Ulaş Kurtuluş Ünlü	Ulaş Kurtuluş Ünlü
ALMALI'DAN ÇIKTIM GARDA TİPİDE	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Halis Erenoğlu	Ulaş Kurtuluş Ünlü	Ulaş Kurtuluş Ünlü
ALTINIMI BEN BOYNUMA DİZERİM	Afyonkarahisar/ Emirdağ	H. Rıfat Aydemir	Nazım Bursalıoğlu	H. Rıfat Aydemir
AMAN ANAM GADIN ANAM BAL ANAM	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Ali Ekber Özdemir/ Pınar Hallaç	Erdem Özdemir	Erdem Özdemir
ARAP ATLAR AŞILI	Afyonkarahisar/ Emirdağ	H. Rıfat Aydemir	Servet Yaşar	Emrah Kalın
ARDINI YASLAMIŞ EBER GÖLÜNE	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
AŞAĞIDAN GELEN GAMIŞ GAĞNISI	Afyonkarahisar/ Emirdağ	H. Rıfat Aydemir	Nazım Bursalıoğlu	H. Rıfat Aydemir
AY AYDINLIĞINDA SEYRAN EDERKEN	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
BAHARINDA YAYLASINA KONUĞUM	Afyonkarahisar/ Emirdağ	H. Rıfat Aydemir	Servet Yaşar	Emrah Kalın
BASMAM YAYLANIZA BİR DAHA BASMAM	Afyonkarahisar/ Emirdağ	H. Rıfat Aydemir	Nazım Bursalıoğlu	H. Rıfat Aydemir
BAŞINA ÖRTÜNMÜŞ OYALI YAZMA	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Cengiz Akın	Ö. Faruk Yaldıkaya	Gökhan Ekim
BAYRAM BEY'İN AĞITI	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Halis Erenoğlu	Banttın Aktarım	Emrah Kalın
BEN ANAMIN SAYASINI GEYMEDİM	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
BEN HORAN'DAN GELİYORDUM YALINIZ	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
BİR BAĞÇEDE ON İKİ GÜL	Afyonkarahisar/ Emirdağ/ Tez Köyü	Ali Bilge	Ayşe Yaşar	Ayşe Yaşar
BİR ÇİFT TURNA GİBİ	Afyonkarahisar/ Emirdağ/ Suvermez	Hanım Çildir/ Fatma Baş/ İsmihan Sarıdaş	Servet Yaşar	Emrah Kalın
BİR DEREDEN BİR DEREYE YOL GİDER	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Ali İhsan Korkmaz	Erdem Özdemir	Erdem Özdemir
BİR YANDA ATOMLAR BİR YANDA AÇLIK	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
BİR YEL ESTİ NAĞMERDİN YAYLASINDAN	Afyonkarahisar/ Emirdağ/ Tez Köyü	Ali Bilge	Ayşe Yaşar	Ayşe Yaşar
BİZDE ÜÇ GIZIDIK	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Halis Erenoğlu	Banttın Aktarım	İsmail Çakır
BOLAYIR DİYORLAR DAĞLI DEPELİ	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın

CAMİNİN ARDINA KURMUŞ KAZANI	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Halis Erenoğlu	Ulaş Kurtuluş Ünlü	Ulaş Kurtuluş Ünlü
CAMİNİN ÖNÜNDE GABİR DAŞI VAR	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
ÇANAKKALE NERDE SUVERMEZ NERDE	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
ÇUBUĞUN GEDİKTEN BİR GELİN AŞTI	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Halis Erenoğlu	Banttın Aktarım	İsmail Çakır
DERELER DERELER DERİN DERELER	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Halis Erenoğlu	Banttın Aktarım	İsmail Çakır
DÜNYA GAMİ GELİR GEÇER GAM DEĞİL	Afyonkarahisar/ Emirdağ/ Tez Köyü	Ali Bilge	Ayşe Yaşar	Ayşe Yaşar
DÜŞLEDİN Mİ BOŞA GEÇEN YILLARI	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
EĞİLDİM BİR TAŞ ALDIM MEZERDEN	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Halis Erenoğlu	Ulaş Kurtuluş Ünlü	Ulaş Kurtuluş Ünlü
EKİÇCE ÜSTÜNDE BİR BÖLÜK DUMAN	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Şevki Bilge	Nazım Bursalıoğlu	H. Rıfat Aydemir
EKİNLER BİTTİDE BİÇER YÜRÜDÜ	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
EMİRDAĞ KARŞILAMASI	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Hasan Özdemir/ Şükrü Özdemir	Servet Yaşar	Emrah Kalın
EMİRDAĞ KIRKLAR SEMAHI	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Ali Ekber Özdemir	Erdem Özdemir	Erdem Özdemir
EMİRDAĞ'INA VARDIM SABAHA GARŞI	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
ESKİ SUVERMEZ	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Ali Ekber Özdemir/ Pınar Hallaç	Erdem Özdemir	Erdem Özdemir
EVİMDEN ÇIKTIM BAŞIM SELAMET	Afyonkarahisar/ Emirdağ/ Güneysaray	Hanım Çildir	Servet Yaşar	Emrah Kalın
EVLERİNİN ÖNÜ YÜKSEK KADEME	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
GARA ÇORABINI ÇİVİYE ASTIM	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
GARA HÜSEYİN MAVZERİNİ YAĞLIYOR	Afyonkarahisar/ Emirdağ	H. Rıfat Aydemir	Nazım Bursalıoğlu	H. Rıfat Aydemir
GECE DEMEZ GÜNDÜZ DEMEZ KALKARDIN	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
GELİN KIZLAR GELİN	Afyonkarahisar/ Emirdağ/ Suvermez	Döne Ertem	Servet Yaşar	Emrah Kalın
GENE ERİŞTİ SILAMA BAHAR	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
GERÇEĞİ ANLAYAN GERÇEK KİŞİDİR	Afyonkarahisar/ Emirdağ/ Karacalar Köyü	Aşık Yoksul Derviş	Şehribanu Kubat	Şehribanu Kubat
GILDOLAĞIN EĞLENCESİ GARADAŞ	Afyonkarahisar/ Emirdağ	H. Rıfat Aydemir	Nazım Bursalıoğlu	H. Rıfat Aydemir

GİDECEĞİM ANAM OĞLU SENİN ARDINDAN	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Sultan Aktaş	Ö. Faruk Yaldızkaya	H. Sinan Mete
GİDER OLDUM EL BAŞIMA GERİLDİ	Afyonkarahisar/ Emirdağ/ Güneysaray	Hanım Çildir/ İsmihan Sarıtaş	Servet Yaşar	Emrah Kalın
GİDERİM GURBETE HABERİ OLSUN	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
GİDİYORUM ELLEDİLER YOLUMDAN	Afyonkarahisar/ Emirdağ/ Suvermez	Döne Ertem	Servet Yaşar	Emrah Kalın
GÖZLERİME MİLLER ÇEKİN	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
GUYU GURBAN OLAM SENİN DAŞINA	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
GÜL YÜZLÜM BUGÜN YÜZÜNDE BİR GÜZELLİK VAR	Afyonkarahisar/ Emirdağ/ Karacalar Köyü	Aşık Yoksul Derviş	Şehribanu Kubat	Şehribanu Kubat
GÜVERCİNİ UÇURDUM	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
HACININ KIZLARI SİGARA İÇİYOR	Afyonkarahisar/ Emirdağ/ Hisar Köyü	H. Rıfat Aydemir	Servet Yaşar	Emrah Kalın
HAKK'A HİZMET VERİŞLERİ	Afyonkarahisar/ Emirdağ/ Karacalar Köyü	Aşık Yoksul Derviş	Şehribanu Kubat	Şehribanu Kubat
HAL BİLMEZ KİŞİYE SIRRINI AÇMA	Afyonkarahisar/ Emirdağ/ Karacalar Köyü	Aşık Yoksul Derviş	Şehribanu Kubat	Şehribanu Kubat
HARAM DEMİŞLER SOFTALAR MEYE	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
HASRET ACISI GELDİ DOKUNDU	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
HATAY'DAN MI KALKTI KOREYE GEMİ	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
HATÇA GELİN MAÇAKLI'NIN ALMASI	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Halis Erenoğlu	Banttın Aktarım	İsmail Çakır
HAVALARDAN GARA BULUT AĞLIYOR	Afyonkarahisar/ Emirdağ	H. Rıfat Aydemir	Servet Yaşar	Emrah Kalın
HEZİN YAVAŞ GİR GAPIDAN	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Haydar Başkaya	Erdem Özdemir	Erdem Özdemir
HORAN DEDİKLERİ BİR UZUN GUYU	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
İĞDEM DÜŞTÜ YAKAMDAN	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Halis Erenoğlu	Banttın Aktarım	İsmail Çakır
İKİ GÖZÜM PINAR OLDU AKIYOR	Afyonkarahisar/ Emirdağ/ Tez Köyü	Ali Bilge	Ayşe Yaşar	Ayşe Yaşar
İNCEDİR BENİM YÂRİM PEK İNCE	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Halis Erenoğlu	Banttın Aktarım	İsmail Çakır
İNSANLAR BİR KÂBE	Afyonkarahisar/ Emirdağ/ Karacalar	Âşık Yoksul Derviş	Şehribanu Kubat	Şehribanu Kubat

	Köyü			
KALKTI KISMETİM ŞU BİZİM DAĞLARDAN	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
KARA KAHVEYİDİM KAVRULAMADIM	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Halis Erenoğlu	Banttın Aktarım	İsmail Çakır
KARACALAR DERLER BİR ÖZÜN İÇİ	Afyonkarahisar/ Emirdağ/ Karacalar Köyü	Halis Erenoğlu/ Nuri İn	Ulaş Kurtuluş Ünlü	Ulaş Kurtuluş Ünlü
KEKLİK KOYDUM BOZ ARDICIN BAŞINA	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Halis Erenoğlu/ Abdülkadir Bilge	Ulaş Kurtuluş Ünlü	Ulaş Kurtuluş Ünlü
KEKLİK KOYDUM BOZ ARDICIN BAŞINA	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
KURTLU DERELERDE BİR KUZU MELER	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Halis Erenoğlu	Banttın Aktarım	İsmail Çakır
KUYULARI ÇİÇEKLİCE ÇİMLİCE	Afyonkarahisar/ Emirdağ/ Güneysaray	Fadime Dana	Servet Yaşar	Emrah Kalın
KUYUNUN BAŞINA KOYDUĞUM HATIL	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Halis Erenoğlu	Banttın Aktarım	İsmail Çakır
KÜTÜK GİBİ GARINCALI	Afyonkarahisar/ Emirdağ/ Güneysaray	Fadime Dana	Servet Yaşar	Emrah Kalın
KÜTÜKLÜ’NÜN MEŞESİ	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
LEYLEKLER GELİYOR DÖKÜLÜR YELEK	Afyonkarahisar/ Emirdağ/ Güneysaray	Fatma Baş/ İsmihan Sarıdaş/ Hanım Çildir	Servet Yaşar	Emrah Kalın
MALIC’A GİDİYOM	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
NE AĞLARSIN ELA GÖZLÜ SEVDİĞİM	Afyonkarahisar/ Emirdağ/ Tez Köyü	Ali Bilge	Ayşe Yaşar	Ayşe Yaşar
NENNİ	Afyonkarahisar/ Emirdağ/ Güneysaray	Hanım Çildir	Servet Yaşar	Emrah Kalın
SAÇI SAKALA KARIŞMIŞ	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
SALINARAK SUYA GİDER	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
SANA NE MİLLETİN AVARESİNDEN	Afyonkarahisar/ Emirdağ/ Tez Köyü	Ali Bilge	Ayşe Yaşar	Ayşe Yaşar
SARIYIMIŞ ŞU DAĞLARIN ÇİÇEĞİ	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Döne Yeğmen	Ö.Faruk Yaldızkaya	Sinan Mete
SEN ÇALIŞTIN EMEĞİNİ YEL ALDI	Afyonkarahisar/ Emirdağ/ Tez Köyü	Ali Bilge	Ayşe Yaşar	Ayşe Yaşar
SIĞRACIK’IN ÇAYIRI	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
SIRA SIRA PİRİBEYLİ DAŞLARI	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
ŞU DERVEND’İN DAŞLARI	Afyonkarahisar/ Emirdağ/ Güneysaray	Hanım Çildir	Servet Yaşar	Emrah Kalın

ŞU TEKNİĞE BAKIN ERENLER	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
TEYYAREYE BİNMIŞ GELİRİM DEYİ	Afyonkarahisar/ Emirdağ/ Güneysaray	Fatma Baş/ İsmihan Sarıdaş/ Hanım Çildir	Servet Yaşar	Emrah Kalın
TİLKİ GİRDİ KÜMESE	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
TOMOFİLİN DİREĞİ	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
TOPAK KIZIN AĞITI	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Halis Erenoğlu	Banttın Aktarım	Emrah Kalın
TREN İSKELEDEN VERİR İSLİMİ	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
VARDIM SEYRAN ETTİM GABRİSTANI	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
YAR GİDERKEN GURBET ELE	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
YAYLANIZA VARDIM ÇİĞDEMLER AÇMIŞ	Afyonkarahisar/ Dinar	H. Rıfat Aydemir	Servet Yaşar	Emrah Kalın
YEDİ GARDAŞIDIK KAZADA ÜNLÜ	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
YİNE DEĞMEZ SEVDİĞİMİ	Afyonkarahisar/ Emirdağ/ Karacalar Köyü	Âşık Yoksul Derviş	Şehribanu Kubat	Şehribanu Kubat
YOĞURT ÇALDIM GAZANA	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Fakı Edeer	Servet Yaşar	Emrah Kalın
YOĞURT ÇALDIM GAZANA	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Pınar Hallaç	Ö. Faruk Yaldızkaya	Gökhan Ekim
YOĞURT KOYDUM YE DE GİT	Afyonkarahisar/ Emirdağ	Haydar Başkaya	Erdem Özdemir	Erdem Özdemir
YOLLARIN BOYUNDA BİTER ÜZERLİK	Afyonkarahisar/ Emirdağ	İsmail Kocabıyık	Servet Yaşar	Emrah Kalın
YOLLARIN IRAK BANA	Afyonkarahisar/ Emirdağ/ Güneysaray	Fatma Baş/ İsmihan Sarıdaş	Servet Yaşar	Emrah Kalın
BAHÇELERDE BÖĞRÜLCE	Afyonkarahisar/ İhsaniye/ Osmanköy	Habibe Aydın	Servet Yaşar	Emrah Kalın
EY KARGALAR	Afyonkarahisar/ İhsaniye	Habibe Aydın	Servet Yaşar	Emrah Kalın
MİNARENİN ÂLEMİ	Afyonkarahisar/ İhsaniye	Fikret Güzeldemir	Hüseyin Yaltırık/ Servet Yaşar	Emrah Kalın
AKŞAM OLUR GÜNEŞ VURUR	Afyonkarahisar/ İşçehisar	Nezahat Zeybek	Servet Yaşar	Emrah Kalın
BAHÇENİN KARŞI KÖŞKÜ	Afyonkarahisar/ İşçehisar	Nezahat Zeybek	Servet Yaşar	Emrah Kalın
ÇALDIĞIM KEMAN	Afyonkarahisar/ İşçehisar	Nezahat Zeybek	Servet Yaşar	Emrah Kalın
ÇALKAN GARADENİZ	Afyonkarahisar/	Asiye Sarı	Servet Yaşar	Süleyman Arkan

ÇALKAN	İşçehisar/ Alanyurt Köyü			
ÇATTILAR GAZAN DAŞINI	Afyonkarahisar/ İşçehisar/ Alanyurt Köyü	Asiye Sarı	Servet Yaşar	Süleyman Arıkan
DERİLİPTE HAKK CEMİNE GELENLER	Afyonkarahisar/ İşçehisar/ Alanyurt Köyü	Ali Ekber Acar	Servet Yaşar	Süleyman Arıkan
DOLANI DOLANI YOLUN OLAYIM	Afyonkarahisar/ İşçehisar/ Alanyurt Köyü	Asiye Sarı	Servet Yaşar	Süleyman Arıkan
EĞİLİR EĞİLİR KÖŞEDEN	Afyonkarahisar/ İşçehisar	Hatice Balaban	Servet Yaşar	Emrah Kalın
EMİRDAĞI BULAMADIM YOLUNU	Afyonkarahisar/ İşçehisar	Hatice Balaban	Servet Yaşar	Emrah Kalın
HAKK NASİP EYLESE	Afyonkarahisar/ İşçehisar/ Alanyurt Köyü	Ali Ekber Acar	Servet Yaşar	Süleyman Arıkan
HARMAN YERİ YARILDI	Afyonkarahisar/ İşçehisar	Hatice Balaban	Servet Yaşar	Emrah Kalın
İPTİDADAN YOL SORARSAN	Afyonkarahisar/ İşçehisar/ Alanyurt Köyü	Ali Ekber Acar	Servet Yaşar	Süleyman Arıkan
KEVSER IRMAĞI'NIN ULU BEKÇİSİ	Afyonkarahisar/ İşçehisar/ Alanyurt Köyü	Ali Ekber Acar	Servet Yaşar	Süleyman Arıkan
MİHMAN OLDUK CEMİNİZE	Afyonkarahisar/ İşçehisar/ Alanyurt Köyü	Ali Ekber Acar	Servet Yaşar	Süleyman Arıkan
MUHAMMED ALİ'Yİ CANDAN SEVENLER	Afyonkarahisar/ İşçehisar/ Alanyurt Köyü	Ali Ekber Acar	Servet Yaşar	Süleyman Arıkan
YÜCE DAĞ BAŞINDA BİR GURU FIŞNE	Afyonkarahisar/ İşçehisar/ Alanyurt Köyü	Asiye Sarı	Servet Yaşar	Süleyman Arıkan
BEBEĞİMİN BEŞİĞİ ŞAMDAN	Afyonkarahisar/ Sandıklı	Şehri Vuruş	Servet Yaşar	Emrah Kalın
BİR EMİR GELDİ SABİR YÖRÜDÜ	Afyonkarahisar/ Sandıklı/ Selçik Köyü	Selma Nayır/ Lale Nayır	Servet Yaşar	Ferdi Cansız
DAMDA KÜREK KIRILDI	Afyonkarahisar/ Sandıklı	Şehri Vuruş	Servet Yaşar	Emrah Kalın
DEVEM YÜKSEK ATAMADIM URGANI	Afyonkarahisar/ Sandıklı/ Selçik Köyü	Selma Nayır/ Lale Nayır	Servet Yaşar	Ferdi Cansız
GAYFE YEMEN'DEN GELİR	Afyonkarahisar/ Sandıklı	Şehri Vuruş	Servet Yaşar	Emrah Kalın
GÖRÜŞME YAYLASINDAN	Afyonkarahisar/ Sandıklı/ Selçik Köyü	Selma Nayır/ Lale Nayır	Servet Yaşar	Ferdi Cansız

HAKK TEALA CEBRAİL'E	Afyonkarahisar/ Sandıklı/ Selçik Köyü	Neriman Akça/ Hatice Şen	Servet Yaşar	Ferdi Cansız
HER SABAH HER SABAH EZAN OKUNUR	Afyonkarahisar/ Sandıklı/ Selçik Köyü	Neriman Akça/ Hatice Şen	Servet Yaşar	Ferdi Cansız
MERDİMANDAN İNERKEN	Afyonkarahisar/ Sandıklı	Şehri Vuruş	Servet Yaşar	Emrah Kalın
SABAHTAN YÖNÜMÜ HAKK'A DÖNDÜRDÜM	Afyonkarahisar/ Sandıklı/ Selçik Köyü	Neriman Akça/ Hatice Şen	Servet Yaşar	Ferdi Cansız
SARI ÇİĞDEM TEYYAREYE KOYMUŞ SALINI	Afyonkarahisar/ Sandıklı	Şehri Vuruş	Servet Yaşar	Emrah Kalın
A TREN GARA TREN	Afyonkarahisar/ Sinanpaşa/ Nuh Köyü	Eşe Ayçakal	Servet Yaşar	Süleyman Arkan
AKPINAR'A VARAYIM	Afyonkarahisar/ Sinanpaşa/ Düzağaç Kasabası	Emine Bayrak	Hanife Gülnaz	Hanife Gülnaz
BAĞA VARDIM BAKMAYA	Afyonkarahisar/ Sinanpaşa/ Nuh Köyü	Eşe Ayçakal	Servet Yaşar	Ramazan Yılmaz
BAĞA VARDIM ÜZÜME	Afyonkarahisar/ Sinanpaşa/ Nuh Köyü	Eşe Ayçakal	Servet Yaşar	Ramazan Yılmaz
BANA GÜL DİYORLAR GÜLEYİM	Afyonkarahisar/ Sinanpaşa/ Akçaşar Köyü	Şehriban Akçan	Servet Yaşar	Cemal Özkızıtaş
BEN BU DEFİ ÇALAMAM	Afyonkarahisar/ Sinanpaşa/ Düzağaç Kasabası	Emine Erzincanlı	Hanife Gülnaz	Hanife Gülnaz
DAMA ÇIKTIM DAM AÇIK	Afyonkarahisar/ Sinanpaşa/ Nuh Köyü	Eşe Ayçakal	Servet Yaşar	Ramazan Yılmaz
DERDİM ÇOKTUR HANGİSİNE YANAYIM	Afyonkarahisar/ Sinanpaşa/ Akçaşar Köyü	Ali Seven	Servet Yaşar	Cemal Özkızıtaş
ENGİNEDELİ GÖNÜL ENGİNE	Afyonkarahisar/ Sinanpaşa/ Nuh Köyü	Eşe Ayçakal	Servet Yaşar	Ramazan Yılmaz
GİDE GİDE GİTMEZ OLDU DİZLERİM	Afyonkarahisar/ Sinanpaşa/ Düzağaç Kasabası	Emine Bayrak	Hanife Gülnaz	Hanife Gülnaz
GİDİN BULUTLAR GİDİN	Afyonkarahisar/ Sinanpaşa/ Nuh Köyü	Mümine Kızıllırmak	Servet Yaşar	Emrah Kalın
GİTTİ GELİRİM DİYE	Afyonkarahisar/ Sinanpaşa/ Düzağaç Kasabası	Emine Bayrak/ Emine Erzincanlı	Hanife Gülnaz	Hanife Gülnaz
GEYME DEDİM NİYE GEYDİN ALLARI	Afyonkarahisar/ Sinanpaşa/ Akçaşar Köyü	Şehriban Akçan/ Şehriban Öncel	Servet Yaşar	Ramazan Yılmaz
GÜZEL ŞAHTAN BİZE BİR DOLU GELDİ	Afyonkarahisar/ Sinanpaşa/ Akçaşar Köyü	Süleyman Seven	Servet Yaşar	Cemal Özkızıtaş

HAKK MUHAMMED ALİ GELDİ	Afyonkarahisar/ Sinanpaşa/ Akçaşar Köyü	Ali Seven	Servet Yaşar	Ramazan Yılmaz
KÖROĞLU DEDİĞİN DAĞI DOLEŞİR	Afyonkarahisar/ Sinanpaşa/ Düzağaç Kasabası	Emine Bayrak/ Emine Erzincanlı	Hanife Gülnaz	Hanife Gülnaz
NE GÜZELCE MURADIMA ERERKEN	Afyonkarahisar/ Sinanpaşa/ Akçaşar Köyü	Şehriban Akçan	Servet Yaşar	Ramazan Yılmaz
OYNEN GIZLAR OYNEN	Afyonkarahisar/ Sinanpaşa/ Akçaşar Köyü	Şehriban Akçan	Servet Yaşar	Yunus Ethem Alan
PINARA VARMADIN MI AY OĞLAN	Afyonkarahisar/ Sinanpaşa/ Nuh Köyü	İsmihan Karagöz/ Mümine Kızıllırmak	Servet Yaşar	Ramazan Yılmaz
ŞU DAĞLARIN ÇEŞMELERİ BURMALI	Afyonkarahisar/ Sinanpaşa/ Akçaşar Köyü	Şehriban Akçan	Servet Yaşar	Ramazan Yılmaz
YÜCE DAĞ BAŞINDA KİRMAN BAŞLI	Afyonkarahisar/ Sinanpaşa/ Nuh Köyü	Eşe Ayçakal	Servet Yaşar	Ramazan Yılmaz
BASTIM İĞDENİN DALINA	Afyonkarahisar/ Sultandağı/ Yakasenek	Bahriye Bayrak	Servet Yaşar	Emrah Kalın
BERBER DÜKKANIN KİLİDİ	Afyonkarahisar/ Sultandağı/ Yakasenek	Bahriye Bayrak	Servet Yaşar	Emrah Kalın
DAMDAN DAMA TOZ GEÇER	Afyonkarahisar/ Sultandağı/ Yakasenek	Bahriye Bayrak	Servet Yaşar	Emrah Kalın
EŞMELİ BUNAR EŞMELİ	Afyonkarahisar/ Sultandağı/ Yakasenek	Bahriye Bayrak	Servet Yaşar	Emrah Kalın
GELİN GETİRDİM	Afyonkarahisar/ Sultandağı/ Yakasenek	Bahriye Bayrak	Servet Yaşar	Emrah Kalın
GELİN GİZ TOPLANMIŞ BAĞLAR BOZUYOR	Afyonkarahisar/ Sultandağı/ Yakasenek	Bahriye Bayrak	Servet Yaşar	Emrah Kalın
GICILAR GAVAK GICILAR	Afyonkarahisar/ Sultandağı/ Deresenek	Hediye Dede	Servet Yaşar	Emrah Kalın
GICILAR GAVAK GICILAR	Afyonkarahisar/ Sultandağı/ Yakasenek	Bahriye Bayrak	Servet Yaşar	Emrah Kalın
HORAZIMI GAÇIRDILAR	Afyonkarahisar/ Sultandağı/ Yakasenek	Bahriye Bayrak	Servet Yaşar	Emrah Kalın
KESEKLİ TARLA	Afyonkarahisar/ Sultandağı/ Yakasenek	Bahriye Bayrak	Servet Yaşar	Emrah Kalın
KOSKOCA HERİFİN ALTINLARINI TAKINMAM	Afyonkarahisar/ Sultandağı/ Yakasenek	Bahriye Bayrak	Servet Yaşar	Emrah Kalın
UZUN GAVAK GICIR GICIR GICILAR	Afyonkarahisar/ Sultandağı/ Deresenek	Hediye Dede	Servet Yaşar	Emrah Kalın
YAĞMUR YAĞAR TIPIR TIPIR	Afyonkarahisar/ Sultandağı/ Deresenek	Hediye Dede	Servet Yaşar	Emrah Kalın
YAYLALAR GÖSTERİN	Afyonkarahisar/	Bahriye Bayrak	Servet Yaşar	Emrah Kalın

YÖRÜK GONMADIK	Sultandağı/ Yakasenek			
YEŞİL HIYAR SOYULUR MU	Afyonkarahisar/ Sultandağı/ Deresenek	Arife Yakut	Servet Yaşar	Emrah Kalın
ALİ'Yİ SEVEN GÖNÜLDE GÜMAN OLUR MU	Afyonkarahisar/ Şuhut/ Tekke Köyü	Nazmi Gülmez	Ali Çanak	Ali Çanak
ALLAH NURUNDAN YARATTI SENİ	Afyonkarahisar/ Şuhut/ Tekke Köyü	Nazmi Gülmez	Ali Çanak	Ali Çanak
ATLASAR DİYORLAR ENGİN OVALI	Afyonkarahisar/ Şuhut/ Atlıhisar	Hacer Arslantaş	Servet Yaşar	Emrah Kalın
BEN BURADAN GİDER OLDUM	Afyonkarahisar/ Şuhut/ Tekke Köyü	Fadime Çiçek/ Nazmi Gülmez/ Zeynep Yılmaz	Servet Yaşar	Kazım Kümekaya
ÇAMLİBEL'DEN ÇIKTIM YAYAN	Afyonkarahisar/ Şuhut/ Tekke Köyü	Turna Çiçek	Hanife Gülnaz	Hanife Gülnaz
ÇATTILAR GAZAN DAŞINI	Afyonkarahisar/ Şuhut/ Tekke Köyü	Turna Çiçek	Hanife Gülnaz	Hanife Gülnaz
DELİ GÖNÜL ÇOK AÇILIP ŞAD OLMA	Afyonkarahisar/ Şuhut/ Tekke Köyü	Mustafa Çiçek	Servet Yaşar	Hanife Gülnaz
ENGİN ETTİN VAY DELİ GÖNÜL	Afyonkarahisar/ Şuhut/ Atlıhisar	Hacer Arslantaş	Servet Yaşar	Emrah Kalın
EVLERİNİN ÖNÜ BULGUR DİBEĞİ	Afyonkarahisar/ Şuhut/ Tekke Köyü	Turna Çiçek	Hanife Gülnaz	Hanife Gülnaz
GÖNÜL NE GEZERSİN SEYRAN YERİNDE	Afyonkarahisar/ Şuhut/ Tekke Köyü	Tayyibe Akkaş	Hanife Gülnaz	Hanife Gülnaz
GÜLAĞACI GÜL AĞACI AÇILIR UCU	Afyonkarahisar/ Şuhut/ Kayabelen	Hamza Çakır	Hüseyin Yaltınk/ Servet Yaşar	Emrah Kalın
HER DERDE BİR KINALI DAŞIM VAR	Afyonkarahisar/ Şuhut/ Tekke Köyü	Fadime Çiçek/ Nazmi Gülmez/ Zeynep Yılmaz	Servet Yaşar	Kazım Kümekaya
KÖROĞLU'YNAN EYVAZ YOLA DURMUŞLAR	Afyonkarahisar/ Şuhut/ Tekke Köyü	Turna Çiçek	Hanife Gülnaz	Hanife Gülnaz
KURULDU MU KASABANIN PAZARI	Afyonkarahisar/ Şuhut	Kazım İşnaz	Osman Atilla	Ekrem Taşkınsel
MASUM CANLARI YAKTINIZ DÖNDÜLER KÜLE	Afyonkarahisar/ Şuhut/ Tekke Köyü	Nazmi Gülmez	Ali Çanak	Ali Çanak
MEŞELİ DAĞLAR MEŞELİ	Afyonkarahisar/ Şuhut/ Atlıhisar	Hacer Arslantaş	Servet Yaşar	Emrah Kalın
OSMAN'IN BİNDİĞİ YALDIZDAN EĞER	Afyonkarahisar/ Şuhut	Mustafa Güvenen	Nazım Bursalıoğlu	H.Rıfat Aydemir
PEYGAMBERDEN GELİR SENİN SOYUN	Afyonkarahisar/ Şuhut/ Tekke Köyü	Nazmi Gülmez	Ali Çanak	Ali Çanak
PORTAKALI SOYUVERİN	Afyonkarahisar/ Şuhut/ Atlıhisar	Hacer Arslantaş	Servet Yaşar	Emrah Kalın
SEYYAH PAZARINDA SATILIR TİFTİK	Afyonkarahisar/ Şuhut/ Atlıhisar	Hacer Arslantaş	Servet Yaşar	Emrah Kalın

VAR MICANIM ŞAH DEMENİN HATASI	Afyonkarahisar/ Şuhut/ Tekke Köyü	Fadime Çiçek/ Nazmi Gülmez/ Zeynep Yılmaz	Servet Yaşar	Kazım Kümekaya
YOL UĞRADI KERBELA’NIN ÇÖLÜNE	Afyonkarahisar/ Şuhut/ Tekke Köyü	Fadime Çiçek/ Nazmi Gülmez/ Zeynep Yılmaz	Servet Yaşar	Kazım Kümekaya
YÜCE DAĞ BAŞINDA BİNDİM GIR ATA	Afyonkarahisar/ Şuhut/ Tekke Köyü	Turna Çiçek	Hanife Gülnaz	Hanife Gülnaz

(Yaşar, 2019)

Ek 3. GÖRÜŞME YAPILAN KAYNAK KİŞİLERİN LİSTESİ VE FOTOĞRAFLARI

Adı Soyadı: Mustafa ÇİÇEK Yaşı: 77 Mesleği: Dede Köy: Tekke Köyü Konuşma Tarihi: 27.03.2015 Konuşma Yeri: Cem Evi	Adı Soyadı: Fadime ÇİÇEK Yaşı: 73 Mesleği: Ev hanımı Köy: Tekke Köyü Konuşma Tarihi: 27.03.2015 Konuşma Yeri: Cem Evi
Adı Soyadı: Nazmi GÜLMEZ Yaşı: 57 Mesleği: Emekli Köy: Tekke Köyü Konuşma Tarihi: 27.03.2015 Konuşma Yeri: Cem Evi	Adı Soyadı: Zeynep YILMAZ Yaşı: 64 Mesleği: Ev hanımı Köy: Tekke Köyü Konuşma Tarihi: 27.03.2015 Konuşma Yeri: Cem Evi
Adı Soyadı: Turna ÇİÇEK Yaşı: 55 Mesleği: Ev hanımı Köy: Tekke Köyü Konuşma Tarihi: 13.11.2016 Konuşma Yeri: Kaynak kişinin evi	Adı Soyadı: Tayyibe AKKAŞ Yaşı: 86 Mesleği: Ev hanımı Köy: Tekke Köyü Konuşma Tarihi: 13.11.2016 Konuşma Yeri: Kaynak kişinin evi
Adı Soyadı: Kamil AKDEMİR Yaşı: 46 Mesleği: Muhtar Köy: Tekke Köyü Konuşma Tarihi: 13.11.2016 Konuşma Yeri: Cem Evi	Adı Soyadı: Yasin AKDEMİR Yaşı: 40 Mesleği: Muhtar Köy: Tekke Köyü Konuşma Tarihi: 13.04.2019 Konuşma Yeri: Muhtarlık
Adı Soyadı: Üryan EROĞLU Yaşı: 39 Mesleği: İnşaat Ustası Köy: Tekke Köyü Konuşma Tarihi: 14.04.2019 Konuşma Yeri: Telefon	Adı Soyadı: Elif TOP Yaşı: 41 Mesleği: Ev Hanımı Köy: Tekke Köyü Konuşma Tarihi: 08.04.2019 Konuşma Yeri: Telefon
Adı Soyadı: Sevim DÖNMEZ Yaşı: 72 Mesleği: Ev Hanımı Köy: Tekke Köyü Konuşma Tarihi: 08.04.2019 Konuşma Yeri: Tekke Köyü	Adı Soyadı: Sultan TOP Yaşı: 77 Mesleği: Ev Hanımı Köy: Tekke Köyü Konuşma Tarihi: 08.04.2019 Konuşma Yeri: Tekke Köyü

MUSTAFA ÇİÇEK

FADİME ÇİÇEK

TURNA ÇİÇEK

TAYYİBE AKKAŞ

SULTAN TOP

SEVİM DÖNMEZ

NAZMİ GÜLMEZ

